

20. ULUSAL İKTİSAT SEMPOZYUMU

**Türkiye Ekonomisi ve Kriz:
Sanayisizleşme, İşsizlik ve Enflasyon**

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

TÜRKİYE EKONOMİ KURUMU

17-18 Ekim 2019

ADANA

20. ULUSAL İKTİSAT SEMPOZYUMU

Türkiye Ekonomisi ve Kriz:

Sanayisizleşme, İşsizlik ve Enflasyon

17-18 Ekim 2019, Çukurova Üniversitesi, Adana

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Editör

Ayşen SiVRİKAYA

© Türkiye Ekonomi Kurumu

<http://tek.org.tr>

Ankara, 02.03.2020

ISBN: 978-975-8958-23-8

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
SUNUŞ.....	ii
MALİ DESTEKLER.....	iv
DÜZENLEME, YÜRÜTME VE BİLİM KURULLARI.....	v
Düzenleme Kurulu.....	v
Yürütme Kurulu.....	v
Bilim Kurulu.....	v
OTURUMLAR.....	vii
SEMPOZYUM PROGRAMI.....	xi
ÖZETLER.....	1
TÜRKİYE EKONOMİ KURUMU: KISA TARİHÇE.....	116

SUNUŞ

Türkiye Ekonomi Kurumu tarafından iki yılda bir kez düzenlenen ve artık geleneksel bir akademik etkinlik platformu olan Ulusal İktisat Sempozyumu 17-18 Ekim 2019 tarihleri arasında Çukurova Üniversitesi'nin ev sahipliğinde Adana'da gerçekleştirilmiştir. 20. Ulusal İktisat Sempozyumu'nun tematik başlığı “Türkiye Ekonomisi ve Kriz: Sanayisizleşme, İşsizlik ve Enflasyon” olarak belirlenmiştir. Bu konunun seçilmesindeki temel faktörler ulusal ve bölgesel düzeydeki ekonomik göstergelerdeki gelişmeler olmuştur.

Ulusal düzeyde makroekonomik konjonktürde gözlemlenen olgular şunlardır:

Uzun dönemli tarihsel ortalamanın altında gerçekleşen düşük büyüme hızı ve bununla bağlantılı olarak devam eden durgunluk dönemi,

GSYH içinde yatırımların payında azalma ile birlikte reel ekonomide ortaya çıkan ve sanayisizleşme olarak tanımlanan eğilimler,

Uzun dönemli yapısal işsizlik olgusuna ek olarak reel sektördeki yavaşlamanın da etkisi ile gözlemlenen ve yükselme trendi içinde bulunan işsizlik sorunu,

Enflasyon oranlarındaki eğiliminin devam etmesi ve buna bağlı olarak faiz oranlarındaki belirsizlik ve risk primi sorununun beklentileri olumsuz yönde etkilemesi temel faktörler olarak ön plana çıkmıştır.

Diğer taraftan Adana Ekonomisi veya bölgesel düzeyde Çukurova Ekonomisinde yaşanan sanayisizleşme ve işsizlik sorununun ciddi boyutlara ulaşması ve bunlarla birlikte yoğun bir göç dalgasının yaşanması 20. Ulusal İktisat Sempozyumunun Adana'da yapılmasının temel gerekçeleri olmuştur.

Bilindiği gibi Türkiye bölgesel, ulusal ve uluslararası alanlarda çözmesi gereken çok çeşitli sorunlarla karşı karşıya olan bir ülke konumundadır.

Ekonomik alanda yurtiçi tasarruf düzeyinin düşük olması en önemli sorunlardan birisi olmaya devam etmektedir. Bu nedenle gelişmekte olan ülkeler grubunun ortalamasının altında bir yatırım oranını gerçekleştirmek için bile mevcut tasarruf oranı yeterli görülmemektedir. Sonuçta ortaya çıkan cari işlemler açığının kapatılması veya finansmanı ancak dış borçlanma ile sağlanmaktadır. Bu durumda GSYH büyüme oranının sürdürülmesi kritik bir biçimde dış borçlanmaya bağlı olmaktadır. Üstelik büyüme oranındaki bu bağımlılık kısa dönemdeki makroekonomik kırılganlıkların temel kaynağını oluşturmaktadır.

Öte yandan döviz kurlarındaki oynaklıkların varlığına rağmen bir bütün olarak bakıldığı zaman Türk lirası reel olarak değerlendirilmiştir. Durgunluktan çıkış eğiliminin başlamasına ilişkin bazı göstergelerde olumlu işaretler olmasına karşın, çıktı açığı yüksek düzeyde devam etmekte ve enflasyon oranında bir azalma görülmektedir. Bu arada global para ve finans piyasalarındaki gelişmelere paralel bir biçimde Merkez Bankasının kontrolünde faiz oranlarında da indirimler gözlenmektedir.

Faiz ve enflasyon oranlarında ortaya çıkan bu olumlu gelişmelere karşın iki önemli

makroekonomik değişkendeki olumsuz performans devam etmektedir. Bunlarda birincisi işsizlik oranı, diğeri ise yatırım oranıdır. Yüksek işsizlik oranı ve düşük yatırım oranı ekonominin temel problemleri olarak çözüm beklemektedir.

Türkiye ekonomisinde risk primini düşürecek ve yatırım yapılabilir bir ortamı oluşturacak bir ekonomik program uygulanmadıkça salt kredi genişlemesi ile özel sektör yatırımlarının artmasını amaçlayan bir para politikası veya kamu harcamalarının artırılması ile çarpan etkisinin ortaya çıkmasını amaçlayan bir maliye politikası sürdürülebilir bir büyüme süreci için yeterli olmayacaktır. Üstelik hızlı kredi genişlemesi ve kamu harcamalarının sürekli olarak artırılması tamamlayıcı ve bütünleştirici politikaların yokluğunda enflasyonu ve faizleri yeniden artırma potansiyelini taşımaktadır.

Türkiye'nin önümüzdeki dönemde uygulaması gereken ekonomik programın temel amaçları şunlar olmalıdır: Birincisi döviz kurlarındaki oynaklıkları azaltarak yeni bir sıçrama yaşanması olasılığını minimuma indirmek, ikincisi bankacılık sektörünün yeniden kredi açabilir bir duruma getirmek ve son olarak da kredi talebini arttıracak ve bunu da inşaat ve benzeri alanlardan daha çok verimliliği ve teknolojik ilerlemeyi sağlayacak olan üretken yatırımlara yöneltecek bir ekonomik ortamın yaratılmasıdır.

İşte bu umut ve beklentilerle düzenlenen 20.Ulusal İktisat Sempozyumunda sunulan bildiriler, gerçekleştirilen paneller ve yapılan tartışmaların ülkemizde yaşanan ekonomik sorunlara yeni bir bakış açısı, alternatif çözüm önerileri veya olumlu katkılar sağlayacağı inancındayım.

Sempozyuma ülkemizdeki üniversitelerin çok büyük bir bölümünden ilgi gösterilmesi ve 140 adet bildiri özetinin gönderilmiş olması bizi çok mutlu etmiştir. Yer ve zaman sıkıntısı nedeniyle ancak konumuzla doğrudan ilgili ve hakem sürecinden geçen bildiriler sempozyumda sunulabildi. İki gün boyunca katılımın yüksek olduğu canlı bir bilimsel ortam yaşadık. Bu bağlamda, davetli konuşmacılara, bildiri sunan, oturum başkanlığı yapan ve sorularıyla katkı veren tüm akademisyenlere katılımlarından dolayı şükranlarımı sunuyorum.

Ayrıca Sempozyumun gerçekleşmesine ev sahipliği yapan Çukurova Üniversitesi Rektörlüğü'ne, Çukurova Üniversitesi İİBF Dekanlığı'na ve İktisat Bölümü Başkanlığına sıcak ev sahipliği, organizasyon çabaları ve emeklerinden dolayı çok teşekkür ediyorum. Sempozyumun planlanması aşamasından itibaren her aşamasında aktif olarak görev üstlenen Yönetim kurulu üyemiz Prof. Dr. Celal N. Küçüker'e teşekkürü bir borç bilirim. Bildiri özetlerinin değerlendirilmesi ve diğer organizasyonlarda önemli katkılar sunan yönetim kurulu üyeleri Prof. Dr. Fatih Özatay, Prof. Dr. Muhteşem Kaynak ve bilim kurulunda görev yapan değerli akademisyenlere de içten teşekkürlerimi sunarım. Bu yayının hazırlık çalışmalarını özveri ile yürüten yönetim kurulu üyemiz Doç. Dr. Ayşen Sivrikaya'ya emekleri için teşekkür ederim.

Son olarak, Sempozyum için her türlü destek ve anlayışı gösteren Adana Büyükşehir Belediyesi değerli başkanı Zeydan Karalar ile Adana Sanayi Odası, Adana Ticaret Odası, Adana Ticaret Borsası ve Adana Organize Sanayi Bölgesi başkanları ve yönetimlerine Türkiye Ekonomi Kurumu adına çok teşekkür ederim.

Prof. Dr. Hasan Kazdağlı

Türkiye Ekonomi Kurumu Başkanı

MALİ DESTEKLER

Türkiye Ekonomi Kurumu, katkılarından dolayı aşağıdaki kurumlara teşekkür eder.

Adana Büyükşehir Belediye
Başkanlığı

Adana Sanayi Odası

Adana Ticaret Odası

Adana Ticaret Borsası

Türkiye Ekonomi Kurumu Vakfı

DÜZENLEME, YÜRÜTME VE BİLİM KURULLARI

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Hasan KAZDAĞLI (Türkiye Ekonomi Kurumu Başkanı)

Prof. Dr. Mustafa KİBAR (Çukurova Üniversitesi Rektörü)

Yürütme Kurulu

Prof. Dr. Celal Naci KÜÇÜKER (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Fatih ÖZATAY (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Fikret DÜLGER (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Fatih CİN (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Muammer TEKEOĞLU (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Neşe ALGAN (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Harun BAL (Çukurova Üniversitesi)

Doç. Dr. Tarık ATEŞ (Çukurova Üniversitesi)

Doç. Dr. Taner TURAN (Çukurova Üniversitesi)

Doç. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ (Çukurova Üniversitesi)

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Alpay FİLİZTEKİN (Sabancı Üniversitesi)

Prof. Dr. Bülent GÜLOĞLU (İstanbul Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Cem DİŞBUDAK (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)

Prof. Dr. Cüneyt KOYUNCU (Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi)

Prof. Dr. Ercan EREN (Yıldız Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Erhan ARSLANOĞLU (Piri Reis Üniversitesi)

Prof. Dr. Fahriye ÖZTÜRK (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Fatma DOĞRUEL (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Feride GÖNEL (Yıldız Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Fikret DÜLGER (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Gülay GÜNLÜK ŞENESEN (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Hakan ERCAN (Orta Doğu Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Hakan Naim ARDOR (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Hakan YETKİNER (İzmir Ekonomi Üniversitesi)

Prof. Dr. Harun BAL (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Hüseyin TAŞTAN (Yıldız Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Hüseyin Mahir FİSUNOĞLU (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Mahmut TEKÇE (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Fatih CİN (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet İVRENDİ (Pamukkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Neşe ALGAN (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Oğuz ESEN (İzmir Ekonomi Üniversitesi)

Prof. Dr. Osman AYDOĞUŞ (Ege Üniversitesi)

Prof. Dr. Sacit AKDEDE (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi)

Prof. Dr. Serdar SAYAN (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

Prof. Dr. Seyfettin ARTAN (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Timur Han GÜR (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Ümit ŞENESEN (İstanbul Teknik Üniversitesi)

Doç. Dr. B. Can KARAHASAN (Piri Reis Üniversitesi)

Doç. Dr. Sanlı ATEŞ (Çukurova Üniversitesi)

Doç. Dr. Selim YILDIRIM (Anadolu Üniversitesi)

Doç. Dr. Yasemin ÖZERKEK (Marmara Üniversitesi)

OTURUMLAR**17 EKİM 2019 PERŞEMBE**

09:00-09:30	Açılış Töreni	Amfi VII
-------------	---------------	----------

09:30-10:15	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hasan KAZDAĞLI (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Gülçin ÖZKAN (King's College London)

"Finans Kriz, Yükselen Ülkeler ve Türkiye"

10:30-11:15	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fikret DÜLGER (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Fatih ÖZATAY (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

"Karşı-Döngüsel Maliye Politikası, Manevra Alanı ve Türkiye Ekonomisi"

11:30-12:30	Seçilmiş Oturumlar	
-------------	--------------------	--

Oturum 1	Enflasyon ve Nedenleri	Amfi V
Oturum 2	Türkiye’de İşsizlik, Verimlilik ve Büyüme	Amfi VI
Oturum 3	Sanayisizleşme 1	Amfi VIII
Oturum 4	Sanayisizleşme 2	Amfi IX
Oturum 5	Krizin Etkileri	Amfi XI
Oturum 6	Nüfus Politikaları, Eşitsizlik	Amfi XII
Oturum 7	Cari Açık	Amfi XIII

13:30-15:00	Panel 1: “2020’ye Doğru Türkiye Ekonomisi”	Amfi VII
-------------	--	----------

Panel Yöneticisi: Prof. Dr. Hasan KAZDAĞLI (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Asaf Savaş AKAT (Bilgi Üniversitesi)

Prof. Dr. Serdar SAYAN (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

15:15-16:15 Seçilmiş Oturumlar		
Oturum 8	Enflasyon, Ücretler ve Demografi	Amfi V
Oturum 9	İşsizlik, Yoksulluk İlişkisi	Amfi VI
Oturum 10	Dış Ticaret ve Sanayisizleşme	Amfi VIII
Oturum 11	Sanayisizleşme 3	Amfi IX
Oturum 12	Kapitalizm ve Kriz	Amfi XI
Oturum 14	Ekonomik Büyüme, Kurumlar ve AR-GE	Amfi XII
Oturum 15	Döviz Kuru	Amfi XIII
16:30-17:00 Davetli Konuşmacı		Amfi VII

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Celal Naci KÜÇÜKER (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Mehmet BALCILAR (Doğu Akdeniz Üniversitesi)

" Türkiye'de Sanayisizleşme ve Yeni Kapitalizm Sürecinde Maddi Refah ve İyi Yaşamda Coğrafi Değişim: Büyük Veri Işığında Son Çeyrek Yüzyıla Bir Bakış"

--- Birinci Günün Sonu----

18 EKİM 2019 CUMA

09:30-09:45	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Muhteşem KAYNAK (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Suut DOĞRUEL (Türkiye Ekonomi Kurumu)

"Sanayisizleşme ve Erken Sanayisizleşme: Bazı Gözlemler"

10:00-11:00	Seçilmiş Oturumlar	
Oturum 16	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 1	Amfi V
Oturum 17	İşsizlik ve Reel Ücretler	Amfi VI
Oturum 18	Sanayisizleşme 4	Amfi VIII
Oturum 19	İstikrarsızlık, İçsel Finansman ve Gelir Eşitsizliği	Amfi IX
Oturum 20	Küresel Ekonomi ve Kriz	Amfi XI
Oturum 21	Konut Piyasası	Amfi XII
Oturum 22	Finansal Varlık ve Finansal Riskler	Amfi XIII

11:15-12:15	Seçilmiş Oturumlar	
Oturum 23	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 2	Amfi V
Oturum 24	İşsizlik Sigortası, Genç İşsizlik ve Emek Piyasası	Amfi VI
Oturum 25	Firma ve Sanayi	Amfi VIII
Oturum 26	Para Politikası, Kredi Dolarizasyonu ve Finansal Belirsizlik	Amfi IX
Oturum 27	Kriz ve Siyasal İstikrar	Amfi XI
Oturum 28	Ekonomik Göstergeler ve Endeksler	Amfi XII
Oturum 29	Doğrudan Yabancı Sermaye, Tasarruf	Amfi XIII

13:15-14:00	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fatih ÖZATAY (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

Prof. Dr. Serdar SAYAN (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

"Türkiye Ekonomisinde İşsizlik Dinamikleri"

14:15-15:15	Seçilmiş Oturumlar	
Oturum 30	Maliye Politikası ve Enflasyon Hedeflemesi	Amfi V
Oturum 31	İşgücü Piyasası ve İstikrarsızlık	Amfi VII
Oturum 32	Sanayisizleşme 5	Amfi VIII
Oturum 33	Sürdürülebilir Büyüme	Amfi IX
Oturum 34	Bankacılık Sistemi ve Kriz	Amfi XI
Oturum 35	Korumacılık, Değer Zinciri Finansal Piyasalar	Amfi XII
Oturum 36	Büyüme ve Nitelikli İşgücü	Amfi XIII
Oturum 44	Yoksulluk	Amfi XIV

15:30-16:15	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Celal Naci KÜÇÜKER (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Refet GÜRKAYNAK (Bilkent Üniversitesi)

"Türkiye'de Enflasyon Nasıl Düşer, Nereye Düşmeli?"

16:30-17:00	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Fatih CİN (Çukurova Üniversitesi)

Dr. Mustafa Kemal DOĞRU (Hazine ve Maliye Bakanlığı)

"Dünyada ve Türkiye'de Sanayileşme Süreçleri Üzerinde Değerlendirme"

17:15-18:15	Panel 2: "Sonuç ve Değerlendirme"	Amfi VII
-------------	--	----------

Panel Yöneticisi: Prof. Dr. Hüseyin Mahir FİSUNOĞLU (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Mehmet Fatih CİN (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Fikret DÜLGER (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Celal Naci KÜÇÜKER (Türkiye Ekonomi Kurumu)

18:15-18:30	Kapanış Konuşması	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Prof. Dr. Hasan KAZDAĞLI (Türkiye Ekonomi Kurumu)

SEMPOZYUM PROGRAMI**17 EKİM 2019 PERŞEMBE**

09:00-09:30	Açılış Töreni	Amfi VII
-------------	---------------	----------

09:30-10:15	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Hasan KAZDAĞLI (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Gülçin ÖZKAN (King's College London)

"Finans Kriz, Yükselen Ülkeler ve Türkiye"

10:15-10:30	Çay-Kahve Arası	
-------------	-----------------	--

10:30-11:15	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fikret DÜLGER (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Fatih ÖZATAY (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

"Karşı-Döngüsel Maliye Politikası, Manevra Alanı ve Türkiye Ekonomisi"

11:15-11:30	Çay-Kahve Arası	
-------------	-----------------	--

11:30-12:30	Seçilmiş Oturumlar	
-------------	--------------------	--

Oturum 1	Enflasyon ve Nedenleri	Amfi V
	Reel Ücret – Enflasyon ve İşgücü Verimliliği Arasındaki İlişki: Seçili Gelişmekte Olan Ülkeler Örneği	Oğuz Kara, Zafer Kanberoğlu, Ahmet Oğuz
	Emtia Fiyatları ile Enflasyon İlişkisinin Analizi: Türkiye Örneği	Erhan İşcan, Duygu Serin Oktay, Neşe Algan
	Türkiye’de Bölgelerarası Enflasyon: Kulüp Yakınsama Analizi	Lokman Gündüz, Mustafa Çakır

Oturum 2	Türkiye’de İşsizlik, Verimlilik ve Büyüme	Amfi VI
	Türkiye’de İşsizlik, İşgücü Verimliliği ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki (1991-2015): Yapısal VAR Yaklaşımı	Bekir Çelik, Doğan Barak
	Reel Efektif Döviz Kuru ve İşsizlik İlişkisi: Türkiye için Ampirik Bir Araştırma	Harun Bal, Berk Palandökenler, Büşra Ağan
	Türkiye’de Ekonomik Büyüme ve İstihdam İlişkisi	Bilge Köksel, Ebru Özgür Güler, Hüseyin Güler
Oturum 3	Sanayisizleşme 1	Amfi VII
	Trade Openness and Deindustrialization: A Turkish Case	Abdullah Altun, Halit Yanikkaya, Pınar Tat
	Türkiye Sanayi ve Hizmet Sektörlerindeki Firmaların Dünya Ticaretine Entegrasyonu ve Rekabetçiliği	Oytun Meçik, Uğur Aytun, Yılmaz Kılıçaslan
	The Sectoral Employment Effects of Foreign Trade and Productivity in Turkish Manufacturing Industry	Güzin Emel Akkuş
Oturum 4	Sanayisizleşme 2	Amfi IX
	Sanayisizleşme mi Tarımsızlaşma mı? Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında Türkiye’nin Un İhracatı	Ebru Nihal Oral Dırık, H. Alper Güzel
	Türkiye Ekonomisinde Sanayisizleşmeyi Etkileyen Faktörler Üzerine Ampirik Bir Analiz	Eda Dineri, Zeynep Köse
	Understanding Resource Curse	Felix Ramandray
Oturum 5	Krizin Etkileri	Amfi XI
	2008 Küresel Finans Krizinin Reel Ekonomi Üzerine Etkileri	Fevzi Engin, Umutcan Gökalp
	Türkiye Ekonomisinde Kredi Kanalıının Reel Etkileri	Salih Yıldırım, Ali İlhan, Metin Özdemir

Türkiye Ekonomisinde Hanehalkı Borçluluk Düzeyinin Makroekonomik Çevrim Üzerindeki Etkisinin Analizi	Hakan Kahyaoglu
--	-----------------

Oturum 6	Nüfus Politikaları, Eşitsizlik	Amfi XII
	Nüfus Politikalarının Refah ve Büyüme Maliyetleri: Genel Denge Çözümlemesine Dayalı Yeni Bulgular	Mustafa Aykut Attar
	The Decomposition of Urban and Rural Inequality in Turkey: A Quantile Regression Approach	Kenan Lopcu, Seda Şengül
	Tecrübeyle Beklenti Oluşumu: Uluslararası, Mekânsal Bir Analiz	Gülserim Özcan, Marcel Fratzscher, Refet Gürkaynak

Oturum 7	Cari Açık	Amfi XIII
	Kırılgan Ülkelerde Savunma Harcamalarının Cari İşlemler Dengesi Üzerine Etkisi	Nuri Baltacı, Ömer Çakır
	Türkiye’de Cari Açığın Belirleyicileri: Ampirik Bir Analiz	Mahmut Şaban Afsal, Taner Turan
	Materyal Verimliliği Yakınsaması: 1970-2015 Dönemi Farklı Ülke Grupları Örneği	Burhan Biçer, Fikret Dülger, Uğur Coşkun

12:30-13:30	Öğle Yemeği
-------------	--------------------

13:30-15:00	Panel 1: “2020’ye Doğru Türkiye Ekonomisi”	Amfi VII
-------------	--	----------

Panel Yöneticisi: Prof. Dr. Hasan KAZDAĞLI (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Asaf Savaş AKAT (Bilgi Üniversitesi)

Prof. Dr. Serdar SAYAN (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

15:00-15:15	Çay-Kahve Arası
-------------	------------------------

15:15-16:15	Seçilmiş Oturumlar	
Oturum 8	Enflasyon, Ücretler ve Demografi	Amfi V
	Telafi Edici Ücret Farklılığı: Türkiye Uygulaması?	Aytekin Güven, Çağatay Kara
	Türkiye’de Enflasyon Sorununa Karşı Çözüm Önerisi Olarak Lisanslı Depoculuk Sistemi	Gizem İçöz Peker
	Demografik Değişimin Enflasyon Üzerindeki Yansıması	Ayşe Durgun Kaygısız
Oturum 9	İşsizlik, Yoksulluk İlişkisi	Amfi VI
	Türkiye’de Çok Boyutlu Yoksulluğun Topoğrafyası	Burhan Can Karahasan, Fırat Bilgel
	Türkiye’de Bölgesel İşsizlikte Derin Ayrışmanın Kalıcılığı ve Nedenleri	Seyfettin Gürsel, Sezgin Polat, Yazgı Genç
	İşsizlik Histerisinin Türkiye için Değerlendirilmesi: Fourier Kantil Birim Kök Testinden Yeni Bulgular	Ahmet Kardaşlar, Faruk Mike, Oktay Kızılkaya
Oturum 10	Dış Ticaret ve Sanayisizleşme	Amfi VIII
	İthalat Bağımlılığı ve Türkiye Ekonomisinde İmalat Sanayi	Eda Dineri, Nalan Işık
	Uluslararası Outsourcing’in Belirleyicileri: Türkiye İmalat Sanayi Üzerine Bir Uygulama	Almila Burgaç Çil
	Dış Ticaret Faaliyetlerinin Türk İmalat Sanayi Firma Performansı Üzerindeki Etkisi	Aslıhan Atabek Demirhan
Oturum 11	Sanayisizleşme 3	Amfi IX
	Türkiye’de Son 200 Yılda Sanayileşme Çabaları: Kavrayışlar, Çıkmazlar, Fırsatlar ve Tehditler	Özge Erdölek Kozal, R. Funda Barbaros
	Finansallaşma, Küreselleşme ve Sanayisizleşme: Küresel Finansal Krizin Etkileri	Erdal Özmen, Fatma Taşdemir
	Türkiye’de Sanayisizleşme ve Gelir Eşitsizliği	Emine Tahsin

Oturum 12	Kapitalizm ve Kriz	Amfi XI
	Aging, Wealth Distribution and Monetary Policy	Ludmila Fadejeva, Zeynep Kantur
	Kapitalizmin Kriz Doğurganlığı ve Toplumların Refah Arayışı	Mehmet Karagül
Oturum 13	Ekonomik Büyüme, Kurumlar ve AR-GE	Amfi XII
	Teknolojinin Uluslararası Yayılmasının Yenilik Performansına Etkisi: Türk İmalat Sanayi Örneğinde Bir Panel Veri Analizi	Fikret Bostan, Metin Karadağ
	Kurumsal Yapı ve Yeniliklerin Ekonomik Büyümeye Etkilerinin Analizi	Doğan Keşap, Seyfettin Artan
	Ar-Ge Harcamalarındaki Vergi Teşvik Oranın Ekonomik Büyümeye Etkisi: OECD Ülkeleri Analizi	Ayten Ayşen Kaya, Banu Has
Oturum 14	Döviz Kuru	Amfi XIII
	Real Exchange Rate Fluctuations under Floating Exchange Rate Regime in Turkey	Harun Bal, Ufuk Can, Zeynep Gizem Can
	Döviz Kuru Değişimleri ve Türkiye-Avrupa Birliği Ticaret Hacmi: Sektörel Bir Analiz	Emrah Eray Akça, Harun Bal, Mehmet Demiral
	Estimation of Exchange Rate Risk in Turkish Economy with Kalman Filter	Onur Akkaya, Tuğba Akkaya Hocagil
16:15-16:30	Çay-Kahve Arası	

16:30-17:00	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Celal Naci KÜÇÜKER (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Mehmet BALCILAR (Doğu Akdeniz Üniversitesi)

" Türkiye'de Sanayisizleşme ve Yeni Kapitalizm Sürecinde Maddi Refah ve İyi Yaşamda Coğrafi Değişim: Büyük Veri Işığında Son Çeyrek Yüzyıla Bir Bakış"

---Birinci Günün Sonu---

18 EKİM 2019 CUMA

09:30-09:45	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Muhteşem KAYNAK (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Suut DOĞRUEL (Türkiye Ekonomi Kurumu)

"Sanayisizleşme ve Erken Sanayisizleşme: Bazı Gözlemler"

09:45-10:00	Çay-Kahve Arası
-------------	-----------------

10:00-11:00	Seçilmiş Oturumlar
-------------	--------------------

Oturum 15	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 1	Amfi V
	Türkiye’de Sektörel Enflasyon Sürekliliğinin İncelenmesi	Bekir Aşık
	Türkiye’de Enflasyonun Yerel ve Küresel Belirleyicileri	Hülya Deniz Karakoyun, Nurtaç Yıldırım
	Türkiye Ekonomisinde Enflasyon: Yapısal Nedenler	Bilgin Bari
Oturum 16	İşsizlik ve Reel Ücretler	Amfi VI
	Ulusal ve Küresel Kriz Dönemlerinde İşsizlik: Türkiye Değerlendirmesi (2000-2018)	Üstün Dikeç, Bilge Afşar
	Türk İmalat Sanayinde Reel Ücretler ve İstihdam Arasındaki İlişki	Ali İlhan, Coşkun Akdeniz, Hasan Bakır
	Türkiye’de Uzun Dönemli İşsizliğin Görünümü ve Nedenleri Üzerine İnceleme	Serdar Acun
Oturum 17	Sanayisizleşme 4	Amfi VIII
	Türkiye’de İBBS-II Bölgelerinin İmalat Sanayi Uzmanlaşma Bileşenleri	Necmettin Çelik
	Türkiye Ekonomisi’nde Sanayi ve Hizmetler Sektörlerinin Yapısı, Gelişimi ve Gelecek Perspektifleri	Bige Küçükkefe, Nilüfer Kaya Kanlı
	Türkiye Ekonomisi ve Sanayisizleşme	Murat Bayraktar

Oturum 18	İstikrarsızlık, İçsel Finansman ve Gelir Eşitsizliği	Amfi IX
	Türkiye'de İstikrarsızlık ve Yatırım İlişkisi: İkili Uyarlanma Yaklaşımı	Mustafa İsmihan, Mustafa Can Küçüker
	İçsel Finansman, Girişimcilik ve İstikrarsızlık: Türkiye Ekonomisi için Finansal Krizlerin Kaldoryen İstikrarsızlık Yaklaşımı Çerçevesinde Ampirik Bir İncelemesi	Ömer Tuğsal Doruk
	Üçüz Açık Hipotezinin Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi: Türkiye Örneği	İlkay Dilber, Sevil Solak
Oturum 19	Küresel Ekonomi ve Kriz	Amfi XI
	Türkiye'nin Öngörü Kriz Modelinin Geliştirilmesi	Büşra Doğan
	Krizi Tanımlamak: Türkiye Örneği	Bülent Darıcı
	Küreselleşme, Kriz ve Türkiye'de Bölgesel Gelişme Politikaları	Fatma Doğruel
Oturum 20	Konut Piyasası	Amfi XII
	Konut Piyasası ve Para Politikasının Kredi Kanalı	M. Ozan Yıldırım
	Konut Piyasasının Makroekonomik Belirleyicileri: Türkiye Üzerine Ampirik Bir İnceleme	Yusuf Varlı
	Adana Ekonomisinin Sektörel Dönüşümü ve Türkiye Ekonomisindeki Görelî Yeri	Burhan Biçer, Mehmet Fatih Cin, Ozan Çağrı Demiray, Yelda Bugay Tekgül
Oturum 21	Finansal Varlık ve Finansal Riskler	Amfi XIII
	Türkiye Ekonomisi için Oluşturulan Finansal Koşullar Endeksinden Hareketle Kuyruk Riskinin Hesaplanması	Kudret Topyan, Tolga Dağlaroğlu
	Finansal Varlık Ticaretinde Çok Yönlü Direnç ve Kullanımı: Türkiye için Bir Uygulama	Ayçıl Yücer, Sinem Atıcı Ustalar
	Para Politikası Uygulaması ve Finansal Riskler: Uluslararası Rezervler	H. Mahir Fisunoğlu, Metin D. Akyüz

11:00-11:15	Çay-Kahve Arası
-------------	------------------------

11:15-12:15	Seçilmiş Oturumlar
-------------	---------------------------

Oturum 22	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 2	Amfi V
	2008 Küresel Krizi Sonrası Türkiye’ de Enflasyon ve İşsizlik Üzerine Bir Değerlendirme	İ. Ebru Yazıcıoğlu, Bilge Afşar
	İşsizlik ve Enflasyon İlişkisi: 2000-2018 Dönemi Türkiye Örneği	Ahmet Kızılay, İclal Çöğürücü
	Türkiye Ekonomisi için İşsizlik ve Enflasyon Arasındaki İlişkinin Yapısal Kırılmalar Varlığı ile Analizi	Esmâ Gültekin Tarla

Oturum 23	İşsizlik Sigortası, Genç İşsizlik ve Emek Piyasası	Amfi VI
	İşsizlik Sigortasının İş Arama Davranışları Üzerine Etkisi	Ali Eren Alper, Özlem Alper
	Genç İşsizliği: Fazla Arz mı Eksik Talep mi?	Aysun Aygün
	İngilizce Dilde Eğitimin Üniversite Mezunlarının İş Tatminleri Üzerindeki Etkisi	Mustafa Özсарı, Yılmaz Kılıçaslan

Oturum 24	Firma ve Sanayi	Amfi VIII
	Türk İmalat Sanayisinde Birleşme ve Devralmalar: Oyun Teorik Bir Deneme	Aylin Akbaş, Recep Kök
	Zombi Firmaların İstihdam ve Verimliliğe Etkisi	N. Nergiz Dinçer, Pelın Pektekin, Ayça Tekin Koru
	Firmaların Büyüme-Büyükük İlişkinine Bölgesel Bir Yaklaşım	Murat Donduran, Oya Kent

Oturum 25	Para Politikası, Kredi Dolarizasyonu ve Finansal Belirsizlik	Amfi IX
	Kredi Dolarizasyonunun Belirleyicileri	Nilgün Çağlarırnak Uslu, Sevcan Kapkara
	Optimal Policy Implications of Financial Uncertainty	Gülserim Özcan, Zeynep Kantur
	Para Politikası ve Eşitsizlik: Türkiye Örneği	Kıvılcım Metin Özcan
Oturum 26	Kriz ve Siyasal İstikrar	Amfi XI
	Türkiye’de İktisadi Kriz Dönemlerinde Kayıtdışı Ekonomi ve Olası Siyasi İstikrar Etkileri	Ahmet Salih İkiz
	Seçimlere Katılım ile Ekonomik Kriz Arasındaki İlişki: Amprik Bir Analiz	Harun Öztürkler, Şerife Akıncı
	Türkiye’nin 1994 ve Sonrasında Yaşadığı Krizlerde İnsani Gelişme Endeksinin Yeri ve Eğitim Endeksinin Etkisi	Esra Gökay Zor, İlkey Dilber
Oturum 27	Ekonomik Göstergeler ve Endeksler	Amfi XII
	Happiness Accounting: The Evolution of Happiness in Turkey Through the Classification Tree Analysis	Ahmet Atıl Aşıcı
	Türkiye için Finansal Koşullar Endeksinin Ölçümü	Baki Demirel, Mahmut Özbek, Öznur Özbek
	Ekonomik Göstergeler Açısından Güven Faktörünün Önemi: Türkiye Örneği	Erdem Ateş, Sevim Dilekoğlu
Oturum 28	Doğrudan Yabancı Sermaye, Tasarruf	Amfi XIII
	Ekonomik, Siyasi ve Kurumsal Faktörlerin Doğrudan Yabancı Yatırım Üzerine Etkileri: Türkiye Örneği	Eşref Uğur Çelik, Mustafa Can Küçüker
	Doğrudan Dış Yatırımlar ve Milli İnovasyon Sistemleri: Türkiye ve BRIC Örnekleri	Emine Beyza Satoğlu
	Zorunlu Tasarruf Tecrübeleri: Türkiye Sosyal Güvenliği için Çıkarımlar	Çağaçan Değer

12:15-13:15	Öğle Yemeği
-------------	--------------------

13:15-14:00	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fatih ÖZATAY (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

Prof. Dr. Serdar SAYAN (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)

"Türkiye Ekonomisinde İşsizlik Dinamikleri"

14:00-14:15	Çay-Kahve Arası
-------------	------------------------

14:15-15:15	Seçilmiş Oturumlar
-------------	--------------------

Oturum 29	Maliye Politikası ve Enflasyon Hedeflemesi	Amfi V
	Inflationary Effects of Fiscal Policy: Evidence from FM-OLS Analysis	Ayşe Ertuğrul
	Macroeconomic Regimes and Inflation Targeting Experience of New Zealand	Ömer Faruk Akbal
	Türkiye Ekonomisinde İşsizlik ve Enflasyon İlişkisinin Phillips Eğrisi ile Karşılaştırılması	İcelal Çöğürçü, Ufuk Can Deniz

Oturum 30	İşgücü Piyasası ve İstikrarsızlık	Amfi VII
	Unemployment Dynamics in an Unstable Economy: The Case of Turkey, 1980-2017	Mustafa İsmihan, Selin Karlılar
	Effects of Trade Shocks on Turkish Local Labor Markets	Benedikt Zoller-Rydzek, Peter H. Egger, Pınar Kaynak
	The Dynamic Effects of Aggregate Demand, Supply and External Shocks on Unemployment	Mehmet İvrendi

Oturum 31	Sanayisizleşme 5	Amfi VIII
	Turkish Economic Growth: (Non) LaborCreating? (2000-2018)	Leyla Baştav
	Patterns of Structural Change and Economic Growth in the Turkish Manufacturing Industry	Maya Moalla
	Türkiye’de Büyüme Rejimi Sorunu: Durgunluk ve Canlılık Çelişkisi (İmalat Sanayi Örneği)	Başak Gül Akar, İpek Tekin
Oturum 32	Sürdürülebilir Büyüme	Amfi IX
	Sustainable Growth, Income Inequality and Renewable Energy Use in Turkey: A Time-Series Analysis	Ali Arı, Caner Demir, Raif Cergibozan
	Inequality Convergence Based on Dependency Theory	Yasin Kütük
Oturum 33	Bankacılık Sistemi ve Kriz	Amfi XI
	Changes in the Differences in Lending Behavior of Public and Private Banks: Effect of Global Financial Crisis on Turkish Banking Industry	Arhan Ertan
	2001 Krizi Sonrası Türk Bankacılık Sisteminde Rekabet Düzeyinin Panzar-Rosse Modeli ile Belirlenmesi	Gürkan Çalmaşur, Meryem Emre Aysin
	Finansal Serbestleşme ve 2001 Bankacılık Krizi Çerçevesinde Türk Bankacılık Sektörünün Piyasa Yapısının Analizi	Ertuğrul Deliktaş, Gülçin Gürel Günal
Oturum 34	Korumacılık, Değer Zinciri Finansal Piyasalar	Amfi XII
	Türkiye’de Petrol Fiyatları ile Hisse Senedi Fiyatları Arasındaki İlişki: Fourier Yaklaşımı	Mehmet Songur
	Gelişmekte Olan Ülkelerde Küresel Değer Zincirlerine Entegrasyonun İhracattaki Büyümeye Olan Etkisi	Cemre Küçük, Mahmut Tekçe
	Ticarette Artan Korumacılık ve Finansal Piyasalara Etkisi: Amprik Bir Analiz	Derya Yılmaz, Filiz Eryılmaz

Oturum 35	Büyüme ve Nitelikli İşgücü	Amfi XIII
	Türkiye’de Üniversite Mezunlarının Gelir Düzeylerini Belirleyen Faktörler	Bilgen Susanlı, Özlem İnanç, Serhat Koloğlugil
	Üniversitelerin Ekonomik Büyümeye Katkıları: İktisat Bölümleri Niçin Ekonomik Gelişmeye Katkı Sağlamakta Ciddi Kan Kaybı Yaşamaktadır?	İlkben Akansel
	Zaman Kullanım Dağılımı ve Boş Zaman Eşitsizliği: Türkiye Örneği	Alpay Filiztekin, Burcu Düzgün Öncel

Oturum 36	Yoksulluk	Amfi XIV
	Türkiye’de Gelir Polarizasyonu	Sinem Sefil Tansever
	Yükselen Piyasa Ekonomilerinde İşçi Dövizleri Yoksulluğu Azaltır Mı?	Harun Bal, Ufuk Can, Zeynep Gizem Can
	Türkiye’deki Yoksulluk Geçişlerinin Tekrarlı Yatay Kesit Veri ile Tahmini	Ömer Limanlı

15:15-15:30	Çay-Kahve Arası
-------------	------------------------

15:30-16:15	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Celal Naci KÜÇÜKER (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Refet GÜRKAYNAK (Bilkent Üniversitesi)

"Türkiye’de Enflasyon Nasıl Düşer, Nereye Düşmeli?"

16:15-16:30	Çay-Kahve Arası
-------------	------------------------

16:30-17:00	Davetli Konuşmacı	Amfi VII
-------------	-------------------	----------

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Fatih CİN (Çukurova Üniversitesi)

Dr. Mustafa Kemal DOĞRU (Hazine ve Maliye Bakanlığı)

"Dünyada ve Türkiye’de Sanayileşme Süreçleri Üzerinde Değiniler"

17:00-17:15	Çay-Kahve Arası
-------------	------------------------

17:15-18:15	Panel 2: “Sonuç ve Değerlendirme”	Amfi VII
-------------	--	----------

Panel Yöneticisi: Prof. Dr. Hüseyin Mahir FİSUNOĞLU (Türkiye Ekonomi Kurumu)

Prof. Dr. Mehmet Fatih CİN (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Fikret DÜLGER (Çukurova Üniversitesi)

Prof. Dr. Celal Naci KÜÇÜKER (Türkiye Ekonomi Kurumu)

18:15-18:30	Kapanış Konuşması	Amfi VII
-------------	--------------------------	----------

Prof. Dr. Hasan KAZDAĞLI (Türkiye Ekonomi Kurumu)

ÖZETLER

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 1	Enflasyon ve Nedenleri	Amfi V

Reel Ücret – Enflasyon ve İşgücü Verimliliği Arasındaki İlişki: Seçili Gelişmekte Olan Ülkeler Örneği

KARA, Oğuz (Düzce Üniversitesi)
oguzkara@duzce.edu.tr

KANBEROĞLU, Zafer (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
zkanberoglu@yyu.edu.tr

OĞUZ, Ahmet (Karabük Üniversitesi)
ahmetoguz@hotmail.com

Verimlilik uzun dönem büyümenin ve rekabet edebilirliğin önemli bir göstergesidir. Makro ekonomik açıdan bakıldığında enflasyon ve reel ücretlerin işgücü verimliliği ile yakın ilişkisi bulunmaktadır. Politika yapımcıların açısından enflasyon, reel ücret ve verimlilik arasındaki ilişkilerin analizi kritik önem taşımaktadır. Emek verimliliğine yönelik uygulamalı literatür incelendiğinde emek verimliliğini etkileyen faktörlerin başında reel ücretler ve enflasyon düzeyinin olduğu görülmektedir.

Bir ekonominin en büyük maliyet kalemini ücretler oluşturmaktadır. Ücretlerin artması ile birlikte görülen ilk etki, işçilerin satın alma güçlerinin yükselmesidir. Artan satın alma gücü ile birlikte işçilerin reel ücretleri artacak, bu da piyasadaki toplam talebin artması yönünde bir baskı oluşturacaktır. Artan fiyatlar genel düzeyi, bireylerin satın alma gücünü düşürerek sendikaların ücret artışı talep etmelerine yol açar. Artan ücretler, işgücü maliyetini arttırır. Maliyetlerin artışı nedeniyle artan fiyatlar tekrar ücret artışına neden olur. Ücret artışlarının fiyatları uyarması, fiyatların da tekrar ücretlerde bir artışa neden olması ücret fiyat sarmalı olarak adlandırılır. Fiyatların yükselmesi işçilerin reel ücretini azaltacaktır. Reel ücretteki bu azalmayı gidermek için nominal ücrette bir artış talep edilir. Reel ücreti korumak için sendikaların baskısı ile tekrar yükselen ücretler, maliyet artışına yol açacak ve yeniden fiyatları yükseltecektir.

Bu çalışmada etkin ücret modeli kapsamında reel ücret, enflasyon ve işgücü verimliliği arasındaki ilişki 2005-2018 dönemi için gelecek 10 yılda küresel ekonomide söz sahibi olması beklenen G. Afrika, Polonya, Şili, Tayland, Türkiye, Malezya, Çin Endonezya, Filipinler Ve Hindistan olmak üzere 10 gelişmekte olan ülke örneğinde analiz edilecektir. Çalışmada panel veri analiz yöntemi kullanılacaktır. Elde sonuçlar ışığında reel ücret, enflasyon ve işgücü verimliliği arasındaki ilişki tespit edilip, politika önerileri ileri sürülecektir.

Anahtar Kelimeler: Reel Ücret, Enflasyon, İşgücü Verimliliği, Panel Veri Analizi, Gelişmekte Olan Ülkeler

JEL Kodları: E24, E31, J24, C33, O50

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 1	Enflasyon ve Nedenleri	Amfi V

Emtia Fiyatları ile Enflasyon İlişkinin Analizi: Türkiye Örneği

İŞCAN, Erhan (Çukurova Üniversitesi)
eiscan@cu.edu.tr

SERİN OKTAY, Duygu (Çukurova Üniversitesi)
duyguserinn@gmail.com

ALGAN, Neşe (Çukurova Üniversitesi)
nalgan@cu.edu.tr

Ülkemiz ekonomisinin son iki yılı içerisinde enflasyon yeniden tartışma konusu haline gelmiştir. Özellikle 1990'lı yıllarda yaşanan yüksek enflasyon, ekonomistlerin, politika yapıcıların ve ekonomik ajanların fiyat yükselişlerine karşı oldukça hassaslaşmalarına neden olmuştur. Bu çerçevede tek haneli rakamlara inen enflasyon oranının 2017 yılı başlarında tekrar çift haneye yükselmesi enflasyonun nedenleri üzerine yapılan çalışmaların önemini arttırmıştır. Emtialar, üretim ve tüketim açısından taşıdıkları önem nedeniyle ekonomik analizlerde sıklıkla yer almaktadır ve özellikle 2017 sonrasında bazı emtia gruplarındaki fiyat artışlarının enflasyonist baskı yaratabileceğine yönelik bulgular elde eden çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmanın temel amacı ise özellikle 2017 sonrası dönemde çeşitli emtia ve emtia gruplarındaki fiyat artışlarının ülkemiz ekonomisinde yaratmış olabileceği enflasyonist etkinin araştırılmasıdır. Özellikle sanayi sektörü için önemli olan temel metaller ve tarım sektörü için önemli girdi olan gübre fiyatlarındaki artış başta olmak üzere çeşitli emtia gruplarının enflasyonist etkisinin olduğu literatürde sıklıkla vurgulanmaktadır. 2000 yılı sonrası emtia fiyatlarındaki yükselişin dünya çapında enflasyonist baskı yapan nedenlerden birisi olduğu birçok çalışmada vurgulanmıştır. Örneğin, enerji fiyatlarındaki artışın ya da dalgalanmanın gıda fiyatları başta olmak üzere hem diğer emtia fiyatlarına hem de enflasyona olan etkisi çalışmalarda işaret edilmektedir. Bu nedenle öncelikle 2017 yılı sonrası emtia fiyatlarının enflasyonist etkisinin varlığı Türkiye ekonomisi için araştırılacaktır. Çalışmada birkaç farklı dönem ele alınacak olup her dönem açısından emtia fiyatlarının enflasyona olan etkisi analiz edilecektir. Elde edilecek sonuçlar ile ortaya konulacak olan öneriler politika yapıcılar için bir dayanak oluşturma amacını taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Emtia Fiyatları, Enflasyon, Enflasyonist Baskı, Fiyat İstikrarı, VAR, ARDL, Türkiye

JEL Kodları: E31, Q02, C22

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 1	Enflasyon ve Nedenleri	Amfi V

Türkiye’de Bölgelerarası Enflasyon: Kulüp Yakınsama Analizi

(Club Convergence Analysis of Consumer Prices Across Regions in Turkey)

GÜNDÜZ, Lokman (İstanbul Şehir Üniversitesi)
lokmandunduz@sehir.edu.tr

ÇAKIR, Mustafa (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)
mustafa.cakir@izu.edu.tr

The aim of this paper is to examine the convergence pattern of general and regional consumer prices by 12 main expenditure groups for 26 regions in Turkey over the period 2005-2018 using the Phillips and Sul (2007 and 2009) club convergence approach. We find evidence of two convergence clubs and diverging units for general price index rather than a single club. However, our results suggest the presence of multiple convergence clubs and divergence in the case of dis-aggregated consumer prices which confirms the heterogeneity and complexity of consumer prices across different regions in Turkey.

Keywords: club convergence analysis, consumer prices, regional prices, Turkey

JEL Codes: E31, E32, R12

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 2	Türkiye’de İşsizlik, Verimlilik ve Büyüme	Amfi VI

Türkiye’de İşsizlik, İşgücü Verimliliği ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki (1991-2015): Yapısal VAR Yaklaşımı

ÇELİK, Bekir (Nuh Naci Yazgan Üniversitesi)
bcelik@nny.edu.tr

BARAK, Doğan

Tarih boyunca işsizlik konusu dünya ekonomisinin karşı karşıya kaldığı en önemli sorunların başında gelmiştir. Dünya ekonomisine paralel olarak Türkiye’de de son dönemde işsizlik sorunu çözümlenmesi önem arz eden konular arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Politika yapımcılar işsizliği azaltmak için çeşitli politika önerileri sunmuş ve hayata geçirmişlerdir. Ele alınan çalışmada da Türkiye’de işsizliğin azaltılması adına işsizlik, işgücü verimliliği ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki 1991-2015 dönemi verileri kullanılarak Yapısal VAR (SVAR) yaklaşımı ile incelenmiştir. Etki-Tepki fonksiyonlarından elde edilen sonuçlara göre işgücü verimliliğinin işsizlik üzerindeki etkisi beklenildiği gibi genel anlamda pozitifdir. Bu etki birinci dönemde pozitif ve mutlak artan, ikinci dönemin ortalarına kadar pozitif fakat mutlak azalan, ikinci dönemin ortalarından üçüncü döneme kadar negatif ve azalan iken üçüncü dönemden üçüncü dönem sonlarına kadar pozitif ve artan bir seyir izlemiştir. Sonraki dönemlerde ise pozitif bir seyir izlemiştir. Diğer taraftan ekonomik büyümenin işsizlik üzerindeki etkisi ise teoriye uygun olarak genel anlamda negatifdir. Bu etki başlangıç döneminde negatif ve mutlak azalandır. Birinci dönemden ikinci dönem ortalarına kadar negatif fakat artandır. İkinci dönem ortalarından üçüncü döneme kadar pozitif ve artan iken üçüncü dönemden üçüncü dönem ortalarına kadar pozitif fakat azalandır. Sonraki dönemlerde ise negatif ve azalan bir seyir izlemiştir.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik, İşgücü Verimliliği, Ekonomik Büyüme, SVAR, Türkiye

JEL Kodları: C32, E24,O4.

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 2	Türkiye’de İşsizlik, Verimlilik ve Büyüme	Amfi VI

Reel Efektif Döviz Kuru ve İşsizlik İlişkisi: Türkiye için Ampirik Bir Araştırma

BAL, Harun (Çukurova Üniversitesi)
harunbal@cukurova.edu.tr

PALANDÖKENLİER, Berk
berkplndkn@gmail.com

AĞAN, Büşra
busragan91@gmail.com

İşsizlik başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere küresel ekonomide karşılaşılan önemli sorunlardan birisi haline gelmiştir. Bu çerçevede ekonomi literatüründe işsizliği etkileyen makro boyuttaki faktörlere ilişkin pek çok çalışma yapılmıştır. Bu makro değişkenlerden birisi olan reel efektif döviz kuru (REDK) çeşitli kanallar aracılığıyla işsizlik üzerinde önemli etkiler yaratmaktadır. Bu çalışmada Vektör Hata Düzeltme Modeli (VHDM)’ne dayalı nedensellik ve eşbütünleşme yöntemi kullanılarak söz konusu değişkenler arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Çalışmada, literatürde bu konuya ilişkin diğer çalışmalardan farklı olarak sadece reel döviz kuru ile işsizlik değişkenleri kullanılarak söz konusu değişkenler arasındaki ilişkiler, Vektör Hata Düzeltme Modeli (VHDM)’ne dayalı kısa ve uzun dönemli nedensellik analizi ve yine bu modele dayanan etki-tepki ve varyans ayrıştırma yöntemleri ile söz konusu ilişkinin yönü tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen VHDM nedensellik sonuçlarına göre gerek kısa dönemde gerekse uzun dönemde REDK değişimlerin işsizlik üzerinde anlamlı etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani REDK’den işsizliğe doğru tek yönlü bir nedensellik tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Reel Efektif Döviz Kuru, İşsizlik, Nedensellik, VHDM, VAR Modeli, Eşbütünleşme

JEL Kodları: E24, F31, C32

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 2	Türkiye’de İşsizlik, Verimlilik ve Büyüme	Amfi VI

Türkiye’de Ekonomik Büyüme ve İstihdam İlişkisi

KÖKSEL, Bilge (Gaziantep Üniversitesi)
bkoksel@gantep.edu.tr

ÖZGÜR GÜLER, Ebru (Çukurova Üniversitesi)
ozgurebru@cu.edu.tr

GÜLER, Hüseyin (Çukurova Üniversitesi)
hguler@cu.edu.tr

Ekonomik büyüme ve tam istihdam, iktisat politikalarının temel hedefleri arasında yer almaktadır. Teorik açıdan ekonomik büyüme performansı gösteren bir ekonomide istihdam artışının da olacağı beklenmektedir. Ancak Türkiye’de özellikle 2001 krizi sonrası süreçte gerçekleşen büyüme olgusunun istihdam yaratma kabiliyetinin düşük olduğu gözlemlenmektedir. Bu husus, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve kaynaklarının önemini de ortaya koymaktadır.

Çalışmanın amacı; Türkiye ekonomisinde 2001 krizi sonrasında ekonomik büyüme ve istihdam arasındaki ilişkinin analiz edilmesidir. 2001 krizinin kökenleri finansal olmakla beraber, bu kriz reel sektör üzerinde de kendini hissettirmiştir. Çalışmada 1980 sonrası dönemde ekonomik büyüme ve istihdam arasındaki ilişkinin varlığı eşbütünleşme yöntemi ile analiz edilecektir. Ekonomik büyüme ve istihdam ilişkisinin inceleneceği bu çalışmada istihdam ve reel GSYİH serileri kullanılacak ve veriler TÜİK’ten temin edilecektir. Analiz sonucunda elde edilen ampirik bulgulara göre, söz konusu dönemde Türkiye’de ekonomik büyümenin istihdam yaratıp yaratmadığı ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır. Elde edilen bulgular sonrasında 2001 krizi sonrasında bu ilişkide bir farklılık oluşup oluşmadığı tartışılacaktır.

JEL Kodları: E24, J21, O40, C32

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 3	Sanayisizleşme 1	Amfi VIII

Trade Openness and Deindustrialization: A Turkish Case

ALTUN, Abdullah (Tübitak)
abdullah.altun@tubitak.gov.tr

YANIKKAYA, Halit (Gebze Teknik Üniversitesi)
halityanikkaya@yahoo.com

TAT, Pınar (Gebze Teknik Üniversitesi)
pinartat@gtu.edu.tr

Since the 1980s, a decreasing trend in employment and real value added shares of manufacturing sector in some developing countries including Turkey is considered as a sign of premature industrialization (Rodrik, 2016). In order to examine this argument, we utilize different openness measures for two periods: 1995-2009 and 2005-2014. Our results suggest that, net exporter manufacturing sectors face with significant increase in their value added shares and significant decrease in their employment shares, which suggest employment deindustrialization for Turkey. However, this negative effect disappears for the full sample. Hence, we conclude that Turkey is not on the deindustrialization track during the period considered. The openness measures such as trade, FDI inflows, and backward participation found to have negative effects on manufacturing employment and value added. Overall, designing and implementing trade and financial policies to effectively integrate with the global economy is not important task for our country.

Keywords: Trade openness; de/industrialization; sectoral employment; sectoral output; Turkey

JEL Codes: F14, O14, O24

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 3	Sanayisizleşme 1	Amfi VIII

Türkiye Sanayi ve Hizmet Sektörlerindeki Firmaların Dünya Ticaretine Entegrasyonu ve Rekabetçiliği

MEÇİK, Oytun (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)
oytunmecik@gmail.com

AYTUN, Uğur (Ahi Evran Üniversitesi)
uguraytun@gmail.com

KILIÇASLAN, Yılmaz (Anadolu Üniversitesi)
ykilicaslan@anadolu.edu.tr

Rekabet edebilirlik hem doğrudan hem de verimliliği artırarak dolaylı olarak büyümeyi olumlu etkileyen en önemli faktörlerden birisidir. Ayrıca, kaynak zengini olmayan az gelişmiş ülkelerin karşılaştıkları ödemeler dengesi sorunu ile de doğrudan ilişkilidir. İşte bu yüzden, bu araştırmanın temel motivasyonu Türkiye ekonomisinin hem sektör hem firma düzeyinde rekabet edebilirliğini ve bunu belirleyen faktörleri ortaya çıkararak politika önerileri geliştirmektir. Daha spesifik olarak, bu araştırma projesinin, birbiriyle ilişkili ve tamamlayıcı üç amacı bulunmaktadır. Birincisi, Türkiye imalat sanayii ve hizmet sektörünün rekabet edebilirliğinin evrimi ve mevcut durumunu ortaya koymak. İkincisi, özellikle ürün ve piyasa farklılaştırmasının ve Türk firmaların küresel değer zincirlerine eklenmelerinin boyutları ve yöneliminin betimsel olarak incelemek. Bu araştırmanın üçüncü ve nihai amacı, Türkiye imalat sanayii ve hizmet sektörünün rekabet edebilirliğini belirleyen faktörleri tespit etmektir. Bu kapsamda, ürün ve piyasa farklılaştırmasının, ürün çeşitliliğinin niteliksel derecesini gösteren karmaşıklık (complexity), küresel değer zincirlerine eklenme derecesinin ve firmaya özgü karakteristik özelliklerin firma düzeyinde rekabet edebilirliğe etkileri incelenmektedir. Bu araştırma projesindeki analizlerde hem firma düzeyinde hem de ürün/sektör düzeyinde veriler kullanılmaktadır. Ürün/sektör düzeyindeki analizlerde; Birleşmiş Milletler Mal Ticareti (Commodity Trade-UN COMTRADE) veritabanı (1996-2014), Birleşmiş Milletler Hizmet Ticareti (Service Trade-UN EBOPS) veritabanı (2000-2014) ve Dünya Girdi Çıktı Veri Tabanı (The World Input-Output Database-WIOD) (2016) kullanılmıştır. Firma düzeyindeki analizlerde ise Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nda mevcut olan firma düzeyindeki Sanayi ve Hizmet İstatistikleri (2003-2015) ve Dış Ticaret İstatistikleri (2002-2013) birleştirilerek kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları şöyle özetlenebilir: Birincisi, 1960 yılından 2016 yılına kadar Türkiye ekonomisinin dünya ticaretindeki payında önemli gelişmeler olmuştur. 1960 yılında binde 2,5 olan Türkiye'nin dünya ticaretinde payı 2016 yılına gelindiğinde binde 9'a ulaşmıştır. İkincisi, Türkiye imalat sanayindeki birçok endüstride rekabet gücünü artırmasına rağmen, bu süreç talebi artan ürünlere doğru uyumlu bir şekilde gerçekleşmemiştir. Ayrıca, 2007 yılından sonra, birçok sektörde toplam pazar payındaki büyüme oranlarında düşüşler yaşanmıştır. Üçüncüsü, Türkiye'nin küresel katma değer payı, toplam dünya ticaretindeki payı artmasına rağmen, hızla azalmaktadır. Türkiye bu anlamda diğer gelişmekte olan ülkelerden ayrılmaktadır. Ekonometrik bulgularımız Türkiye'de firmaların ürün gamlarının karmaşıklık seviyelerindeki artışın, firmanın rekabetçiliğini azaltıcı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu firmaların üretiminin belirli aşamalarını küresel veya yereldeki değer zincirinde yer alan diğer firmalarla müşterek yürüttüğünü göstermektedir. Son olarak, küresel

değer zincirlerinde Türk firmalarının tedarikçi olarak katılımı rekabet edebilirliği azaltırken, bu zincirin daha st basamaklarında bulunmanın artırdığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Karmaşıklık, dış ticaret, küresel değer zincirleri, imalat sanayi, hizmet sektörü, rekabetçilik, Türkiye.

JEL Kodları: F14, L60, O14

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 3	Sanayisizleşme 1	Amfi VIII

The Sectoral Employment Effects of Foreign Trade and Productivity in Turkish Manufacturing Industry

AKKUŞ, Güzin Emel (İstanbul Üniversitesi)
eakkus@istanbul.edu.tr

Turkey experienced a major structural change in the 1980s by shifting from an import substituting industrialization strategy to an export-oriented growth model via implementing an orthodox structural adjustment program. Turkey has also gone through a substantial process of liberalization at the national as well as international level in the 2000s and it is seen as a successful example of integration to the world economy.

Turkish manufacturing industry is very important for Turkish economy in terms of total production, employment and international trade. According to the figures of Turkish Statistical Institute, the share of Turkish manufacturing industry in total production and employment was 18% and 25% respectively in 2017 while its share in total exports and imports became 94% and 82% respectively for the same year.

In 2017, there were nearly 380 thousand enterprises in the manufacturing industry and more than 4 million people were employed in these firms. However, the distribution of the enterprises by the number of employees displays the structure of Turkish manufacturing industry very well : 87% of the enterprises employ less than 10 workers but only 1% of them employ more than 250 workers.

These small and medium-sized enterprises (SME) of Turkish Manufacturing Industry provided 44% of production and 67% of employment in 2017; export and import shares of them became 56% and 39% respectively in the same year.

On the other hand, Turkish foreign trade mainly consists of the sectors of manufacturing industry and also determines the dynamics in this industry. Therefore, export demand, import competition and technological changes (productivity) are very important topics both for the sectors and for sectoral employment in Turkish manufacturing industry.

The current study analyzes the relationship between international trade, productivity and sectoral employment using data including 22 sectors of Turkish manufacturing industry for the period 2009 - 2017 and employing panel data techniques, Industry classification is NACE Rev. 2 (2-digit).

The estimations show that foreign trade is effective on sectoral employment in Turkish manufacturing industry. Both export demand and import penetration have a significant impact on sectoral employment in Turkey. While the increase in export demand leads to an increase in labour demand, the increase in import penetration reduces it.

However, the relationship between productivity and foreign trade makes a negative effect on sectoral employment. Our findings suggest that export demand is not a determinant of productivity while import competition and productivity is negatively related.

The strong negative relationship between import competition and productivity, measured by value added per worker, suggests that firms, when faced with international competition, can not adjust the level of employment to decreased demand. On the other hand, the main determinant of productivity in Turkish manufacturing industry seems to be investment expenditures. The productivity equation shows that this variable is positive and statistically significant.

The first section of the study is a survey of the literature on the relationship between trade, productivity and employment. The second section empirically investigates the relationship

between trade and sectoral employment, trade and productivity and finally productivity and sectoral employment in the manufacturing industry of Turkey. The last section gives a summary of the empirical results and concluding remarks.

JEL Codes: F14, F16

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 4	Sanayisizleşme 2	Amfi IX

Sanayisizleşme mi Tarımsızlaşma mı? Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında Türkiye'nin Un İhracatı

ORAL DIRİK, Ebru Nihal (Amasya İl Göç İdaresi Müdürlüğü)

GÜZEL, H. Alper (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
haguzel@gmail.com

Türkiye buğday üretiminde herhangi bir sıçrama yapmamasına rağmen son yıllarda un ihracatında dünyanın lider ülkesi haline gelmiştir. Bu ihracat Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında desteklenen buğday ithalatına bağımlıdır. Bu durum bir yandan ülkedeki buğday üretimini kösteklemekte diğer yandan tüm bu desteklere rağmen un üretiminde var olan üretim kapasitesinin ancak yarısı kullanılabilir. Böylesi bir çarpıcı duruma rağmen literatürde bu konuyla ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışmada DİR kapsamında Türkiye'nin buğday ithalatı ve un ihracatı incelenmiş ve bir otoregresif gecikmesi dağıtılmış model yardımıyla un ihracatının fiyat ve döviz kuru esneklikleri hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar Türkiye buğday politikasının yanlış yönlendirildiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: ARDL Modeli, Dış Ticaret, Un ihracatı

JEL Kodları: Q1, F1, C3

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 4	Sanayisizleşme 2	Amfi IX

Türkiye Ekonomisinde Sanayisizleşmeyi Etkileyen Faktörler Üzerine Ampirik Bir Analiz

DİNERİ, Eda (Hasan Kalyoncu Üniversitesi)
eda.dineri@hku.edu.tr

KÖSE, Zeynep (Hasan Kalyoncu Üniversitesi)
zeynep.kose@hku.edu.tr

Küreselleşme, teknolojinin gelişmesi, sermaye hareketlerinin hızlanması, dünya ekonomisini tek bir pazar haline getirerek yeni bir dönüşüme neden olmuştur. Küreselleşme ile birlikte meydana gelen yapısal değişimler üretim, sermaye ve istihdam yapısını yeniden şekillendirmiştir. Ancak ekonomilerin gelişme süreçleri gözlemlendiğinde birçok ülkenin sanayileşme sürecini tamamlamadan hızlı bir şekilde hizmet sektörüne geçiş yaptığı görülmektedir. Sanayisizleşme olarak adlandırılan bu durum imalat sektöründeki istihdam ve çıktı payının azalmasıdır. Sanayisizleşme emek verimliliği, işgücü dağılımı, ticari dengesizliği, sermaye hareketleri vb. birçok unsuru etkilemektedir.

Çalışmada Türkiye’de 1980-2017 dönemi için sanayi sektöründe istihdam edilen işgücü ile kişi başına düşen milli gelir, doğrudan yabancı yatırımlar, toplam faktör verimliliği ve ticari dengesizlik arasındaki ilişki analiz edilmektedir. Zivot- Andrews ve Fourier ikinci nesil birim kök testlerinden sonra Hacker ve Hatemi- J bootstrap nedensellik testine başvurulmuştur. Analizde kişi başına düşen milli gelir ve doğrudan yabancı yatırımlardan sanayi sektöründe istihdam edilen işgücüne doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi olduğu; toplam faktör verimliliği ile ticari dengesizlik arasında ise herhangi bir nedensellik ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanayisizleşme, İşgücü, Zaman Serisi

JEL Kodları: L60, E24, C22

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 4	Sanayisizleşme 2	Amfi IX

Understanding Resource Curse

RAMANDRAY, Felix (Ege Üniversitesi)
ramandrayf@gmail.com

The resource curse theory, which means the negative relationship between economic growth and natural resource, has been discussed over decades in economics as well as in politics. In this paper, we have theoretically and empirically studied accumulable and non-accumulable inputs based outputs' growth. In the theoretical analysis, we have applied optimal control theory, and the result shows the evidence that an economy with a high ratio of non-accumulable input and a low ratio of accumulable input to output relatively performs low economic growth along the balanced path. Moreover, the theoretical result suggests that the negative effect of natural resource on economic growth may be time-varying and have different extent depending on whether it is exhaustible or not. Later, we carried out an empirical analysis and applied the GMM system with 137 countries over the periods between 1994 and 2014. Here, resource rent export ratio to GDP is used as a proxy for natural resource intensity in the economy. As a result, there is evidence of a positive relationship between economic growth and the resource rent export ratio to GDP, which supports the result from theoretical analysis and contradicts the well-known resource curse theory. The feature of natural resource to be non-accumulable input contributes to explaining its possible negative effect, which is known as resource curse. Finally, the economic growth in the natural resource-rich country can vary according to the intensity level of accumulable input and natural resource in the economy, and this can explain the divergence in economic growth performance in natural resource-rich countries such as Canada, Niger, Malaysia, Congo...etc.

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 5	Krizin Etkileri	Amfi XI

2008 Küresel Finans Krizinin Reel Ekonomi Üzerine Etkileri

ENGİN, Fevzi (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
fengin@hotmail.com

GÖKALP, Umutcan (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)

2008 küresel finans krizi 2001 ve 2002 krizlerinden sonra 1929 sonrasında yaşanan ilk küresel kriz olarak kendini göstermiş ve etkisini günümüzde de devam ettirmektedir. Bu krizden etkilenen ülkelerden birisi de hiç şüphesiz Türkiye olmuştur. Krizin çıkış noktası olan subprime mortgage sisteminin ABD içinde ortaya çıkması ve bankacılık krizi diye nitelenip ve daha çok Dünyada diğer ülkelerin finans piyasaları üzerindeki etkileri öncelikli olarak ele alınmıştır. Ancak; krizin finans piyasalar üzerindeki etkileri kadar reel ekonomi üzerindeki etkileri de önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, 2008 finans krizinin Türkiye’de reel ekonomi üzerindeki etkileri incelenecektir. Reel ekonomi alanında da öncelikli olarak, enflasyon, istihdam (işsizlik), GSYİH büyüme üzerindeki etkileri araştırılacaktır.

Araştırmada kullanılan yöntem, ilgili yıllardaki TÜİK verileri ve diğer kurumsal veriler kullanılarak Türkiye Ekonomisinin 2008 krizinin reel ekonomi üzerindeki etkileri analiz edilmeye çalışılacaktır.

Sonuç olarak, çalışmanın amacı 2008 krizinin Türkiye’de reel ekonomi üzerindeki etkilerini ortaya koymak ve bazı temel sonuçlar çıkarmaktır. Ayrıca ulaşılan sonuçlardan hareket ederek belirli önerilerde bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Kriz, Reel ekonomi, istihdam, enflasyon, GSYİH

JEL Kodları: G01, F62, E20

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 5	Krizin Etkileri	Amfi XI

Türkiye Ekonomisinde Kredi Kanalının Reel Etkileri

YILDIRIM, Salih (Bursa Uludağ Üniversitesi)
ssalihyildirim@gmail.com

İLHAN, Ali (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi)
ailhan@nku.edu.tr

ÖZDEMİR, Metin (Bursa Uludağ Üniversitesi)
mozdemir@uludag.edu.tr

Para politikasının fiyatlar genel düzeyi, çıktı ve istihdam gibi temel makro büyüklükler üzerindeki etkilerinin anlaşılması gerek uygulanan politika ile söz konusu büyüklükler arasındaki ilişkilerin anlaşılması gerekse politika başarısının değerlendirilmesi açısından önemlidir. Makro iktisat teorisinde, para politikasının fiyatlar genel düzeyi yanında çıktı ve istihdam gibi reel değişkenleri kısa dönemde etkileyebilme gücü olduğu kabul edilmektedir. Ampirik çalışmaların ise etkinin yönü ve büyüklüğü gibi hususlarda heterojen bulgular ortaya koyduğu görülmektedir. Nitekim aktarım mekanizmasının işleyişinde aksaklıkların yaşandığı, dış şoklara karşı daha duyarlı olan gelişmekte olan ülkeler açısından para politikası uygulamalarının etkileri gelişmiş ülkelere nazaran farklılaşmaktadır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın, 2000-01 krizi sonrası örtük olarak benimsediği enflasyon hedeflemesi rejimi, Ocak 2006'dan günümüze açık enflasyon hedeflemesi çerçevesinde uygulanmaktadır. Küresel finansal kriz öncesi dönemde, pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkenin fiyat istikrarı amacı doğrultusunda uyguladığı enflasyon hedeflemesinin, kriz sonrası dönemde finansal istikrar ve büyüme amaçlarını içerecek şekilde önemli ölçüde esnetildiği görülmüştür. Bu çalışma, açık enflasyon hedeflemesi dönemi itibariyle uygulanan para politikasının işleyişinde kredi kanalının reel değişkenler üzerindeki etkilerinin ortaya konulmasını amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, kredi kanalının fiyatlar genel düzeyi, çıktı ve istihdam üzerindeki etkileri 2006:01-2019:05 dönemi için vektör oto-regresyon (VAR) modelleri vasıtasıyla analiz edilmiştir. VAR analizinden elde edilen ampirik bulgular, para politikasının kredi kanalı üzerinden çıktı ve istihdam üzerinde belirgin etkilerinin olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Para Politikası, Enflasyon Hedeflemesi, Parasal Aktarım Mekanizmaları, Kredi Kanalı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Türkiye Ekonomisi

JEL Kodları: E52, E58, C32

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 5	Krizin Etkileri	Amfi XI

Türkiye Ekonomisinde Hanehalkı Borçluluk Düzeyinin Makroekonomik Çevrim Üzerindeki Etkisinin Analizi

KAHYAOĞLU, Hakan (Dokuz Eylül Üniversitesi)
hakan.kahyaoglu@gmail.com

İktisat teorisinde Klasik Neoklasik ve Keynesgil İktisat teorileri tüketim konusunu Gelir, Servet ve Beşeri Sermaye gibi değişkenler çerçevesinde ele alarak politikaların geliştirilmesini sağlamıştır. Günümüz koşullarında özellikle finansal alanda gerek ulusal gerekse küresel düzeyde ortaya çıkan en önemli değişim hanehalkının tüketimine yönelik olarak borçlanmayı tercih etmeye başlamasıdır. Bunun sonucunda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde hane halkının borçluluk düzeyine bağlı olarak finansal istikrar, finansal çevrim ile makroekonomik istikrar ve çevrimlere karşı uygulanan politikalar ve bunların araçları yetersiz kalmaktadır. Bununla birlikte hane halkının tüketimin finansmanı için finansal sistemden fon kullanımına yönelik talebi, ekonomide yatırımlara ayrılacak fonlar üzerinde etkili olabilmektedir. Bu durum ekonomide finansal sistemdeki fonların dağılımının farklılaşmasına yol açan en önemli unsurdur. Üretken yatırımların yapılması üzerinde kısıt ortaya çıkaran bu süreç ekonominin uzun dönemli büyüme eğilimini etkilemektedir. Buradan hareketle bu çalışma da Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın En önemli Bileşeni olan Tüketim Harcamalarına Dayalı olarak Türkiye’de hanehalkı borçluluk düzeyinin makroekonomik çevrim ve finansal iktisat üzerindeki etkisinin analizini yapmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürekli gelir Hipotezi, Mutlak Gelir Hipotezi, Hanehalkı Borçluluk Düzeyi, Borç Düzeyinin Sürdürebilirliği, Rejim Değişim Modelleri

JEL Kodları: D12, D14, E7, E21

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 6	Nüfus Politikaları, Eşitsizlik	Amfi XII

Nüfus Politikalarının Refah ve Büyüme Maliyetleri: Genel Denge Çözümlemesine Dayalı Yeni Bulgular

ATTAR, Mustafa Aykut (Hacettepe Üniversitesi)
maattar@gmail.com

Bu makale, bozucu vergi ve sübvansiyonlara dayalı nüfus politikalarının refah düzeyi ve büyüme oranı üzerinde yaratacağı etkiler için, kuramsal bir çözümleme sunmaktadır. Makale, refah düzeyi üzerindeki etkiler için, doğurganlığın içsel olduğu bir ardışık-nesiller genel denge modeli kurmaktadır. Eğer doğurganlığın zaman maliyeti üzerindeki bozucu etki tüketim maliyeti üzerindeki bozucu etkiden büyükse, refah kaybı ekonominin gelişmişlik düzeyi ile birlikte artmaktadır. Makale, büyüme oranı üzerindeki etkiler için, büyümeyi içsel beşeri sermaye birikiminin belirlediği ve doğurganlığın da içsel olduğu bir ardışık-nesiller genel denge büyüme modeli kurmaktadır. Doğum yanlısı bozucu politikalar, optimal eğitim harcamalarını azaltarak büyüme oranı üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır ve büyüme oranı üzerindeki bu olumsuz etki, eğitim harcamalarının yaşam boyu getirisi ile birlikte artmaktadır. Makalenin temel aldığı her iki model de, doğurganlığın, hem kalıcı olarak yenilenme düzeyinin altına düşmesini, hem de uzun süreler boyunca yenilenme düzeyinin altında kalmasını açıklayabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: doğurganlık, vergi, sübvansiyon, eğitim, beşeri sermaye, genel denge

JEL Kodları: D60, J13, O41

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 6	Nüfus Politikaları, Eşitsizlik	Amfi XII

The Decomposition of Urban and Rural Inequality in Turkey: A Quantile Regression Approach

LOPCU, Kenan (Çukurova Üniversitesi)
klopcu@cu.edu.tr

ŞENGÜL, Seda (Çukurova Üniversitesi)
ssengul@cu.edu.tr

The Turkish economy is associated with a persistent and unequal income and consumption distributions. The income of individuals plays a fundamental role in social integration by meeting their vital and socio-cultural needs. In this context, inequality in income distribution worsens not only economical but also socio-cultural problems. The reasons of inequality in Turkey can be attributed to the negative trend of real wages, existing tax structure benefiting the rich, low public and private investments, insufficient redistributive tax policies, high real interest rates, unequal opportunity in access to education, and excessive migration to urban areas due to both economic and political pressures. Consumption can be a more appropriate indicator of economic and social well-being, because consumption is a better measure of households' welfare than income. However, the debate over inequality almost exclusively relies on income inequality, though official income statistics may not accurately reflect the changes in well-being. The income data in general ignore taxes and transfers and rely on income badly reported in surveys. For these reasons, the consumption patterns of households may provide a better indicator of economic and social well-being.

Economic conditions and standards of living have always been considerable different between urban and rural areas in Turkey. However, the income and consumption disparities between urban and rural areas have widened since the 1990s due to speedy immigration to urban areas for security reasons related to on-going terror incidents and state of emergency in the eastern and south eastern regions of Turkey. The lack of employment opportunities, lower returns to human capital investments and low economic performance in rural areas result in increasing welfare inequalities between urban-rural parts of Turkey. Hence, the disparities in welfare between urban and rural areas have been one of the most debated social phenomenon since 1990s. The level of inequality in consumption expenditure change depending on parental education, geographical location and demographic composition of the household members such as age and occupation of the household members and household head, etc.

The purpose of this paper is to examine the consumption inequality in Turkey, using data obtained from Household Consumption Expenditures surveys, conducted by TURKSTAT in every year between 2010 and 2015. We apply the quantile regression technique for decomposition of consumption disparities between urban and rural areas in Turkey. The primary findings suggest that the urban-rural consumption disparity is on rise in every quantile in Turkey and the larger consumption discrepancies are associated with lower quantiles. The results also indicate that increasing the educational level of rural household head is helpful in reducing urban-rural consumption disparity.

Keywords: Consumption, income, inequality, Quantile regression, Turkey

JEL Codes: D04, D31, D63, C21

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 6	Nüfus Politikaları, Eşitsizlik	Amfi XII

Tecrübeyle Beklenti Oluşumu: Uluslararası, Mekânsal Bir Analiz

ÖZCAN, Gülserim (Atılım Üniversitesi)
gulserim.ozcan@atilim.edu.tr

FRATZSCHER, Marcel (Humboldt Üniversitesi)

GÜRKAYNAK, Refet (Bilkent Üniversitesi)

Ekonomik kararlar beklentilere bağlıdır ve ekonomi politikası ancak bu beklentilerin şekillendirilebilmesi halinde iyi yapılabilir. Beklentileri şekillendirmek için öncelikle nasıl oluştuklarını anlamamız gerekir. İktisadi yazın rasyonel beklentilerden pek çok sapma tespit eder ancak bu sapsmalar arasında ortak bir tema henüz bulunmamaktadır. Bu çalışma, beklentilerin oluşumunun kapsamlı bir şekilde anlaşılmasına yönelik bir adım atmaktadır.

Bu çalışmada, enflasyon, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) büyümesi ve politika faizi ile ilgili beklentilerin oluşumunda tecrübenin rolü üzerinde çalışılmaktadır, ve farklı öngörülerin beklentilerinin, içinde yaşadıkları alanda gözlemediği ekonomik değişkenlerden etkilenip etkilenmediğini ve ne derece etkilediğini araştırılmaktadır. Bir başka deyişle, mevcut tecrübenin diğer bölgelerdeki geleceğe yönelik beklentileri etkileyip etkilemediğini soruyoruz. Beklentileri oluştururken, tahmin ediciler mekânsal korelasyonları doğru şekilde ayrıştırabiliyor mu?

Consensus Economics, profesyonel tahmincilerin birçok makroekonomik değişkene ilişkin aylık tahminleri toplar. Birçok tahmincinin Avro bölgesi için enflasyon tahmini sağladığı ve bu tahmincilerin farklı ülkelerde bulunan, farklı firmalarda yer aldığı gerçeğini kullandık. Dolayısıyla, tahmincilerin enflasyon deneyimlerinde mekânsal bir boyut olduğunu tespit ettik. Ve tahmincilerin ikamet ettikleri ülkelerdeki mevcut enflasyonunun önümüzdeki yıl Avro bölgesi enflasyon beklentilerini aşırı derecede etkilediğini gördük. Tahmincilerin bu hatasının ardında iki sebep yatabileceği değerlendirdik. İlk olarak, tahminciler Avro bölgesini kendi ülkelerine gerçekte olduğundan fazla benzetiyor olabilirler. Veya tahminciler enflasyonun her yerde gerçekte olduğundan daha güçlü bir şekilde otokorele olduğunu düşünüyor olabilirler. Yani tahminciler hem kendi ülke enflasyonları hem de başka ülke enflasyonlarını tahmin ederken, dünyayı olduğundan daha fazla ardışık bağıntılı olarak algılıyor olabilirler. Her iki durum da belirgin bir şekilde tahmin edilebilen tahmin hatalarına yol açacaktır. Bu da yazında sıkça varsayılan rasyonel beklentiler hipotezi ile açıkça çelişir. Bu çalışma, üç önemli makroekonomik göstergenin (enflasyon, büyüme ve faiz oranları) tahminlerini inceleyerek tahmin edilebilir tahmini hataların ayrışmasına izin verecek ampirik testler hazırlayarak, rasyonel beklentiler hipotezinin mikro düzeyde bir analiz ile test edilebilmesine imkân sağlayarak yazına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Beklenti Oluşumu, Akılcı Beklentiler Analizi, Mekânsal Analiz, Panel Beklenti Çalışması

JEL Kodları: E31, E37, D91

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 7	Cari Açık	Amfi XIII

Kırılğan lkelerde Savunma Harcamalarının Cari İşlemler Dengesi zerine Etkisi

BALTACI, Nuri (Gümüşhane niversitesi)
nbaltasci@gmushane.edu.tr

ÇAKIR, Ömer (Gümüşhane niversitesi)
ckromer69@gmail.com

Savunma konusu ile alakalı geçmişten günümüze birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların çoğunluğunda savunma harcamalarının büyüme ile olan ilişkisi ortaya koyulmuştur. Bu çalışmada 2000-2017 dönemi içerisinde kırılğan ülkeler olarak adlandırılan ülkelerde savunmaya yapılan harcamaların cari işlemler dengesi üzerinde ilişkisi ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Bu ilişkiyi ortaya koymak için ekonometrik yöntem olarak Dinamik panel veri yöntemi (sistem GMM) kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda savunmaya yapılan harcamaların cari işlemler dengesi üzerinde pozitif ilişkisi bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Savunma Harcamaları, Kırılğan lkeler, Dinamik Panel Veri Yöntemi, Cari İşlemler Dengesi

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 7	Cari Açık	Amfi XIII

Türkiye’de Cari Açığın Belirleyicileri: Ampirik Bir Analiz

AFSAL, Mahmut Şaban (Yozgat Bozok Üniversitesi)
mahmut.afsal@bozok.edu.tr

TURAN, Taner (Gebze Teknik Üniversitesi)
tturan@gtu.edu.tr

Bir ülkenin ekonomisiyle ilgili önemli bilgiler içeren cari işlemler hesabının belirleyicilerinin ampirik olarak incelenmesi ve ortaya konulması özellikle cari açık veren ülkeler için son derece önemlidir. Bu çalışmada 1975-2018 döneminde Türkiye’de cari dengenin temel belirleyicileri ARDL sınır testi yaklaşımı kullanılarak incelenmektedir. Bağımlı değişken olarak cari dengenin, bağımsız değişkenler olarak finans hesabı, büyüme oranı, bütçe dengesi, petrol fiyatları, yatırımlar ve reel döviz kurunun yer aldığı model tahminleri ilgili değişkenler arasında bir eşbütünleşme ilişkisi olduğuna işaret etmektedir. Ampirik bulgular Türkiye’de finans hesabı, büyüme oranı, petrol fiyatları, yatırımlar ve reel döviz kurunun cari denge üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduklarını göstermektedir. Bu nedenle cari açığın kırılma kaynağı olabilecek yüksek düzeylere ulaşmasını önlemek için öncelikli olarak bazı yapısal politika tedbirlerinin geliştirilmesi, bu kapsamda bütüncül bir ekonomi politikası yaklaşımının benimsenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cari Açığın Belirleyicileri, ARDL, Türkiye.

JEL Kodları: F32, F41, C22

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	11:30-12:30
Oturum 7	Cari Açık	Amfi XIII

Materyal Verimliliği Yakınsaması: 1970-2015 Dönemi Farklı Ülke Grupları Örneği

BİÇER, Burhan (Çukurova Üniversitesi)
bbicer@cu.edu.tr

DÜLGER, Fikret (Çukurova Üniversitesi)
fdulger@cu.edu.tr

COŞKUN, Uğur
ugurrrcoskun@gmail.com

Materyal girdisi başına çıktı olarak ölçülen materyal verimliliği, ekonomi ve çevresel gelişmelere yönelik yaygın bir sürdürülebilirlik göstergesidir (Steinberger ve Krausmann, 2011). Materyal verimliliği, ülkelerin doğadan ve ithalat yoluyla üretim sürecine dâhil olan tüm materyallere ilişkin verimliliği ifade etmektedir. Materyal verimliliği kavramının yakınsama literatüründe önem kazanmasında, ülkeler arası materyal verimliliği farklarının ülkelerin ekonomik koşullarının ayrışmasında etkili olduğunun fark edilmesi ve düşük materyal verimliliğine sahip ülkelerin materyal verimliliklerini gelişmiş ülkelerin verimlilik seviyesine çıkarma ihtiyaçlarının belirginleşmesi gibi unsurlar etkili olmuştur. Bu çalışmanın amacı, farklı gelişmişlik seviyesindeki 100 ülke için 1970-2015 dönemi toplam yurtiçi materyal tüketimi ve Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla verilerini kullanarak materyal verimliliği yakınsamasının incelenmesidir. Analize konu olan ülkeler düşük, düşük-orta, yüksek-orta ve yüksek gelir düzeyi olmak üzere 4 gruba ayrılmıştır. Gruplar, her grubun kendi materyal verimliliği ortalamasına yakınsaması ve her grubun yüksek gelirli grubun materyal verimliliği ortalamasına yakınsaması şeklinde iki formda incelenmiştir. Yapılan analiz sonuçlarında sadece düşük orta gelirli ülkelerin hem grup içi ortalama hem de yüksek gelirli ülkelerin materyal verimliliğine yakınsadığı bulgularına ulaşılmıştır.

JEL Kodları: E11, O14, O47, C23

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 8	Enflasyon, Ücretler ve Demografi	Amfi V

Telafi Edici Ücret Farklılığı: Türkiye Uygulaması?

GÜVEN, Aytekin (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
guven_a1@ibu.edu.tr

KARA, Çağatay (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
cagataykra@gmail.com

Telafi edici ücret farklılıkları teorisi, belirli bir işte işin ücreti ile riskleri, istenmeyen özellikleri ve hoşnutsuzlukları arasındaki ilişkiyi analiz eder. Teoriye göre işe dair riskler ya da hoşnutsuzluklar yükseldikçe o işte çalışanların ya da o endüstrideki ücretlerin de yükselmesi beklenir. Ancak söz konusu telafi edici ücret farklılığının ödenebilmesi için ülkedeki işsizliğin düşük olması gerekir. Bu çalışmanın amacı telafi edici ücret farklılıkları teorisini Türkiye için incelemektir. Bu amaç doğrultusunda işin risklerini göstermesi açısından iş kazaları değişkeni ile genişletilmiş endüstri düzeyinde bir ücret denklemi 2009-2015 dönemi için panel veri yöntemi kullanılarak tahmin edilmiştir. Elde edilen tahmin sonuçlarına göre, Türkiye’de yüksek iş kazası olan sektörlerde reel ücretlerin anlamlı düzeyde artırdığını söylemek zordur: iş kazalarının reel ücretler üzerindeki pozitif etkisi çok düşük düzeydedir. Bu durumun temel nedeni ise ülkedeki yüksek ve kronik işsizliktir.

Anahtar Kelimeler: Telafi Edici Ücret Farklılıkları, İş Kazaları, Panel veri, Türkiye Uygulaması

JEL Kodları: C33, J30, R41

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 8	Enflasyon, Ücretler ve Demografi	Amfi V

Türkiye’de Enflasyon Sorununa Karşı Çözüm Önerisi Olarak Lisanslı Depoculuk Sistemi

İÇÖZ PEKER, Gizem (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
gizem.peker@cbu.edu.tr

Bir ülkenin en önemli ekonomik göstergelerinden biri olan enflasyon, fiyatlar genel düzeyinin sürekli artması olarak tanımlanmaktadır. Ortaya çıkan enflasyon sorunu dönemden döneme farklılaşmakla birlikte genel olarak arz ve talep kaynaklı sebeplerden ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de son on beş senelik süreçte enflasyon dinamiklerinde, birçok neden ile birlikte, gıda fiyatları önem arz etmektedir. Öyle ki gıda harcamaları, hem hanehalkı tüketim sepeti içerisinde vazgeçilmez hem de hanehalkının toplam harcama sepetinin içerisinde en yüksek paya sahip bir kalemdir. Bu bağlamda, çalışmada, öncelikle, Türkiye’de gıda enflasyonunun toplam enflasyon içerisindeki önemi ortaya konulmuştur. Bununla birlikte, gıda fiyatlarını istikrara kavuşturması bakımından lisanslı depoculuk sistemi incelenmiştir. Konu ile ilgili olarak, lisanslı depoculuk sistemini uygulayan ülke örnekleri incelenmiş ve söz konusu ülkeler ile Türkiye’nin enflasyon verileri karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak, gıda fiyatlarındaki dalgalanmaları dengelemesi öngörülen lisanslı depoculuk sisteminin enflasyona da katkı sunacağı beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Gıda Enflasyonu, Lisanslı Depoculuk

JEL Kodları: E00, E31, Q11

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 8	Enflasyon, Ücretler ve Demografi	Amfi V

Demografik Değişimin Enflasyon Üzerindeki Yansıması

DURGUN KAYGISIZ, Ayşe (Süleyman Demirel Üniversitesi)
aysedurgun@sdu.edu.tr

Dünya genelinde demografik geçiş yaşanmaktadır. Demografik geçiş sadece nüfus artışının yavaşlaması değil aynı zamanda genç ve yaşlıların nüfus bileşimi içerisindeki payını da değiştirmektedir. Bu durum, nüfus içerisinde tüketim-tasarruf harcamaları farklı olan grupların da ağırlığının değişmesine ve dolayısıyla enflasyon gibi makro değişkenlerin etkilenmesine neden olmaktadır.

Nüfusun bileşimdeki bu değişim arz ve talep üzerindeki etkileşimi ile tüketim, tasarruf, yatırım vb. ekonomik değişkenleri etkileyeceği ve dolayısıyla enflasyon gibi makro değişkenlerin etkilenmesine neden olacağı düşünülmektedir. Demografik değişimlerin enflasyonu nasıl etkileyebileceğine dair standart bir teorik açıklama bulunmamakla birlikte, literatürde en az iki potansiyel kanal tartışılmaktadır.

Bu çalışma demografik değişimin enflasyonu nasıl etkilediğini açıklamaya çalışacaktır. Bu bağlamda ilk olarak demografi ve enflasyon arasındaki ilişki kanalları ele alınacaktır. Sonrasında ise literatürde yapılan yerli ve yabancı çalışmalara yer verilerek etkileşimin boyutu tanımlanacak ve çalışma tamamlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, demografik dönüşüm, nüfus yaşlanması, tüketim

JEL Kodları: J11, E31, E21

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 9	İşsizlik, Yoksulluk İlişkisi	Amfi VI

Türkiye’de Çok Boyutlu Yoksulluğun Topoğrafyası

KARAHASAN, Burhan Can (Piri Reis Üniversitesi)
bckarahasan@pirireis.edu.tr

BİLGEL, Fırat (Okan Üniversitesi)
firat.bilgel@okan.edu.tr

Yoksulluk ve eşitsizlik tanımı zor yapılan ve genellikle parasal göstergeler üzerinden değerlendirilen kavramlardır. Belirli bir gelir ve tüketim seviyesinin altında kalan bireylerin yoksulluk seviyesi gelir dağılımının bozuk olduğu ülkelerde en temel eşitsizlik göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte yoksulluğun parasal olmayan farklı boyutları da bulunabilir. Eğitim, sağlık gibi beşeri sermaye göstergeleri ile yaşam koşulları, çevresel faktörler de bireylerin ve hanelerin yoksulluk seviyesini belirlemek için dikkate alınmalıdır. Bu çalışma yoksulluğu etkilemesi muhtemel parasal olmayan faktörlere odaklanmakta ve Türkiye’de Gelir ve Yaşam Koşulları Anketi (GYKA) vasıtasıyla 26 İktisadi Bölge (İBBS – II) seviyesinde çok boyutlu parasal olmayan bir yoksulluk endeksi hesaplamayı hedeflemektedir. Sonuçlar, parasal bir gösterge olan yoksulluk oranı ile parasal olmayan çok boyutlu yoksulluk endeksinin bölge düzeyinde farklı şekilde dağıldığını göstermektedir. Parasal yoksulluk göstergelerinin bölge düzeyinde dağılımında belirli bir mekânsal yapı olmasa da, parasal olmayan çok boyutlu yoksulluk göstergesine göre; Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgelerinde şiddetli ve katılaştıran bir yoksulluğun ortaya çıktığını görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Alkire-Foster yöntemi, çok boyutlu yoksulluk endeksi, Türkiye

JEL Kodları: I13, I32, D63, O1

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 9	İşsizlik, Yoksulluk İlişkisi	Amfi VI

Türkiye’de Bölgesel İşsizlikte Derin Ayrışmanın Kalıcılığı ve Nedenleri

GÜRSEL, Seyfettin (Bahçeşehir Üniversitesi)
seyfettin.gursel@eas.bau.edu.tr

POLAT, Sezgin (Galatasaray Üniversitesi)
sezginpolat@gmail.com

GENÇ, Yazgı

Standart ekonomi teorisi ekonomik rejim açısından bütünlük gösteren ülke ekonomilerinde bölgeler arasında ortalama gelir ve işsizlik oranı gibi temel göstergelerde gözlemlenen büyük eşitsizlikleri geçici bir durum olarak kabul eder ve piyasa ekonomisinin sağladığı işgücü ve sermaye hareketliliği sayesinde bu eşitsizlerin zaman içinde azami ölçüde giderileceğini öngörür. Oysa tarihsel gelişmeler kimi ülkelerde bu öngörünün gerçekleşmediğini göstermiştir. Örneğin, Avrupa’nın belirli bir büyüklüğe dolayısıyla yüksek sayıda bölgeye sahip ülkelerinde işsizlikte bölgesel eşitsizlikler standart sapmalar ile hesaplandığında Almanya, İngiltere ve kısmen Fransa’da eşitsizliğin oldukça düşük (sırasıyla 0,92, 1,00 ve 1,57) buna karşılık İspanya ve İtalya’da oldukça yüksek (sırasıyla 5,81 ve 5,36) olduğu görülmektedir. Dahası, Bu iki ülkede uzun dönemde bir yakınsama sürecinin devrede olmadığı ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda Almanya ve İngiltere ekonomik çevrimlerden bağımsız olarak düşük işsizlik oranlarına sahipken İtalya ve İspanya oldukça yüksek işsizlik oranlarına sahiptir. Bu olgu işsizlikte yüksek bölgesel eşitsizliklerin ülke genelinde işsizliğin yüksek bir düzeyde katılık sergilemesinin önemli bir yapısal etkeni olarak görülmektedir.

Türkiye işsizlikte bölgesel eşitsizlik bakımından İspanya ve İtalya ile aynı konumdadır. 2018’de standart sapma genel işsizlik oranları itibariyle 4,96, tarım dışı işsizlik oranları itibariyle 5,7 olarak hesaplanmaktadır. Bu çalışmada incelenen 2005-2018 döneminde bölgeler arasında 2011’e kadar (tarım dışında 2012) sınırlı ölçüde bir yakınsama gözlemlenirken bu yıldan sonra iraksamada belirgin bir artış mevcuttur. Öte yandan Türkiye’yi İspanya ve İtalya’dan ayırtıran önemli bir özellik mevcuttur. İspanya ve İtalya’da bölgesel işsizlik oranları ülke işsizlik oranı ile istisnai durumlar hariç aynı yönde hareket ederken Türkiye’de azımsanmayacak sayıda bölgede işsizlik ülke genelindeki değişimin aksi yönünde değişim göstermektedir.

Başta Avrupa olmak üzere gelişmiş ülkelerde işsizlikte bölgesel eşitsizliklerin kaynakları, kalıcılığının nedenleri üzerine çok geniş bir yazın (bu yazının kapsamlı bir dökümü için Elhorst, 2003), mevcutken ve araştırmalar devam etmekteyken Türkiye’de bu konuda çok sınırlı sayıda çalışma mevcuttur: İlki 2009’da, (Filiztekin, 2009) sonuncusu 2017’de yayınlanmıştır (Güçlü, 2017). Bu çalışmaların kapsadığı en güncel dönem de 2014 yılında son bulmaktadır.

Bu çalışmada 2005-2018 döneminde bölgelerde (Düzyey-2) toplam işsizlik, tarım dışı işsizlik (ilk kez) ve cinsiyet ayrımında (ilk kez) işsizlik oranlarının eşitsizliği, bu eşitsizliğin kalıcılığı ve dalgalı seyri bölgesel ve zamansal ayrımlar dikkate alınarak istatistiki yöntemler (iki değişkenli kernel yoğunluk dağılımı) aracılığıyla ortaya konduktan sonra bu olguların yapısal nedenleri bölgesel (Düzyey-2) düzeyde mikro veriler kullanılarak kestirimler (regresyon)

yardımıyla incelenmektedir. Ek olarak ülke genelinde işsizlik çevrimlerine aykırı yönde hareket eden bölgeler olgusu ortaya konmakta ve muhtemel nedenleri bölgesel işgücü ve talep dinamikleri yardımıyla ele alınmaktadır. Türkiye’de bölgesel işsizlik oranlarındaki ayrışmayı (kutuplaşmayı) zamansal olarak tespit etmek, bölgesel işsiz profilini kestirimler yoluyla tanımlamak ve yerel işgücü piyasa dinamikleri anlamak işsizlikle etkin mücadele açısından önemlidir.

Bunlara ek olarak Türkiye bağlamında bölgesel eşitsizlikler incelenirken işsizlikte Tarım dışı verilerle çalışmanın katkısı önemlidir. Bilindiği gibi tarımda hakim aile işletmeleri nedeniyle işsizlik tanımı icabı çok düşüktür. Buna karşılık istihdamda tarımın payı bölgeler arasında son derece eşitsiz bir dağılıma sahiptir. Bu özellik doğal olarak bölgesel işsizlik oranlarında küçümsenemeyecek bir etkiye sahiptir. Keza, kadın ve erkek işsizlik oranlarında da mevcut dengesizlikler (kadın işsizliğinde bölgesel eşitsizlik erkeklere kıyasla belirgin ölçüde yüksektir; 2018’de kadınlarda Standart Sapma 5,96 ve 7,53 olarak hesaplanırken erkeklerde 4,99 ve 5,89’dur ve bu bakımdan cinsiyet ayrımında analiz önem arz etmektedir.

JEL Kodları: R12, R23, E24, D63

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 9	İşsizlik, Yoksulluk İlişkisi	Amfi VI

İşsizlik Histerisinin Türkiye için Değerlendirilmesi: Fourier Kantil Birim Kök Testinden Yeni Bulgular

KARDAŞLAR, Ahmet (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi)
akardaslar@gmail.com

MİKE, Faruk (Hakkari Üniversitesi)
farukmike@hakkari.edu.tr

KIZILKAYA, Oktay (Hakkari Üniversitesi)
oktaykizilkaya@hakkari.edu.tr

İşsizlik histerisi, ekonomide meydana gelen şokların işsizlik oranları üzerinde kalıcı etkiler meydana getirdiğini ve işsizlik oranlarının ortalamaya dönme eğilimi taşımadığını ifade etmektedir. Bu çalışma literatürden farklı olarak işsizlik histerisi hipotezini Bahmani-Oskooee, Chang ve Ranjbar (2017) tarafından geliştirilen ve son dönemlerin en güncel birim kök testlerinden birisi olan Fourier kantil birim kök testi ile incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Türkiye için histeri hipotezinin geçerliliği 2005:1-2019:3 aylık dönemleri kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada Fourier kantil birim kök testinin yanı sıra, karşılaştırma imkanının sağlanabilmesi adına, geleneksel (ADF, PP ve KPSS), doğrusal olmayan (KSS) ve Fourier tipi birim kök testlerine (FADF, FKPSS ve FKSS) de yer verilmiştir. KPSS ve FKPSS durağanlık testi sonuçları işsizlik serisinin durağan olduğunu göstermektedir. Buna karşın ADF, PP, KSS, FADF, FKSS ve Fourier kantil birim kök testi sonuçları ise işsizlik serisinin durağan olmadığını ve Türkiye’de işsizlik histerisinin geçerli olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik Histerisi, Kantil Birim Kök Testi, Fourier Fonksiyonu, Türkiye

JEL Kodları: E24, C32

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 10	Dış Ticaret ve Sanayisizleşme	Amfi VIII

İthalat Bağımlılığı ve Türkiye Ekonomisinde İmalat Sanayi

DİNERİ, Eda (Hasan Kalyoncu Üniversitesi)
eda.dineri@hku.edu.tr

İŞİK, Nalan (Gaziantep Üniversitesi)
isik@gantep.edu.tr

Türkiye dış ticareti incelendiğinde toplam ithalatın büyük kısmı ara mal ve sermaye mallarından oluşmaktadır. Ara mal ve sermaye mallarının ithalatı yoluyla imalat üretiminin gerçekleştiriliyor olması, elde edilecek katma değer yurt dışına aktarılmasına neden olmakta ve imalat sanayini ithalata bağımlı hale getirmektedir. Bu durum, ara malı üreten firmaların uluslararası rekabet gücünü de zayıflatırken, makroekonomik açıdan dış ticaret açığına ve dolayısıyla cari işlemler dengesinin açık vermesine neden olmaktadır. Bu çalışmada Türkiye’de imalat sanayi üretimi ve ara malı ithalatı arasındaki ilişki 1994 -2019 dönemi için aylık veriler kullanılarak zaman serisi yöntemi ile incelenmektedir. Analiz sonuçlarına göre inceleme dönemi için imalat sanayi ile ara malı ithalatı değişkenleri arasında uzun dönemde eş bütünleşme ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Uzun ve kısa dönem katsayıları tahmin edildiği çalışmada değişkenler arasında nedensellik ilişkisi ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İmalat üretimi, Türkiye, Zaman serisi analizi.

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 10	Dış Ticaret ve Sanayisizleşme	Amfi VIII

Uluslararası Outsourcing'in Belirleyicileri: Türkiye İmalat Sanayi Üzerine Bir Uygulama

BURGAÇ ÇİL, Almla (Çukurova Üniversitesi)
aburgac@cu.edu.tr

Dünya ekonomisi 21yy'a önemli değişime neden olan ekonomik faaliyetlerin hızla küreselleşmesine tanıklık ederek başlamıştır. Bu bağlamda, artan maliyet baskısı ve uluslararası rekabet ile karşı karşıya kalan çok sayıda firma için kaynaklarını daha verimli kullanmak ve üretim sürecini kısaltmak, finansal kapasitesini sürdürmek ve sektörde faaliyetine devam etmesi açısından uluslararası outsourcing önemli avantajlar sağlamaktadır. Soyut dış ticaret teorisindeki gelişmelerde bu süreci açıklamaya yönelik bir evrimleşme göstermiştir. Bu araştırmanın amacı, Yeni Yeni Dış Ticaret Teorileri bağlamında, Türkiye imalat sanayi için 2006-2015 döneminde uluslararası outsourcing ile Toplam Faktör Verimliliği (TFV), firmanın ihracat statüsü, mülkiyet yapısı, finansal kısıt ve firmanın diğer karakteristik özellikleri arasındaki ilişkiyi açıklamaktır. Analiz sonuçları, TFV ile uluslararası outsourcing arasında pozitif ilişki olduğunu ortaya koyarken firmanın ihracat statüsü ve finansal kısıtı uluslararası outsourcing üzerinde oldukça önemli bir etkiye sahiptir. Bu bağlamda, çalışma Türkiye ekonomisinde cari işlemler açığının artmasının bir parçası olması sebebiyle politika yapıcılar için daha önemli hale gelen uluslararası outsourcingin açıklanabilirliğinde firmaların karakteristik özelliklerine odaklanılması gerekliliği konusunda bulgular ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Outsourcing, Firma Heterojenliği, Türkiye İmalat Sanayi

JEL Kodları: F14, D24, L25

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 10	Dış Ticaret ve Sanayisizleşme	Amfi VIII

Dış Ticaret Faaliyetlerinin Türk İmalat Sanayi Firma Performansı Üzerindeki Etkisi

ATABEK DEMİRHAN, Aslıhan (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası)
Aslihan.Atabek@tcmb.gov.tr

İhracat büyümenin, iş yaratmanın ve yoksulluğun azaltılmasının vazgeçilmez bir aracıdır. İhracat yerli firmalara yeni pazar fırsatları sunarken rekabet yoluyla da daha verimli ve yenilikçi olma olanağı vermektedir. Ekonomik büyüme, istihdam ve cari açık üzerindeki doğrudan etkilerine ek olarak kalite, rekabet ve verimlilik gibi konulardaki katkıları da göz önüne alındığında ihracatın ülke ekonomileri için faydalı olduğu genel kabul gören bir gerçektir. İhracatın faydalarına ilişkin genel görüşe karşın ithalat için benzer bir ortak görüş olmadığı dikkat çekmektedir. Artan ithalat hacmi ve ithalat bağımlılığı özellikle gelişmekte olan ülke ekonomilerinin temel sorunları olarak karşımıza sıklıkla çıkmaktadır. Bu çalışmadaki amaç TC Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde yer alan Girişimci Bilgi Sistemi veri tabanını kullanarak dış ticaret faaliyetlerinin seçilmiş firma performans ölçütleri üzerindeki etkisini incelemektir. Farklı veri setlerinin firma düzeyinde birleştirilmesi ile oluşturulan örnekleme yapılan analizler, firmaların performansları üzerinde sadece ihracatın değil ithalatın da olumlu etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Tahmin sonuçları en yüksek ölçek ve verimlilik primine sahip firmaların iki yönlü dış ticaret faaliyetinde bulunan uluslararası piyasalarla bütünleşmiş firmalar olduğunu, bu firmaları sırasıyla sadece ithalat yapan ve sadece ihracat yapan firmaların takip ettiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İthalat, ihracat, firma, kısmi işgücü verimliliği

JEL Kodları: F10, F16, J21

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 11	Sanayisizleşme 3	Amfi IX

Türkiye’de Son 200 Yılda Sanayileşme Çabaları: Kavrayışlar, Çıkmazlar, Fırsatlar ve Tehditler

ERDÖLEK KOZAL, Özge (Ege Üniversitesi)
ozge.kozal@ege.edu.tr

BARBAROS, R. Funda (Ege Üniversitesi)
funda.barbaros@ege.edu.tr

İkinci Dünya Savaşı’nın ardından neredeyse tüm dünyada iktisadi olduğu kadar toplumsal amaçlardan biri olarak tanımlanan sanayileşme meselesinin, kalkınma için bir ön koşul olup olmadığı konusu hala önemli tartışma alanlarından birini oluşturmaktadır. Ülkelere, dönemlere göre farklı aşamalarda gerçekleşen sanayileşme süreçleri gibi sanayileşme tartışmaları da dönemin ana akım önermelerine uygun olarak yükselmekte veya düşmektedir. Finans kapitale dayalı birikim olanaklarının hızla genişlediği küreselleşme çağı olarak nitelendirilen son 40 yılda, Türkiye’de sanayileşme amaç olarak hala söylem düzeyinde korunurken, politika tasarımları geçmiş dönem tekrarlarından öteye geçememiştir. Oysa bu dönemde genel olarak çevre ülkelerin ulusal gelirleri içinde sanayinin payı artarken merkez ülkelerde bu oran görece olarak gerilemiştir. Sanayisizleşme olarak adlandırılan bu sürecin ardından 2010 yılından itibaren sermaye birikim olanaklarının yeniden yapılandırılması beklenen Sanayi 4.0 tartışmaları ile birlikte, özellikle merkez ülkelerde yeniden sanayileşme ana akım politika haline gelmiştir. Dolayısıyla, uluslararası işbölümünün yeniden yapılanacağı gelecek 30-40 yılın anlaşılabilmesi için, sanayileşme meselesine ilişkin yeniden/yeni bir kavrayışın geliştirilmesi gerektiği açıktır. Sanayileşme algısının yeniden tartışmaya açılabilmesi ve sanayileşme stratejilerinin yeniden tasarlanabilmesi için, sanayi sermayesinin uzun dönemli birikim dinamiklerindeki süreklilikler ve dönüşümlerin anlaşılması gereklidir. Bu nedenle bu çalışmanın temel amacı, Türkiye’de son 200 yılda sanayileşme kavrayışlarında ve çabalarındaki süreklilik ve dönüşümleri ortaya koymaktır.

Çalışmada ilk olarak, son 200 yılda Türkiye’de sanayileşme algısı ve sanayileşme çabalarındaki süreklilik ve dönüşümler, sermayenin yeniden yapılanmasında kapitalizmin büyük krizlerinin belirleyici rolüne referansla 1873, 1929, 1973 ve 2008 krizleri etrafında tartışmaya açılacaktır. Türkiye’de sanayileşme süreci sermaye birikimi, teknolojik yapı ve devletin örgütlenme modeli çerçevesinde, Osmanlı ve Türkiye’de yapılan tüm resmi sanayi sayımlarının ve sanayi istatistiklerinin bir yeniden dökümü yapılarak analiz edilecektir. İkinci olarak ise Türkiye’de sanayi sermayesinin merkezileştiği büyük sanayi işletmelerdeki dönüşümün, Türkiye imalat sanayinin genel görünümünü ile hangi ölçüde örtüştüğü ve bu görünümünden hangi ölçüde farklılaştığı sorusuna yanıt aranacaktır. Bu doğrultuda ise Türkiye’de faaliyet gösteren büyük sanayi kuruluşlarının 50 yıllık temel göstergeleri (üretimden satışlar, ücretli çalışan sayısı, katma değer, karlılık, ihracat) imalat sanayi alt sektörleri ekseninde tartışmaya açılacaktır. Böylece imalat sanayinin mevcut durum tespiti, hem genel görünüm hem de öncü işletmeler bağlamlarında yapılacak ve geleceğe yönelik öngörülerin oluşturulmasının zemini önemli ölçüde oluşturulacaktır.

JEL kodları: B22, O14, L52, L6

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 11	Sanayisizleşme 3	Amfi IX

Finansallaşma, Küreselleşme ve Sanayisizleşme: Küresel Finansal Krizin Etkileri

ÖZMEN, Erdal (ODTÜ)
ozmen@metu.edu.tr

TAŞDEMİR, Fatma (Sinop Üniversitesi)
ftasdemir@sinop.edu.tr

Bu çalışmada, gelişmekte olan (GO) ve yükselen piyasa ekonomileri (YPE) verileri kullanılarak erken sanayisizleşme ve bunun temel nedenleri incelenmektedir. Bu çerçevede, sanayi(siz)leşme dinamiklerinin belirleyicileri olarak, net sermaye girişleri, küresel likidite koşulları ve reel döviz kurunun yanı sıra, finansal gelişme ve derinlik, sermaye hareketleri serbestliği, uluslararası finansal bütünleşme, dış ticaret açıklığı ve yurtiçi tasarruf oranları gibi yurtiçi yapısal koşullar da dikkate alınmaktadır. Çalışma sonuçları, sanayi(siz)leşme dinamiklerinde, yurtiçi yapısal koşulların ve finansallaşmanın içsel eşik değer oluşturdukları önermesini desteklemektedir. Finansal gelişme ve derinlik, sermaye hareketleri serbestliği, uluslararası finansal bütünleşme değişkenleri ile temsil edilen finansallaşma ve bunun sonucundaki reel döviz kuru değerlenmesi, özellikle YPE’de erken sanayisizleşmenin temel içsel eşik belirleyicileri arasında bulunmaktadır. Dış ticaret açıklığının etkileri ise, ülkelerin küresel katma değer zincirlerine eklemlenme biçiminden bağımsız değildir. Dış ticaret açıklığı, YPE’de erken sanayisizleşmenin nedenleri arasında bulunurken, GO ve Afrika ülkelerinde, daha düşük küresel katma değer zincirlerine eklemlenme süreci ile tutarlı olarak, etkisiz bulunmaktadır. Daha yüksek yurtiçi tasarruf oranları, sanayileşme ve büyüme dinamiklerinde, ülkelerin içsel politikalarının etkinliğini artırması beklenebilir. Bu çerçevede, daha yüksek yurtiçi tasarruf oranlarının, ülkelerin yurtdışı kaynak bağımlılığını azaltarak, sanayileşmeyi desteklediği bulunmaktadır. Çalışma tüm bu sonuçların, Türkiye verileri çerçevesinde değerlendirilmesi ve Türkiye için politika seçenekleri önermesini de sunmaktadır.

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 11	Sanayisizleşme 3	Amfi IX

Türkiye’de Sanayisizleşme ve Gelir Eşitsizliği

TAHSİN, Emine (İstanbul niversitesi)
tahsin@istanbul.edu.tr

Bu alışma Türkiye’de sanayisizleşme olgusu ile birlikte gelir eşitsizliğinin nasıl farklılaştığını analiz etmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda, sanayisizleşmenin ulusal ve bölgesel düzeyde ne şekilde farklılaştığı dikkate alınırken özellikle tarihsel olarak Türkiye’nin “sanayi bölgeleri” olarak da tanımlanan ve de katma değer açısından en çok paya sahip olan bölgelerindeki değişim temel alınacaktır. Bundan yola çıkarak sanayi bölgeleri ile diğer bölgeler arasındaki farklar ve yapısal dönüşüm sanayisizleşme ve eşitsizlik olgusu çerçevesinde analiz edilecektir. 2004-2017 yılları arasında gelir, sektörel katma değer payları ve istihdam verileri ile 2006-2017 yılları arasındaki gelir ve yaşam koşulları verilerinin kullanılacağı çalışmada bölgesel düzeyde (NUTS-1) farkların farkı yöntemi kullanılacaktır. Gini katsayısı yerine bölgesel düzeyde sanayisizleşme ile birlikte gelir eşitsizliğinin ne şekilde ortaya çıktığı belli gelir grupları arasındaki farklılıklar dikkate alınarak analiz edilecektir. Bu çerçevede çalışmada gelir eşitsizliği olgusu; ilgili nüfus gruplarının ortalama geliri arasındaki açığa odaklanan aynı zamanda kutuplaşma ltleri arasında tanımlanan Estaban-Ray(1994) endeksi ile en üstteki yüzde 10’luk nüfusun gelirden aldığı payın en alttaki yüzde 40’lık nüfusun gelirden aldığı paya oranı olarak da tanımlanan Palma oranı verilerine odaklanılarak analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sanayisizleşme, Kutuplaşma, Sanayisizleşme ve Gelir Eşitsizliği

JEL Kodları: 014,015,D3

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 12	Kapitalizm ve Kriz	Amfi XI

Aging, Wealth Distribution and Monetary Policy

(Demografi, Servet Dağılımı ve Para Politikası)

FADEJEVA, Ludmila (Letonya Merkez Bankası)

KANTUR, Zeynep (Bilkent Üniversitesi)
zogur@bilkent.edu.tr

Avrupa ülkeleri arasında, yaşa göre net servet dağılımı farklılıklar göstermektedir. Batı Avrupa ülkelerinde bu dağılım, hayat döngüsü hipotezi ile tutarlılık gösterirken; Doğu Avrupa ülkelerine bakıldığında toplam servetin daha genç çalışanların elinde olduğu gözlemlenmiştir. Bu makalenin amacı, öncelikle söz konusu yaşa göre net servet dağılımındaki farkların nedenlerini belirlemek; daha sonra bu farkların para politikasının geçişkenliği üzerine etkilerini araştırmaktır. Bu soruları cevaplamak amacıyla bir Yeni Keynezyen model geliştirdik. Bu modelin talep tarafı çoklu-periyot ardışık nesiller modelinden, arz tarafı ise standart Yeni Keynezyen modelinden oluşmaktadır. Bu model, para politikası, demografik özellikler, jenerasyonlar arasındaki üretkenlik farklılıkları ve servet dağılımı arasındaki ilişkiyi tutarlı bir genel denge modeli ile analiz etmektedir. Model, Hanehalkı Tüketici Anketi (Household Finance and Consumption Survey) kullanılarak her iki grup ülke için kalibre edilmiştir. Bu çalışma, demografik faktörlerin ve yaşa göre servet dağılımının para politikasının etkinliği ve uygulaması için önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Demografi, Para Politikası, Ardışık Nesiller Modeli, Yeni Keynezyen Model, Servet Dağılımı

JEL Kodları: E32, E52, J11

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 12	Kapitalizm ve Kriz	Amfi XI

Kapitalizmin Kriz Doğurganlığı ve Toplumların Refah Arayışı

KARAGÜL, Mehmet (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)
mkaragul@mehmetakif.edu.tr

Ekonomik kriz, en basit şekli ile toplumun büyük bir çoğunluğunun talep veya arz oluşturamama nedeniyle iktisaden etkisiz hale gelmesiyle ekonomik hayatın işlemez bir hal almasıdır. Ekonomik krizlerin en önemli yansıması ise ülkedeki servetin yeniden dağılımına olan etkisidir. 1750, 1873, 1929, 1970 ve 1990-2008 yıllarında yaşanan ekonomik darboğazlar, hâlihazırda uygulanmakta olan kar maksimizasyonu ile sermaye birikimini temel hedef edinen Neo liberal politikalara dayalı kapitalist iktisadi anlayışın, kriz doğurganlığı gibi önemli bir özelliğini ortaya koymaktadır! Çünkü kar maksimizasyonu amacıyla emeği ile çalışan geniş toplum kesimlerinin ücretleri olabildiğince düşürüldüğü için toplumun büyük bir bölümü mevcut iktisadi varlıklarıyla birlikte alım gücünü de kaybederken, dar bir kesim ise söz konusu krizlerden her seferinde biraz daha güçlenerek çıkmaktadır. Bu çalışmada gerek ulusal, gerekse küresel ölçekte gerçekleşen iktisadi krizler, kapitalist sistemin kendisi ve sahipleri için gerçekten arızı bir durum olup olmadığı, teorik alt yapısı tarihi tecrübeler üzerinden irdelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Neoklasik ekonomi, toplumsal refah, ekonomik kriz

JEL Kodları: B13, E2, I13, J64

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 13	Ekonomik Büyüme, Kurumlar ve AR-GE	Amfi XII

Teknolojinin Uluslararası Yayılmasının Yenilik Performansına Etkisi: Türk İmalat Sanayi Örneğinde Bir Panel Veri Analizi

BOSTAN, Fikret (Ege Üniversitesi)
fikret.bostan2@gmail.com

KARADAĞ, Metin (Ege Üniversitesi)
metin.karadag@ege.edu.tr

Küreselleşen dünya ekonomisinde gittikçe artan rekabet ortamı, sürekli büyümeyi hedefleyen ekonomiler için pazar paylarını daha da güçlendirmeyi zorunlu hale getirmektedir. Bu ise günümüzde teknolojik yeniliklere ve bunların temel kaynağı olan bilimsel bilgiye sahip olmayı gerektirmektedir. Bu bağlamda çalışmada, teknolojinin uluslararası yayılmasının Türk imalat sanayinde faaliyet gösteren firmaların yenilik performansı üzerine etkisinin, teknoloji özümseme yeteneği ve yeni ürün satışları gibi göstergeler kullanarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bununla birlikte, yenilik faaliyetlerinin ekonomik büyümeyi sağlamadaki ardıl rolünün neler olduğu konusunun da araştırılması hedeflenmiştir.

Bu çalışmada, 2009-2015 dönemini kapsayan Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, Yıllık AR-GE Faaliyetleri İstatistikleri ve Yenilik Araştırması mikro veri setleri Türkiye İstatistik Kurumu'ndan talep edilerek elde edilmiştir. Her bir mikro veri setinden elde edilen toplam 326766 gözlem birbiriyle eşleştirilmeye tabi tutulmuş olup eşleşen 3400 gözlem ise incelenmek üzere çalışmaya dahil edilmiştir. Elde edilen bu gözlemlere dayanarak aynı zamanda Türk İmalat Sanayisinin genel bir görünümü ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın ekonometrik analizinde Sabit Etkiler Panel Veri Modeli kullanılmıştır. Araştırmanın ön bulguları, firmaların yenilik performansının özellikle doğrudan yabancı yatırımlar, ihracat ve teknoloji transferi gibi uluslararası yayılma kanallarından, yurt içi AR&GE faaliyetlerinden pozitif anlamda etkilendiğini göstermektedir. Araştırma sonuçlarına göre, daha yüksek seviyelerde teknoloji özümseme yeteneğine sahip olan firmaların uluslararası teknoloji yayılma kanallarından daha etkin bir şekilde yararlanarak yenilik performanslarını arttırabilecekleri ve rekabetçi avantaj elde edebilecekleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Teknoloji Yayılması, Yenilik Performansı, Teknoloji Özümseme Yeteneği, Türk İmalat Sanayi, Sabit Etkiler Panel Veri Analizi.

JEL Kodları: O14, O31, O33

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 13	Ekonomik Büyüme, Kurumlar ve AR-GE	Amfi XII

Kurumsal Yapı ve Yeniliklerin Ekonomik Büyüme Etkilerinin Analizi

KEŞAP, Doğan (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi)
dogankesap@gmail.com

ARTAN, Seyfettin (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
artan@ktu.edu.tr

1980’li yıllarda Romer (1986, 1990), Lucas (1988), Grossman ve Helpman (1991), Aghion ve Howitt (1992) çalışmaları ile şekillenen içsel büyüme teorileri teknolojik gelişmeyi içsel olarak almakta, beşeri sermaye, ar-ge, patent, bilgi yayımlarını ekonomik büyümenin temel belirleyicisi olarak görmektedir. İçsel büyüme teorileri, ekonomik büyüme literatürüne birçok yenilik getirmekle beraber kurumların rolü fazla ön plana çıkmamıştır. Bu çalışma, kurum ve yeniliklerin, ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini, kurumsal yapı ve yenilikler arasındaki ilişkiyi ön plana çıkararak açıklamaktadır. Çalışmada, Dünya Ekonomik Forumu küresel rekabetçilik raporundaki ülke sınıflandırmasından yararlanılarak farklı yenilik düzeyine sahip 59 ülkede yenilik, kurumsal yapı ve ekonomik büyüme ilişkisi 2000-2016 dönemi için panel veri analiz yöntemi kullanılarak araştırılmıştır. Elde edilen bulgular, kurumsal yapının yenilik seviyesini belirlemede çok önemli bir role sahip olduğunu vurgulamakta; yeniliğin, ekonomik büyümenin önemli belirleyicilerinden biri olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlamaya çalışan politika uygulayıcılarının yenilik ve ekonomik büyüme üzerinde etkili olan kurumsal yapıyı iyileştirecek tedbirleri almaları gereğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik büyüme, Kurumsal yapı, Yenilik, Panel veri analizi

JEL Kodları: O30, O43, O57, C33

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 13	Ekonomik Büyüme, Kurumlar ve AR-GE	Amfi XII

Ar-Ge Harcamalarındaki Vergi Teşvik Oranının Ekonomik Büyüme Etkisi: OECD Ülkeleri Analizi

KAYA, Ayten Ayşen (Ege Üniversitesi)
aysen.kaya@ege.edu.tr

HAS, Banu (Ege Üniversitesi)
banuhasdeu@gmail.com

Bu çalışmanın amacı, OECD ülkeleri kapsamında büyüme oranı ile Ar-Ge harcamalarındaki vergi teşvik oranı arasında uzun dönemli bir ilişkinin olup olmadığını araştırmaktır. Bu nedenle, 2001-2018 yılları için 36 OECD ülkesine ait veriler kullanılarak panel eşbütünleşme yöntemiyle analiz yapılmıştır. Serilerdeki birim kökün varlığı panel birim kök testleri ile incelenmiştir. Pedroni ve Kao'nun panel eşbütünleşme testleri ile büyüme ve Ar-Ge harcamalarındaki vergi teşvik oranları arasındaki ilişki test edilmiş ve uygun gecikme kriteri doğrultusunda Granger Nedensellik testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, OECD ülkelerinde büyüme ile Ar-Ge harcamalarındaki vergi teşvik oranları arasında uzun dönemli bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Değişkenlere uygulanan Granger Nedensellik analizi sonucunda ise Ar-Ge harcamalarındaki vergi teşvik oranlarından, büyüme oranına doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisi olduğu bulunmuştur. Bu bağlamda, vergi teşvik oranlarının büyümenin Granger nedeni olduğu ve büyümenin belirleyicileri arasında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda bazı politika önerilerine de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ar-ge Harcamalarındaki Vergi Teşvik Oranı, OECD Ülkeleri, Panel Veri Analizi, Granger Nedensellik Testi.

JEL Kodları: C23, H25, O38, 057

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 14	Döviz Kuru	Amfi XIII

Real Exchange Rate Fluctuations under Floating Exchange Rate Regime in Turkey

BAL, Harun (Çukurova Üniversitesi)
harunbal@cu.edu.tr

CAN, Ufuk (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası)

CAN, Zeynep Gizem (Çukurova Üniversitesi)

This study aims to explain the sources of real exchange rate fluctuations. To this end, in accordance with the spirit of three-dimensional model of Clarida and Gali (1994), production level, real exchange rate and price level data are compiled for Turkey and the United States. The effects of supply, demand and monetary shocks on the real exchange rate are analyzed in the framework of structural econometric models (SVAR, SVEC) for before and after February 2001, when Turkey passed the floating exchange rate regime. Under the model developed by Blanchard and Quah (1989), it is assumed that the relative level of production is affected only by supply shock, the real exchange rate is affected by both supply and demand shocks, and the relative price level is affected by all three shocks in the long run. Econometric findings point out that long-term demand shocks are more effective and that the effectiveness of monetary shocks increase on the real exchange rate along with the floating exchange rate regime.

Keywords: Real Exchange Rate, Floating Exchange Rate Regime, Structural Models

JEL Codes: F31, F41, C32

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 14	Döviz Kuru	Amfi XIII

Döviz Kuru Değişimleri ve Türkiye-Avrupa Birliği Ticaret Hacmi: Sektörel Bir Analiz

BAL, Harun (Çukurova Üniversitesi)
harunbal@cu.edu.tr

AKÇA, Emrah Eray (Çukurova Üniversitesi)
emraherayakca@gmail.com

DEMİRAL, Mehmet (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)
mdemiral@nigde.edu.tr

Bu çalışma, reel kur değişmelerinin etkilerine odaklanarak, Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) ülkeleri ile olan ticaretinde dış ticaret dengesinin belirleyicilerine ilişkin yeni ampirik bulgular sunmaktadır. Sanayi üretim endeksleri ile temsil edilen yurtiçi ve yurtdışı gelir değişkenlerinin de modele eklendiği çalışmada gümrük birliği sonrası döneme ait aylık zaman serileri kullanılarak ve gecikmesi dağıtılmış otoregresif (ARDL) sınır testi prosedürü izlenerek Türkiye'nin sektörel ihracat ve ithalat fonksiyonları tahmin edilmektedir. Sektörel analiz sonuçları, Türkiye'nin AB-28 ülkeleri ile olan ticaretinde döviz kurlarının önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir. Yine sırasıyla yurtiçi ve yurtdışı gelir değişkenlerini temsilen kullanılan yurtiçi ve yurtdışı sanayi üretim endekslerinin de etkilerinin ortaya koymaktadır. Bununa yanında, sayılan etkiler genel sonuçlarda elde edilen bulguların sektörel düzeyde nasıl farklılaştığını göstermesi bakımından önemlidir.

Genel sonuçlar, Türkiye'nin AB ile olan ticaret dengesinde yurtiçi ve yurtdışı gelir düzeylerinin, reel döviz kurunun ve ihracatın ithal içeriğinin belirleyici faktörler arasında olduğuna işaret etmektedir. Döviz kuru ayarlamalarının yetersiz olması ve bazen ters etkilerinin ortaya çıkması nedeniyle, süreklilik gösteren Türkiye'nin ticaret açıklarının azaltılması için döviz kuru değişimleri ile uyumlu bütünleşik ticaret politikası uygulamalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Döviz Kuru Değişimleri, Türkiye-AB Ticareti'nin Sektörel Analizi, ARDL.

17 EKİM 2019	PERŞEMBE	15:15-16:15
Oturum 14	Döviz Kuru	Amfi XIII

Estimation of Exchange Rate Risk in Turkish Economy with Kalman Filter

(Kalman Filtresi ile Dolar/Türk Lirası Paritesindeki Yaşanan Şokların Analizi)

AKKAYA, Onur (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)
onurakkaya@kilis.edu.tr

AKKAYA HOCAGİL, Tuğba (Waterloo Üniversitesi)

Günümüzde, kullanılan döviz kuru sistemlerinin önemi gelişmekte olan ülkeler açısından daha da artmıştır. Dövizde yaşanan şokların etkisiyle genel bir yükseliş eğilimi sonrası gelen satış hareketi döviz kurunda keskin bir düşüşe sebep olabilmektedir. Bu durumda ekonomik ajanlar (örn: firma, tüketici, devlet vb.) etkilemektedir. Şoktan dolayı yaşanan döviz kuru oynaklığın etkisinin bir kaç period sürmesi beklenebilir. Geleneksel bir zaman serisi modeli bu değişimi hesaba katamaz. Bu nedenle, yaşanan şokları hesaba katabilecek bir zaman serisi modeli için Kalman filtesi işlevseldir. Kalman filtresi bu şoklara karşı hızlı uyum sağlayan bir filtredir. Bu bağlamda Helske (2017) yöntemi kullanılarak çalışmada USD/TR değişiminin 2002Q1 ile 2018Q4 veri seti kullanılarak analiz yapılmıştır. Çalışmada “durum uzayı” ve “düzeltilmiş tahmin” modelleri kullanılmıştır. Sonuç olarak “duruma bir adım ileriye yönelik tahmini”, “filtrelenmiş durum tahmini” ile “durumun düzeltilmiş tahmini”nin seride yaşanan şoklara anında uyum sağladığı görülmektedir. Ele alınan döneme bakıldığında 2009Q1 sonrası %0,5 ile %0,7 arası Türk Lirasının değer kaybı, 2011Q2 sonrası %0,7 ile %1,2 arası Türk Lirasının değer kaybı ve 2013Q1 sonrası %1,2 ile %1,8 arası Türk Lirasının değer kaybı görülmektedir. Bahsedilen dönemlerde USD/TR serisinin “duruma bir adım ileriye yönelik tahmin”, “filtrelenmiş durum tahminleri” ile “durumun düzeltilmiş tahmini” kademeli bir şekilde düşüşü görülmektedir. Bu durumu USD/TR serisinde Türk lirası kademeli ve sürekli yaşanan değer kaybı şeklinde yorumlayabilir. Ancak genel durumdan farklı olarak USD/TR verilerinin 2002Q1 ile 2008Q4 dönemleri arasında %0 ile %0,5 arasında Türk Lirası değer kaybı değişimi yatay olarak seyretmektedir. Çalışmada yapılan ARIMA (0,1,0) değerlerindeki gelecek tahminlemede %1,4 ile %3 arasında bir bantta Türk lirasının değer kaybı öngörüldüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Döviz Kuru, Kalman Filtresi, Türkiye Ekonomisi, Makro Ekonomi

JEL Kodları: E00, E37, E47

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 15	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 1	Amfi V

Türkiye’de Sektörel Enflasyon Sürekliliğinin İncelenmesi

AŞIK, Bekir (Beykent Üniversitesi)
bekirasik@beykent.edu.tr

Enflasyon sürekliliği, enflasyona gelen bir şok sonrasında enflasyonun uzun vadeli denge seviyesine yakınsama hızını ifade eder. Enflasyona gelen bir şoka nasıl tepki vereceğini belirlemede kritik öneme sahip olan enflasyon sürekliliği, para politikası yapımcıları için önemli bir göstergedir. Enflasyonun gelen bir şok sonrasında uzun dönemli ortalamasına yakınsama hızı azaldıkça, politika yapımcıları şokun etkisini giderebilmek için daha katı politikalar uygulamak zorunda kalacaktır. Bu nedenle, enflasyon sürekliliğinin değerinin doğru tespit edilmesi enflasyonla mücadele için uygun politikaların belirlenebilmesi için önemlidir. İlgili literatürde, para politikasındaki değişimlerin enflasyon sürekliliğini etkileyip etkilemediği de önemli bir araştırma konusudur. Bu nedenle enflasyondaki yapısal kırılma dönemlerinin dikkate alarak sürekliliğin tahmin edilmesi, enflasyon sürekliliğinin gerçek seviyesinin bulunması için gereklidir. Seride ani değişimleri ifade eden yapısal kırılmalar analiz dışında tutulursa, hem enflasyon sürekliliğinin değerini hem de yapısal kırılma tarihini tespit etmekte kullanılan birim kök testlerinin gücü azaltmaktadır. İlgili literatürde, bir serinin ortalamasında veya eğilimindeki yapısal değişimin yavaş gerçekleştiği durumlarda birim kök testlerinin etkisinin azaldığı genel kabul görmektedir. Bu nedenle bir serideki az sayıdaki yapısal değişimleri, düşük frekans bileşeniyle tespit eden Fourier yakınsama yönteminin kullanılması ön plana çıkmaktadır. Bu yöntemin en önemli özelliği yapısal kırılmaların sayısının ve tam tarihinin bilinmesine gerek olmamasıdır. Ayrıca bu yöntem yapısal kırılmaların yavaş gerçekleştiği zamanlarda da etkinliğini korumaktadır. Bu çalışmada da 1995-2019 döneminde Türkiye’de enflasyon sürekliliği hem Tüketici Fiyatları Endeksi hem de Üretici Fiyatları Endeksi için 10’ar yıllık kayan pencerelerle Fourier yakınsaması kullanılarak tespit edilmiştir. Ayrıca Tüketici Fiyatlarının ve Üretici Fiyatlarının alt gruplarındaki serilerin de süreklilik değerleri hesaplanarak, Türkiye enflasyon serilerinin süreklilik değerleri sektörel bazda incelenmiştir. TÜİK, 2005 yılından itibaren 2003 bazlı TÜFE’yi resmi endeks olarak yayınlamaya başlamış ve bu seriler eski serilerden hesaplama yöntemi, sınıflama sistemi ve kapsam olarak farklılık göstermektedir. Ancak farklı baz yılı sahip seriler birleştirilerek elde edilen genel enflasyon serisiyle, TÜFE bazlı enflasyondaki süreklilik değeri incelenmiştir. Alt sektörlerin sürekliliği ise kendi baz yıllarına ait serilerle incelenmiştir. Genel olarak bulunan sonuç 1995-2019 döneminde TÜFE bazlı enflasyon serisinin süreklilik değeri 0.30 civarında iken ÜFE bazlı enflasyon serisinin süreklilik değeri 0.40 civarındadır. 1995-2004 arasında TÜFE bazlı enflasyon serisinin süreklilik değeri, 2003-2019 arasındaki serinin süreklilik değerinden az bir farkla daha yüksektir. Sektörel bazda incelendiği zaman 1994 bazlı serilerde gıda ve giyim ve ayakkabı alt sektörlerinde sürekliliğin genel ortalamadan daha yüksek olduğu gözlenmektedir. 2003 bazlı serilerde ise gıda enflasyonundaki süreklilik geçmiş dönemlere göre kayda değer bir şekilde azalmışken, gıda ve ayakkabı sektöründeki süreklilik değeri geçmiş döneme göre bir yaklaşık olarak aynı seviyelerdedir. Üretici fiyatları endeksi bazlı enflasyon serilerindeyse imalat sektörü ve bu sektörün alt-sektörleri genel olarak ortalama süreklilik değerlerinden yüksek değerlere sahiptir. ÜFE serilerinin ortak bir özelliği, bu serilerin son yıllarda artan süreklilik değerlerine sahip olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Zaman Serisi Modelleri, Enflasyon Sürekliliği, Yapısal Kırılma

JEL Kodları: C14, C22, E31

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 15	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 1	Amfi V

Türkiye’de Enflasyonun Yerel ve Küresel Belirleyicileri: Svar Blanchard-Quah Modeli

DENİZ KARAKOYUN, Hülya (İstanbul Üniversitesi)
hulyad@istanbul.edu.tr

YILDIRIM, Nurtaç

Ekonomik entegrasyonun giderek güçlendiği süreçte enflasyonun seyri ve belirleyicileri de değişiklik göstermektedir. Özellikle küresel finansal krizin ortaya çıkışı sonrasında yavaşlayan (küçülen) ekonomik aktiviteye yüksek enflasyonun eşlik etmesi veya Amerika’da toparlanan ekonomik aktivite ve iç talepteki canlanmaya karşılık enflasyon oranlarındaki düşük seyir klasik Phillips eğrisinin de sorgulanmasına yol açmaktadır. Bununla birlikte gelişmiş ülkelerdeki enflasyon oranlarının ortak seyri enflasyon modellemesinde yenilik ihtiyacını da tartışmaya açmıştır. Bu temelle oluşturulan modern enflasyon modellerinde petrol fiyatları, emtia fiyatları, küresel üretim açığı gibi bazı küresel faktörlerle enflasyon arasındaki korelasyonun güçlü çıktığı görülmektedir. Enflasyonun belirleyicileri arasında söz konusu küresel faktörlerin ağırlığı ülkeden ülkeye değişmekle birlikte ülkelerin birbirlerine daha bağımlı hale geldiği küreselleşme sürecinde bu faktörlerin ağırlığının da artması beklenmektedir. Söz konusu gelişme, enflasyon hedeflemesinin etkinliğinin ve güvenilirliğinin de sorgulanmasına neden olmakta ve fiyat istikrarı amacıyla politika belirleyen merkez bankalarının politika seçeneklerinin kısıtlandığı yönünde çıkarımlar için argüman oluşturmaktadır. Bu temelde çalışma Türkiye’de, küresel faktörlerin enflasyon üzerinde etkisi vardır hipotezini sınamaktadır. Bu amaçla 2002Q1-2018Q4 dönemleri arasında Türkiye’de enflasyonun yerel ve küresel belirleyicilerinin etkisi SVAR Blanchard Quah modeli çerçevesinde ampirik olarak sınanmıştır. Elde edilen bulgulara göre Türkiye’de enflasyon olgusunun hem küresel hem de yurtiçi gelişmelerin etkisi altında olduğu görülmektedir. Bununla birlikte enflasyon belirleyicileri arasında hala kuvvetli bir ataletin varlığı da dikkat çekmektedir.

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 15	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 1	Amfi V

Türkiye Ekonomisinde Enflasyon: Yapısal Nedenler

BARİ, Bilgin (Anadolu Üniversitesi)
bbari@anadolu.edu.tr

Bu çalışma Türkiye ekonomisinde enflasyon hedeflemesi rejiminin başlangıcından bu güne enflasyonun nedenlerini araştırıyor. Bu nedenleri parasal ve yapısal nedenler olarak iki grup altında incelerken, dönemsel farklarını da analize dahil ediyor. Temel teorik yaklaşımlar olan talep çekişli ve maliyet itişli enflasyon ayırımı geliştirerek Türkiye ekonomisinin yapısal sorunlarını döviz kurundaki dalgalanmalar üzerinden farklı alt dönemlerde ele alıyoruz. Gıda fiyatlarındaki değişimleri tarım sektörünün değişen ve bozulan yapısıyla ilişkilendiriyoruz. Toplam talebi artırıcı genişlemeci politikaların etkilerini, para ve maliye politikaları üzerinden araştırıyoruz. Fiyatlama davranışları ve beklentilerde değişimleri farklı dönemlerde farklı dinamiklere göre değişen yapıları üzerinden modelleyerek enflasyondaki kalıcılığı inceliyoruz. Üretimde yüksek ithal ara malı kullanımı, petrol vb. ithal girdilerin yüksekliği, enflasyon sepetinde ithal malların yüksekliği, dolarizasyon etkisi, kur hareketlerinin beklentiler ve fiyatlama davranışları üzerindeki etkisi, tarım ürünleri ve gıda ürünlerinde ithalatın payının artması gibi nedenlerin enflasyon üzerindeki etkileri gibi bilinen pek çok yapısal sorunu daha açık ve anlaşılır bir şekilde modelleyerek enflasyon olgusunu inceliyoruz.

JEL Kodları: C32, E31, E37

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 16	İşsizlik ve Reel Ücretler	Amfi VI

Ulusal ve Küresel Kriz Dönemlerinde İşsizlik: Türkiye Değerlendirmesi (2000-2018)

DİKEÇ, Üstün (KTO Karatay Üniversitesi)
dikecustun@gmail.com

AFŞAR, Bilge (KTO Karatay Üniversitesi)
bilge.afsar@karatay.edu.tr

Ulusal ve küresel düzeyde sürekli gündemde olan işsizlik son zamanlarda sadece Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin değil aynı zamanda gelişmiş ülkelerin de sorunu haline gelmiştir. Azalan üretim seviyesi, yanlış uygulanan para ve maliye politikaları, etkin kullanılmayan teşvikler işsizlik oranını artırmaktadır. Türkiye de işsizlik sorunu ile mücadele etmek zorunda olan bir ülkedir.

Bu çalışmada özellikle kriz dönemlerinde artan işsizlik oranı, tarım dışı işsizlik ve genç işsizlik bazında; dışa bağımlılık, üretim seviyesi, istihdam politikalarının etkinliği, verilerin toplanması ve hesaplanması ve en son olarak da mevcut koşulların objektifliği ele alınacaktır. Çalışma resmi verilerin değerlendirilmesi ve literatür incelemesi şeklinde olacaktır. Tarım dışı işsizlik ve genç işsizliğin Türkiye’deki olumsuz gelişimini etkileyen unsurlar 2001, 2008 ve 2018 krizleri dönemi itibarıyla ortaya konacaktır. Özellikle gelişmiş ülkelerin uyguladığı ve gelişmekte olan ülkelerin sanayileşmesini engelleyici politikaların istihdam üzerindeki etkisi, tarımsal gelişimin yetersizliği, sanayi teşviklerinin istihdam değil teknoloji odaklı olmasının etkisi ve son olarak da ticaret savaşları değerlendirilecektir. Çalışmada ayrıca kriz dönemlerinde sıcak para akışının durması ya da azalmasının istihdama olan etkisi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Kriz, Ulusal Kriz, İşsizlik, Tarım dışı işsizlik, genç işsizliği

JEL Kodları: E24, J60, G10

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 16	İşsizlik ve Reel Ücretler	Amfi VI

Türk İmalat Sanayinde Reel Ücretler ve İstihdam Arasındaki İlişki

İLHAN, Ali (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi)
ailhan@nku.edu.tr

AKDENİZ, Coşkun (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi)
cakdeniz@nku.edu.tr

BAKIR, Hasan (İstanbul Kültür Üniversitesi)
h.bakir@iku.edu.tr

Reel ücretler ve istihdam arasındaki ilişkiye yönelik tartışma emek piyasası literatüründe önemli bir yer işgal etmektedir. Neo-klasik iktisatçılara göre esnek emek piyasalarının varlığında, reel ücretlerdeki bir azalma istihdam düzeyini arttırmakta ve böylelikle emek piyasalarına herhangi bir müdahale olmadan denge sağlanmaktadır. Diğer taraftan istihdamın belirleyicisi olarak efektif talebi kabul eden Keynesyen iktisatçılar ise reel ücretlerdeki azalmanın istihdamı arttırmadığını savunmaktadır. Daha açık bir ifadeyle, ücretlerde yaşanan azalmanın efektif talep üzerinde yaratmış olduğu olumsuz etki, ekonomideki çıktı düzeyini de düşürmektedir. Böylece Neo-klasik iktisatçıların aksine, reel ücretler ile istihdam arasında negatif bir ilişkiden ziyade pozitif bir ilişkinin varlığına neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türk imalat sanayinde reel ücretler ile istihdam arasındaki uzun dönem ilişkisini analiz etmektir. Bu doğrultuda imalat sanayinin 24 alt sektörü için reel ücretler ve istihdam arasındaki ilişki, 2005Ç1-2017Ç4 dönemini kapsayacak şekilde panel veri analizi yöntemi kullanılarak tahmin edilmiştir. Sabit etkili modelin geçerli olduğu analiz bulgularına göre, istihdamın reel ücretler üzerinde pozitif ve anlamlı etkileri bulunurken nedensellik ilişkisi bakımından karşılıklı ve pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Bununla birlikte, grup ADF istatistikleri üzerinden değişkenler arasında uzun dönemde anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Diğer bir ifadeyle, reel ücretler ve istihdam arasında sistematik bir ilişkinin varlığını öne süren Neo-klasik yaklaşım desteklenmemektedir. Bu bulgular neticesinde Türkiye’de reel ücretlerin azaltılarak istihdam oranlarının arttırılamayacağı ya da işsizlikle mücadelede başarı sağlanamayacağını ifade etmek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: İstihdam, Reel Ücret, Emek Piyasaları, İmalat Sanayi, Panel Veri Analizi

JEL Kodları: J01, J30, C33

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 16	İşsizlik ve Reel Ücretler	Amfi VI

Türkiye’de Uzun Dönemli İşsizliğin Görünümü ve Nedenleri Üzerine İnceleme

ACUN, Serdar (Munzur Üniversitesi)
serdaracun@munzur.edu.tr

Türkiye’de işsizlik oranı 2015 yılından itibaren yeniden çift haneli rakamlara ulaşmıştır. 2018 yılının ikinci yarısıyla beraber ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durumla birlikte işsizlikte hızlı artış yaşanmış ve Şubat 2019 yılında %14,7’ye ulaşmıştır.

Bu çalışmada işsizlik olgusunun alt alanlarından biri olan uzun dönemli işsizlik olgusu ele alınmaya çalışılmıştır. ILO ve TÜİK uzun dönemli işsizi, 12 aydan fazla süredir işsiz olan ve iş aramaya de-vam eden bireyler olarak tanımlamaktadır. 2014 yılında 589 bin civarında olan uzun dönemli işsiz sayısı 2018 yılının sonunda 792 bin civarına çıkarak %30’dan fazla artış yaşamıştır.

Çalışmada uzun dönemli işsizliğe ilişkin bilgiler TÜİK hane halkı işgücü anketleri mikro veri setle-rinden yazar tarafından derlenmiştir. Cinsiyet, yaş, eğitim ve medeni durum gibi bireysel özelliklerin uzun dönemli işsizlerde nasıl değiştiği çalışmada tablolar üzerinden ele alınmıştır. Diğer yandan uzun dönem işsizlerin neden işsiz kaldıklarına ilişkin durumları yıllar itibariyle ortaya konulmuştur. Uzun dönemli işsizlerin hangi sektörde ve ne tür bir iş aradığı sorularına cevap aranmış, bu sorular-daki cevapları kısa dönemli işsizlerle karşılaştırılmıştır. Çalışmada ayrıca uzun dönemli işsizlerden geçmişte iş deneyimi olanların neden işinden ayrıldığı, hangi sektörde çalıştığı ve işteki durumu(ücretli-maaşlı, işveren veya kendi hesabına çalışan) ele alınmıştır. Çalışmada 26 bölge içinde uzun dönemli işsizliğin durumu 2004-2018 yılları arasında ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalışma sonucunda üniversite mezunlarının uzun dönemli işsizler içindeki payının diğer eğitim sevi-yelerine göre daha az olduğu ancak üniversite mezunları içerisinde uzun dönemli işsizliğin arttığı gözlenmiştir. Bu artışta özellikle 2008 yılından itibaren artan üniversite sayısı ile birlikte üniversiteli mezun sayısında yaşanan artışın önemli bir etki yaptığı düşünülmektedir. Ayrıca çalışmada uzun dönemli işsizlerin kısa dönemli işsizlere göre iş seçimlerinin farklılaştığı, artan eğitim seviyesiyle bir-likte uzun dönemli işsizlerin aradıkları işlere ilişkin beklentilerinin farklılaştığı sonucuna varılmıştır. Çalışmadaki diğer bir bulguda uzun dönemli işsizler içerisinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışma isteğinin arttığıdır.

Anahtar Kelimeler: İş Gücü, İşsizlik, Uzun Dönemli İşsizlik

JEL Kodları: E24,J61,J64

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 17	Sanayisizleşme 4	Amfi VIII

Türkiye’de İBBS-II Bölgelerinin İmalat Sanayi Uzmanlaşma Bileşenleri

ÇELİK, Necmettin (İzmir Katip Çelebi Üniversitesi)
necmettin.celik@ikc.edu.tr

İmalat sanayi, sahip olduğu yüksek katma değer, geniş istihdam olanakları ve güçlü ileri-geri bağlantıları sayesinde bölge ekonomileri için önemli bir büyüme kaynağı olarak görülmektedir. Bu doğrultuda, dengeli bir bölgesel kalkınma sürecinin tesis edilebilmesi için imalat sanayinde rekabetçi ve stratejik üstünlüklere sahip merkezi bölgelerin saptanmasını ve bölgeler arasındaki uzmanlaşma ve işbölümünün bu üstünlüklere bağlı olarak dizayn edilmesini gerektirmektedir. Bu amaçla çalışmada, imalat sanayi geneli ve 24 NACE-2 imalat sanayi alt endüstri kollarına ait firma sayısı, çalışan sayısı ve yatırım tutarı gibi göstergelerin ağırlıklı ortalamasına dayalı olarak oluşturulan Yoğunlaşma Katsayıları (LQ) aracılığıyla Türkiye’nin İBBS-II Bölgelerinin imalat sanayi uzmanlaşma bileşenlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Türkiye’de belirgin bir şekilde düşük ve orta-düşük teknolojiye dayalı emek yoğun üretim desenlerine sahip olduğu görülen imalat sanayinin rekabetçi üstünlük sağlayabilecek düzeyde yoğunlaştığı bölgelerin oldukça sığ olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular, gerek sektörel çeşitlilik; gerekse de teknoloji yoğunluğu itibariyle, TR42 (Kocaeli) ve TR41 (Bursa) Bölgelerinin Türkiye’nin imalat sanayi açısından en rekabetçi bölgeleri olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, imalat sanayi alt endüstri kolları itibariyle yüksek sektörel çeşitliliğe sahip oldukları tespit edilen TR31 (İzmir) ve TR33 (Manisa) Bölgelerinin lokasyonel yakınlığı göz önünde bulundurulduğunda, Bölgelerin öne çıkan imalat sanayi endüstri kollarının tamamlayıcılık ve işbölümü ilişkisine dayalı olarak teşvik edilmesi halinde, Bölgede ciddi bir imalat sanayi kümelenmesinin tahsis edilebileceği anlaşılmaktadır. Son olarak, tarımsal üretimde ön planda olan TR21 (Tekirdağ) ve TR52 (Konya) Bölgeleri’nin tarım sektörüyle irintili imalat sanayi alt kollarında; TRC1 (Gaziantep) Bölgesi’nin ise, tekstil ve deri ürünleri imalatında uzmanlaşmaları sahip oldukları rekabetçi yapıyı güçlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel Kalkınma, Bölgesel Uzmanlaşma, Rekabetçi Üstünlük, Stratejik Üstünlük, İmalat Sanayi.

JEL Kodları: L60, R12, R58

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 17	Sanayisizleşme 4	Amfi VIII

Türkiye Ekonomisi'nde Sanayi ve Hizmetler Sektörlerinin Yapısı, Gelişimi ve Gelecek Perspektifleri

KÜÇÜKEFE, Bige (Namık Kemal Üniversitesi)
bkucukefe@nku.edu.tr

KAYA KANLI, Nilüfer
nilukaya@gmail.com

Gelişmiş ülkelerin sanayileşme süreçlerine baktığımızda ilk önce tarım sektöründen sanayi sektörüne, daha sonra da hizmetler sektörüne olan geçişler ve kaymalar görmekteyiz. Ana sektörlerin arasında bu geçişler olduğu gibi sektörlerin kendi içinde de devamlı bir değişim ve dönüşüm gerçekleşmekte ve bu değişim giderek hızlanmaktadır. Gelişmekte olan diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de ana sektörlerin ve sektördeki işletmelerin yaşadığı değişim, ülke ekonomisine katkıları açısından önemli bir araştırma konusudur. Bu çalışmada Türkiye'deki sanayi ve hizmetler sektörlerinin 1980'lerden günümüze yaşadığı değişim, bu sektörlerin ülkenin büyümesine, kalkınmasına, istihdamına olan etkileri, ülkemizdeki Gayri Safi Yurt içi Hasıla'daki, ihracat ve ithalattaki payları ve ayrıca bu sektörlerin, yapay zekanın ve dijitalleşmenin etkilerinin arttığı bir dünyada, gelecek perspektifleri araştırılacaktır. Bu araştırmayı yaparken gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerle karşılaştırmalara da yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sanayi sektörü, hizmetler sektörü, Türkiye ekonomisi

JEL Kodları: E22, E23, E24

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 17	Sanayisizleşme 4	Amfi VIII

Türkiye Ekonomisi ve Sanayisizleşme

BAYRAKTAR, Murat (Çukurova Üniversitesi)
muratbayraktar99@gmail.com

Türkiye ekonomisi özellikle 80’li yıllarda uygulanan dışa açılma süreci ile ekonomide dış gelişmelere odaklanmış ancak iç dengeler ihmal edilmiştir. 2000 sonrası sanayiye, pasif ancak finans ve turizm sektörlerine aktif uygulanan politikalar sanayisizleşme durumunu kuvvetlendirmiştir. Bir ekonomide rekabet gücünün azalması üretim gücünü baskılamakta ve sanayi sektörü istihdamının gerilemesi diğer sektörlerin massedebileceğinden daha çok atıl işgücüne neden olmaktadır. Türkiye’nin ekonomik büyümesinin istihdamda yeterli karşılık bulamamaktadır çünkü ekonomik büyüme sonrası tarım sektörünün milli gelirdeki oranı azalırken yüksek işgücü arzı nedeniyle toplam işsizlik azaltılamamaktadır. Türkiye ekonomisinde sanayi sektörü, az istihdam yaratan ve ucuz ithalata dayalı bir yapısal dönüşüm şeklinde ifade edilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanayisizleşme, erken sanayisizleşme, istihdamsız büyüme, Türkiye.

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 18	İstikrarsızlık, İçsel Finansman ve Gelir Eşitsizliği	Amfi IX

Türkiye'de İstikrarsızlık ve Yatırım İlişkisi: İkili Uyarlanma Yaklaşımı

İSMİHAN, Mustafa (Doğu Akdeniz Üniversitesi)
mustafa.ismihan@emu.edu.tr

KÜÇÜKER, Mustafa Can (Atılım Üniversitesi)
mustafa.kucuker@atilim.edu.tr

İkili uyarlanma yaklaşımı, zaman serilerinin sürekli ve devrevi olmak üzere ikili ortak hareketlerini ayırtmamıza ve dolayısıyla ikili uyarlanmayı dikkate almamıza olanak sağlamaktadır. İkili Uyarlanma yaklaşımı ile ortak {filtrelenmiş} trend kavramı ortaya konulmuş ve serilerin bu tip bir ilişkiye sahip olup olmadıklarının sınanabilmesi için basit bir test önerilmiştir. Bu çalışmada 1963-2017 döneminde özel kesim sabit sermaye yatırımlarının gelir, kamu kesimi sabit sermaye yatırımları ve makroekonomik istikrarsızlık ile olan ilişkisi İkili Uyarlanma yaklaşımı ile incelenmiştir. Türkiye’de özel kesim yatırımları ile gelir, kamu kesimi sabit sermaye yatırımları ve makroekonomik istikrarsızlık arasında bir eşbütünleşme ilişkisi olmadığı yani tahmin edilen uzun dönemli ilişkinin sahte olduğu, ancak İkili Uyarlanma Yaklaşımı’na göre bu değişkenler arasında uzun dönemli ilişkinin var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özel kesim yatırımları ve gelirin sürekli ve devrevi (geçici) bileşenleri arasında iki farklı ilişkinin var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, özel kesim yatırımları ile kamu kesimi yatırımlarının uzun dönemde ilişkisiz olduğu ancak kısa dönemde negatif ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Makroekonomik istikrarsızlığın belirsizlik yaratarak özel kesim sabit sermaye yatırımlarını uzun dönemde etkilediği ancak kısa dönemde etkili olmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İkili uyarlanma yaklaşımı, Eşbütünleşme, Yatırım Fonksiyonu, Türkiye

JEL Kodları: C18, C51, E22

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 18	İstikrarsızlık, İçsel Finansman ve Gelir Eşitsizliği	Amfi IX

İçsel Finansman, Girişimcilik ve İstikrarsızlık: Türkiye Ekonomisi İçin Finansal Krizlerin Kaldoryen İstikrarsızlık Yaklaşımı Çerçevesinde Ampirik Bir İncelemesi

DORUK, Ömer Tuğsal (Adana Alparslan Türkeş Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Üniversitesi)
tugsal_doruk@yahoo.com.tr

Belirsizlik ve iş çevrimleri (ya da finansal kriz) yaklaşımı bu çalışmada içsel finansman yoluyla incelenmektedir. Girişimcinin karlılığındaki dalgalanmaların büyümedeki dalgalanmalar için oldukça önemli olduğunun altını çizen Kaldor (1940)'a göre iş çevrimlerinin temelinde bu iki değişken bulunmaktadır (Skott, 1989a). Aynı zamanda Kaldor'un iş çevrimlerinin temelinde içsel finansmanı oturtması, Keynes (1936)'ın iş çevrimi yaklaşımı, Minsky (1982)'nin Finansal İstikrarsızlık Hipotezi ve Kalecki (1937), Steindl (1952)'in artan risk prensibi yaklaşımı ile oldukça benzeşmektedir.

Bu çalışmada Türkiye ekonomisi için oldukça nadir incelenen girişimci karlılığındaki dalgalanmaların iş çevrimlerine olan etkisi, hem makro düzeyde hem de firma düzeyinde incelenmektedir.

Kaldor (1940)'un yaklaşımında firma dinamiklerini modelin temelinde oturtulduğu görülmektedir. Bu açıdan Kaldor'un makro iktisadi analizinde Keynes (1936)'in analizinde de görüldüğü üzere firma davranışı ve belirsizliğin rolü oldukça önemlidir. Bu çalışmada Kaldor'un firma dinamikleri yaklaşımında karlılık oranları ve büyüme oranları ele alınırken Skott(1989) takip edilmektedir. Tahmin edilen model, Denklem 1'e dayanmaktadır.

$$\hat{Y} = f(\pi; x); h_{\pi} > 0 \quad (1)$$

Denklem 1'de $\hat{Y}$: büyüme oranını, π girişimci karlılık oranını ve x: kontrol değişkenlerini ifade etmektedir. Çalışmada kontrol değişkenleri olarak kapasite kullanım oranı ve bir dönem önceki büyüme oranı alınmaktadır. Bu noktada çalışmada reel sektördeki efektif talep şoklarını firmaların karlılık oranları çerçevesinde algılayabileceği bir varsayım Kaldoryen çerçevede yapılmaktadır. Çalışmada firma düzeyi Borsa İstanbul'a kote olan firmalar için 1990-2017 yılları arasındaki veriler ve makro düzeyde 1998-2016 yıllarına ait veriler kullanılarak içsel finansmanı temsil eden karlılık oranları ve kapasite kullanım oranındaki sapmalar hesaplanarak büyüme oranına olan etkisi incelenmektedir. İş çevrimlerindeki bu değişkenlerin rolü Panel VAR ve standart VAR analizleri çerçevesinde incelenmektedir. Bu çalışmada makro ve mikro düzeyde analizler çerçevesinde yapılan analizlerde elde edilen bulgular, Türkiye ekonomisinde kriz dönemlerinde Kaldoryen istikrarsızlığın geçerli olduğunu göstermektedir. Çalışma bu noktada Türkiye ekonomisi için finansal krizleri Kaldoryen istikrarsızlık çerçevesinde analiz eden ilk çalışmalardandır.

Anahtar Kelimeler: Kaldoryen İstikrarsızlık, İş Çevrimleri, Türkiye Ekonomisi

JEL Kodları: E00, E44, G01

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 18	İstikrarsızlık, İçsel Finansman ve Gelir Eşitsizliği	Amfi IX

Üçüz Açık Hipotezinin Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi: Türkiye Örneği

DİLBER, İlkay (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
ilkay.dilber1969@gmail.com

SOLAK, Sevil (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
sevilolak88@gmail.com

Bu çalışmada Türkiye’de 1980’den 2017 tarihine kadar takip eden yıllarda üçüz açık hipotezinin ekonomik büyüme üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Çalışmanın amacı; üçüz açık hipotezini oluşturan bileşenlerin birbirlerini nasıl etkilediğini bilmek, ekonomi içinde oluşan bu açıklar ile mücadele etmek ve bu üçüz açığın ülkenin ekonomik büyümesini de etkilemesi açısından önem taşımasıdır.

Çalışmanın ampirik uygulamayı kapsayan son bölümünde yıllık veriler kullanılarak 1980-2017 dönemi üçüz açığı oluşturan bileşenlerin ekonomik büyüme üzerindeki etkisi Vektör Otoregresyon (VAR) model yöntemiyle test edilmiştir. Analiz sonucunda üçüz açık bileşenlerinin ekonomik büyüme üzerinde etkin rolleri olduğu ve en fazla açıklayan değişkenler olduğu görülmüştür. VAR Granger Nedensellik testine göre yapılan analiz sonuçlarına göre ise ithalattan kamu bütçe gideri ve özel tasarruflara doğru tek yönlü bir nedensellik, kamu bütçe gideri ve ihracat arasında çift yönlü nedensellik tespit edilmiştir. Aynı zamanda kamu bütçe giderinden gayri safi yurtiçi hâsıla yani ekonomik büyümeye doğru tek yönlü nedensellik, kamu bütçe gelirinden de ihracat ve kamu bütçe giderine doğru tek yönlü bir nedensellik bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üçüz Açık Hipotezi, Bütçe Açığı, Cari Açık, Özel Tasarruf-Yatırım Açığı, Ekonomik Büyüme, VAR Model Analizi, Varyans Ayrıştırması, Etki-Tepki Analizi, Wald Testi.

JEL Kodları: B22, C1, C2, F43, H6, O11, O5

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 19	Küresel Ekonomi ve Kriz	Amfi XI

Türkiye'nin Öngörü Kriz Modelinin Geliştirilmesi

DOĞAN, Büşra (Uluslararası K.Ş. Toktomamatov Üniversitesi)
b.dgn59@gmail.com

Çalışmada öncelikle kriz tanımı yapıldıktan sonra kriz türleri ve finansal kriz modelleri ele alınmıştır. Devamında literatür taraması yapılmış ve doğrusal olmama testlerinden bahsedilmiştir. Arkasından uygulama kısmına geçilmiş ve farklı piyasa stres göstergeleri ile finansal kriz tanımı baz alınarak Türkiye'de 1990 Ocak-2017 Şubat dönemi için endeksler oluşturulmuştur. Finansal stres değişkenleri eşit varyans ağırlıklandırma ve temel bileşenler analizi ile toplulaştırılmıştır. Oluşturulan endekslerin kriz ihtimallerini hesaplamak, düşük, normal ve yüksek stres dönemlerini tahmin etmek için kullanılan Markov rejim değişim modeli tahmin sonuçları verilmiştir. Test sonuçlarına göre yüksek stres dönemlerinin kriz yıllarında yoğunlaşması modellerin Türkiye krizlerini öngörmeye başarısını göstermektedir. Seçilen dönemlerde yaşanan yüksek stres dönemlerinin kullanılan değişkenlerden hangileriyle açıklandığı Markov rejim değişim modeliyle ortaya konmuştur. Literatür desteğiyle seçilen borsa endeksi, kısa vadeli dış borçların rezervlere oranı, portföy yatırımları, M2 para arzının rezervlere oranı, enflasyon oranı ve ticaret haddi değişkenlerinin yüksek stres dönemlerinin tahmininde istatistiksel olarak anlamlı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Kriz Modelleri, Markov Rejim Değişim Modeli, Öngörülebilirlik.

JEL Kodları: C5, E27, G0.

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 19	Küresel Ekonomi ve Kriz	Amfi XI

Krizi Tanımlamak; Türkiye Örneği

DARICI, Bülent (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi)
bulentdarici@kmu.edu.tr

Ekonomi bilimi olumlu bakış açısını göstermesi yanında daha çok olumsuzluk yansıması hakimiyetinin ağır bastığı bir alanı çağırıştırır. Bu durum, işler yolunda gittiğinde ekonominin yerini; siyaset, kültür, sanat, spor vb gibi sosyal yönü ağır basan alanların daha çok gündemde yer edinmesinden rahatlıkla anlaşılabilir. İşler bozulmaya başladığı zaman ise ekonomi gündemin ilk sıralarına tekrar yerleşir.

Krizler, olumsuz gündemin tepe noktasına denk gelir. Ekonomik anlamda krizlerin bu denli olumsuz etkisi ülke gündeminde, ekonominin dokunduğu her alanda yayılmaya devam eder. Kriz dönemlerinde bütün dikkatler artık ülke içine yönelmiş ve açıklanan her veriden anlam çıkarma yolunda adımlar atılmaya başlanmıştır. Bu anlayış krizi dar bir çerçeveye sıkıştırmakta haliyle çözüm önerileri de dar kapsamda kalmaktadır.

Krizin dar bir çerçevede ele alınmasından öte dışarıdan bir bakış açısı, krizi tanımlamada ve çözüm önerileri getirmekte daha net sonuçlar ortaya koyabilir. Çalışmanın kriz olgusuna bu noktada katkı sunacağı düşünülmektedir. Dışarıdan bakış açıları farklı şekillerde olabilir. Raporlar, istatistikler, uzman görüşleri, makaleler vb çalışmalar bunlardan bir kaçını oluşturmaktadır.

Bu çalışmada veri madenciliği (data mining) yöntemi ile kümelenme, sınıflandırma ve analiz süreçleri çerçevesinde Türkiye'nin bazı siyasi dönüm noktaları pressreader.com sitesinden ingilizce yayınlanan, iş dünyası ve finans kategorisinde 209 dergi ve 37 gazete ekseninde 20 farklı anahtar kelime/cümle kullanılarak, olumsuz ekonomik görünümün (kriz olarak değerlendirenler olduğu gibi ismini koymayanlar da mevcut) dışarıdan bakış açısı ile değerlendirmesi sunulacaktır. Çalışmanın, içeride tartışılan ekonomik durum ile dışarıda oluşan bakış açısını karşılaştırarak daha doğru bir kriz tanımlamasına ulaşması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: veri analizi, ekonomik kriz, Türkiye, dış ekonomi basını

JEL Kodları: G01, C82, Y10, O50

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 19	Küresel Ekonomi ve Kriz	Amfi XI

Küreselleşme, Kriz ve Türkiye’de Bölgesel Gelişme Politikaları

DOĞRUEL, Fatma (Marmara Üniversitesi)
fatma.dogruel@marmara.edu.tr

Bölgesel gelişme hem yurtiçi hem de küresel politikalardan etkilenebilmektedir. Dolayısıyla bir bölgenin gelişme düzeyi karmaşık bir sürecin ve süreci etkileyen iktisat politikalarının sonucunu yansıtır. Geçmişte önemli bir tarım ve sanayi merkezi olan Adana’nın Türkiye ekonomisi içinde önemini kaybetmesi bu tür bir sürecin sonunda ortaya çıktı. Adana için gözlenen sonuç, sadece kentin iç dinamiği ile değil aynı zamanda son otuz yıldaki küresel gelişmelerle de ilişkilidir. Ayrıca, bölgesel düzeyde etkili olabilecek politikalar ve bunların kurumsal ayağında yer alan üniversiteler, kalkınma ajansları ve diğer kuruluşların bölgenin gelişmesindeki etkisi de bu süreçte sınırlı kaldı. Ancak, 2008 Finansal Krizi’nden on yıl sonra korumacılığın arttığı ve ticaretin yavaşladığı farklı bir ekonomik ortam var. Önümüzdeki yıllar sanayi politikalarının öne çıktığı ve ülkelerin görece içe kapanmasının getirdiği yeni arayışlarla şekillenecek. Bu arayışlar belli bölgelerdeki yığılmaların (agglomeration) yönünü değiştirme potansiyeline sahiptir. Bu yazının hedefi, 2008 Finansal Krizi sonrası ortamda, üniversite, kalkınma ajansı ve diğer bölgesel kalkınma ile ilgili bileşenleri dikkate alarak, odağında Adana’nın da yer aldığı bir çerçevede bölgesel politikaları tartışmaktır. Yöntem olarak, çalışmadaki tartışmalar deskriptif analiz ve değerlendirmelere dayanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, kriz, bölgesel gelişme politikaları

JEL Kodları: O10, O25, R10

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 20	Konut Piyasası	Amfi XII

Konut Piyasası ve Para Politikasının Kredi Kanalı

YILDIRIM, M. Ozan (Pamukkale Üniversitesi)
moyildirim@pau.edu.tr

Konut fiyatlarındaki değişim, toplam talebin en istikrarsız bileşenleri olan tüketim ve konut yatırımları üzerinde önemli etkiler yarattığı için konjonktür dalgalanmalarının gözlenmesinde önemli bir role sahiptir. Ayrıca konut piyasasının büyüklüğü, makroekonomik değişkenler arasındaki tipik ilişkilerin gözlenmesine imkân tanımaktadır. Bu ilişkileri gerçekleştiren mekanizma para politikasının kredi kanalı olarak literatürde öne çıkmaktadır. Aynı zamanda kredi kanalının geçerliliği ve biçimi her bir ülkedeki konut finans sisteminin yapısal özelliklerine bağlı olmaktadır. Genellikle daha gelişmiş piyasalara sahip ülkelerde para politikası ve konut sektörü arasında daha güçlü bağlantılar görülmektedir. Somut olarak, para politikası hane halklarının ve konut kredisi veren bankalarının davranışlarıyla konut piyasasını etkileyebilir.

Bu çalışmada konut piyasasında geçerli olan para politikasının kredi kanalı etkisi araştırılmak istenmektedir. Bu amaca uygun olarak kredi kanalının konut piyasası üzerine etkisini ve böylece konut piyasası üzerinden yaratılacak konjonktür dalgalanmalarını araştırmak için 2010:1 – 2019:2 dönemine ait çeyreklik veriler kullanılarak Yapısal VAR (SVAR) modelleri tahmin edilecektir. Bu modeller etki tepki fonksiyonları ve varyans ayrıştırma yöntemi ile analiz edilecektir. Önsel bulgular, Türkiye ekonomisi için kredi kanalının varlığına işaret etmekte ve böylece para politikasının konut piyasası değişkenlerini anlamlı bir şekilde etkileyebileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Konut Piyasası, Kredi Kanalı, Türkiye Ekonomisi, Yapısal VAR Modeli

JEL Kodları: E51, E52, C22, R31

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 20	Konut Piyasası	Amfi XII

Konut Piyasasının Makroekonomik Belirleyicileri: Türkiye Üzerine Ampirik Bir İnceleme

VARLI, Yusuf (İbn Haldun Üniversitesi)
yusuf.varli@ihu.edu.tr

Konut piyasası, ekonominin diğer alanları ile etkileşimi ve yayılma potansiyeli sebebiyle gerek teoride gerekse pratikte büyük ilgi görmekte ve hane halkı, işletmeler ve politika yapıcılar açısından geniş kapsamlı sonuçlar doğurmaktadır. Özellikle 2007-08 küresel finansal krizi, konut piyasasının tüm ekonominin düzgün işleyişi üzerindeki önemini yeniden doğrulamıştır. Bu öneme binaen, bu çalışmada öncelikle konut piyasasını oluşturan taraflar üzerinde durulmakta ve bunlar makro perspektif altında modellenmektedir. Bu çalışmada yer alan makro model, Türkiye konut piyasası üzerine ampirik bir inceleme ile de desteklenmektedir. 2010-2018 yıllarına ait verilerin kullanıldığı çeşitli zaman serileri analizlerinin neticesinde elde edilen temel sonuçlara göre, Türkiye konut piyasası ile gelir düzeyi, konut fiyatları, enflasyon, reel faiz oranı, işsizlik ve döviz kurları gibi makroekonomik değişkenlerin ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, yapısal vektör hata düzeltme modeline (S-VECM) dayanarak yapılan kapsamlı analizler, Türkiye'deki konut piyasasının, özellikle uzun vadede, ekonomideki şoklara oldukça duyarlı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Konut Piyasası, Makroekonomik Modelleme, Zaman Serileri, Türkiye

JEL Kodları: C22, R21, R31

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 20	Konut Piyasası	Amfi XII

Adana Ekonomisinin Sektörel Dönüşümü ve Türkiye Ekonomisindeki Görelî Yeri

BİÇER, Burhan (Çukurova Üniversitesi)
bbicer@cu.edu.tr

CİN, Mehmet Fatih (Çukurova Üniversitesi)
mfatih@cu.edu.tr

DEMİRAY, Ozan Çağrı (Çukurova Üniversitesi)
odemiray@cu.edu.tr

BUGAY TEKGÜL, Yelda (Çukurova Üniversitesi)
ttekgul@cu.edu.tr

Nüfus sıralamasında 6. ve yüzölçümü sıralamasında 15. sırada yer alan Adana ili, Türkiye ekonomisi için önemli bir konuma sahiptir. Adana, Türkiye'nin yıllık GSYH üretiminin yaklaşık %2'sini gerçekleştirerek il bazlı GSYH sıralamasında 7. konumda yer almaktadır. Geçmiş yıllarda tarım ili olarak nitelendirilen Adana, son dönemlerde sanayi ve hizmetler sektörüyle anılmaya başlamıştır. Söz konusu sektörel değişimin istihdam, milli gelir ve bölgesel enflasyon gibi makroekonomik göstergelere yaptığı etkiler önem taşımaktadır. Bu çalışmada, Adana ekonomisinin sektörler bazında incelenmesi ve makroekonomik göstergeler açısından Türkiye ekonomisindeki görelî konumunun ele alınması amaçlanmaktadır. Elde edilen bulguların Adana'nın Türkiye ekonomisindeki yerinin daha iyi anlaşılması ve sektörel değişimlerin makroekonomik etkilerinin ne yönde olduğunun ortaya koyması bakımından literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adana Ekonomisinin Göreceli Konumu, Bölgesel Kalkınma, Makroekonomik Göstergeler.

JEL Kodları: E24, P24, R11.

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 21	Finansal Varlık ve Finansal Riskler	Amfi XIII

Türkiye Ekonomisi için Oluşturulan Finansal Koşullar Endeksinden Hareketle Kuyruk Riskinin Hesaplanması

TOPYAN, Kudret (Manhattan College)

DAĞLAROĞLU, Tolga (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
tolga.daglaroglu@gmail.com

Finansal Koşullar Endeksi (FKE) günümüzde finansal sektörün durumu ve reel ekonominin tahmin edilmesi amacıyla kullanılan en yaygın araç olmaktadır. FKE aslında mantık olarak 1990'lar popüler olan Parasal Koşullar Endeksine (PKE) paralellik gösteren bir endekstir. Fakat 2007-09 Global Finansal Krizinden (GFK) sonra finansal piyasalarda baskının arttığı dönemlerde ekonomilerde geleneksel PKE'ne göre parasal koşullarda gevşeme olmasına karşılık ekonomilerde finansal koşullar özellikle kredi koşullarında sıkılaşıma görülmüştür. Dolayısıyla örneğin varlık fiyatları, uzun vadeli faiz oranları ve özellikle de likidite göstergelerine yer verilmesi fikri yaygınlaşmıştır (Manning ve Shamloo, 2015). Çalışmamızda FKE iki yolla hesaplanmıştır. İlki VAR modeli temel alınarak ağırlıklandırılmış toplamlar yaklaşımı ile FKE yer alan değişkenlerin ağırlığı kümülatif olarak etki -tepki fonksiyonlarından elde edilmiştir. Endeksi oluştururken kullandığımız ikinci yöntem ise diğer benzer çalışmalardan farklı olarak faktörlerin her birinin ağırlığının AR belirleme modeline göre zaman içerisinde değişebileceği varsayılmıştır. Bu varsayım bize ekonomide finansal değişkenlerdeki yapısal kırılmaları ve lineer olmayan yapıyı anlamamıza yardımcı olmaktadır. Türkiye ekonomisi için finansal koşullar endeksi quantile regresyon yardımıyla oluşturulmuştur. Çalışmada kullanılan veri setinin elde edilmesinde TCMB EVDS, Bloomberg ve FRED'den yararlanılmıştır. FKE dinamik faktör modeli ile aşağıdaki değişkenler kullanılarak tahmin edilmiştir. FKE endeksi oluşturulurken yurtdışı değişkenler olarak: Global risk iştahının ve finansal koşullarını temsilen gösterge olarak S&P 500 oynaklığını gösteren VIX endeksi ve ABD dolar endeksi (DXY) kullanılmıştır. Global para politikası duruşu için ABD 2 yıllık ve 10 yıllık tahvilinin getirisi kullanılmıştır. Çünkü GFK sonrası başta Fed olmak üzere sanayileşmiş ülke merkez bankalarının ultra gevşek para politikası sonucunda politika faizini sıfır bazı ülkelerde negatife bölgeye düşürmeleri sonucunda para politikasına en duyarlı faiz haline bu iki menkul kıymetin olduğunu görmekteyiz. Özellikle ABD 10 yıllık hazine tahvilinin getirisi enflasyon beklentilerine ilişkin bilgiyi içermesi ve bu anlamda ABD para politikası duruşu açısından oldukça önemlidir. Global anlamda para politikası duruşu başta Türkiye olmak üzere gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarının ve finansal koşulların önemli bir belirleyicisi olmaktadır (Takáts ve Vela, 2014) Global büyümeyi temsilen ise mevsimsellikten arındırılmış ABD'nin sanayi üretim verisi ve ABD resesyon olasılığını temsilen 10 yıl ve 3 ay vadeli tahvilin getirisi arasındaki fark kullanılmıştır. Ayrıca FKE'nde risk fiyatlaması için BIST 100'ün TÜFE ile deflate edilen reel endeks değeri, 5 yıllık CDS primi, 10 yıl vadeli Hazine tahvilinin getirisi, manşet enflasyonu temsilen TÜFE ve nominal döviz kuru kullanılmıştır. Türk bankacılık sektöre ilişkin kaldıraç oranı olarak risk ağırlıklı kalemler Toplamı (Net) / Risk Ağırlıklı Kalemler Toplamı (Brüt) ve Borç / Özkaynaklar kullanılmıştır. Yurtiçi reel ekonomik aktiviteyi temsilen ise mevsimsellikten arındırılmış sanayi üretim verisi kullanılmıştır. Çalışmamızdan elde edilen bulguları şu şekilde özetlemek mümkündür. Yukarıda açıkladığımız her iki yönteme göre oluşturulan Türkiye ekonomisi finansal koşullar endeksinin kuyruk

riskinin dışsal faktörlere oldukça duyarlı olduğudur. VIX, 10 yıllık eksi 3 aylık tahvilin getirileri arasındaki fark, ABD 10 yıllık tahvilin getirisindeki (global finansal piyasalardaki sıkılaşmayı temsilen) ve 5 yıllık CDS yüzde 1’lik bir şok Türkiye ekonomisinde önemli ölçüde finansal koşulların sıkılaşmasına neden olduğu gibi aynı zamanda kuyruk riskinin de büyük ölçüde artmasına neden olduğu yönündedir.

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 21	Finansal Varlık ve Finansal Riskler	Amfi XIII

Finansal Varlık Ticaretinde Çok Yönlü Direnç ve Kullanımı: Türkiye için Bir Uygulama

YÜCER, Ayçıl (Dokuz Eylül Üniversitesi)

ATICI USTALAR, Sinem (Dokuz Eylül Üniversitesi)
sinem.atcustalar@gmail.com

Finansal çekim modeli, birbirlerine coğrafi olarak yakın olan ülkeler arasında finansal varlık ticaretinin, mal ticaretinde olduğu gibi, artacağını ortaya koymaktadır. Ancak çekim modeli ile yapılan tahminlerin sağlıklı olması için Çok Yönlü Direnç (Multilateral Resistance) modelde kontrol edilmelidir (Andersan ve van Wincoop, 2003), Örneğin, ülkelerin karşılıklı ya da çoklu olarak piyasalarda karşılaştıkları engeller dikkate alınmazsa, ülkeler arasındaki coğrafi uzaklığın ticarete etkisi olduğundan daha yüksek tahminlenecektir. Finansal anlamda çok yönlü direnç, birbirleriyle finansal varlık ticareti yapan ülkelerin, diğer piyasalarda karşılaştıkları ortalama finansal maliyetler olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda çok yönlü direnç, bir finansal fiyat endeksini temsil etmektedir (Martin, 2009). Ancak Çoklu Direnç kavramı, çekim modelinin genel denge yapısı ile paralel şekillenmiştir. Bir ülkenin diğer piyasada karşılaştığı maliyet, bu piyasadaki diğer rakip ülkelerin varlığından bağımsız değildir. Tek bir ülke veya sınırlı sayıda ülke grubu örneklemi çoklu direnç değişkenini genel denge bağlamından ayırarak ölçtüğünden modelin açıklayanları sapmalı olarak tahminlenmektedir. Bu çalışmanın amacı, sınırlı örneklem kullanımında dahi ampirik çekim modelinin genel denge şartlarını sağlayabilmesi için bir yöntem oluşturmak ve sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Çekim Modeli, Çok Yönlü Direnç, Finansal Akımlar

JEL Kodları: C23, F30, G1

18 EKİM 2019	CUMA	10:00-11:00
Oturum 21	Finansal Varlık ve Finansal Riskler	Amfi XIII

Para Politikası Uygulaması ve Finansal Riskler: Uluslararası Rezervler

FİSUNOĞLU, H. Mahir (Çukurova Üniversitesi)
fisunogl@cu.edu.tr

AKYÜZ, Metin D. (Çukurova Üniversitesi)

Bilindiği gibi merkez bankalarının temel görevleri arasında piyasadaki fiyat seviyelerini düşük ve istikrarlı şekilde tutmak yer almaktadır. Merkez bankasının, bunun yanı sıra, istikrarlı bir büyüme ve tam istihdam amaçlarını da sağlayacak şekilde faaliyetlerde bulunması gerektiğini de belirtmek uygun olacaktır. Bunlar sadece finansal piyasalar üzerinde bir etki yaratmakla birlikte aynı zamanda toplam üretim ve enflasyon üzerinde de etkili olarak ekonominin genel gidişini etkilemektedir.

Sorulacak sorular; Merkez bankası yabancı para rezerv seviyesini kısa dönemli finans piyasasına giren yabancı sermayenin (sıcak para) ani çıkışlarında ortaya çıkabilecek döviz kuru risklerinden kurtulmak amacıyla tutuyorsa, ihtiyaç duyabileceği rezerv ne seviyede olmalıdır? Rezervlerin oluşması başka risklerin oluşmasına neden olabilir mi? Uygulamada her işlemin piyasaya ciddi etkileri olacağından ekonomide ortaya çıkan bu durum nasıl giderilecektir? Makroekonomik dengeler nasıl korunacak bu işlemler sırasındaki para politikası nasıl yönlendirilecektir?

Çalışmanın amacı ise merkez bankasının para politikası uygulaması tanımları na açıklık getirmektir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Riskler, Finansal Kriz, Uluslararası Rezervler, Bulaşma, Para Politikası

JEL Kodları: E51, E52, E58

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 22	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 2	Amfi V

2008 Küresel Krizi Sonrası Türkiye’de Enflasyon ve İşsizlik Üzerine Bir Değerlendirme

YAZICIOĞLU, İ. Ebru (KTO Karatay Üniversitesi)
ebrugltn@gmail.com

AFŞAR, Bilge (KTO Karatay Üniversitesi)
bilge.afsar@karatay.edu.tr

Eylül 2019’ da tek haneye düşen ve % 9,2 olarak açıklanan enflasyon, Türkiye’de 1923’ den itibaren makroekonomik bir sorun olarak karşımıza çıkmıştır. Bu sorunun ekonomideki önemi düşünülerek yapılan çalışmalar itibariyle enflasyon ve işsizlik arasındaki ilişki daha çok Phillips eğrisi temelinde açıklanmıştır. Kısa ve uzun dönemde farklılık gösteren Phillips Eğrisi, özellikle kriz dönemlerinde hem Türkiye’ de hem de dünyada tekrar tekrar tartışılmaktadır. Bu tartışmanın temelinde özellikle gelişmekte olan ülkelerin yüksek enflasyon pahasına işsizliği düşürme yolunu tercih etmeleri yatmaktadır.

Phillips Eğrisi, en basit şekliyle işsizlik-enflasyon arasında ters orantı olduğunu anlatır. Literatür taraması sonucunda Phillips tarafından öne sürülen bu teori ile aynı sonuca ulaşan çalışmalar varken tam tersi sonuçlara ulaşan çalışmalar da yer alır. Kriz dönemlerinde bu değişkenler üzerinde farklı yorumlamalar da söz konusu olabilmektedir. 2004-2007 yıllarında tek haneli rakamlara düşen enflasyon oranı, 2008’deki Küresel Kriz sonrasında tekrar çift haneli rakamlara çıkarak %10,06 olarak hesaplanmıştır. 2004 yılından itibaren %10 dolaylarında seyreden işsizlik oranı ise 2008 yılında %11’e yükselmiştir. 2008 krizinin etkileri sonucunda enflasyonist bir politika ile 2009 yılında enflasyon oranı %6,53’e düşürülmüştür. Ancak aynı yıl işsizlik oranı %11’den %14’e yükselmiştir. Makroekonomik olarak krizin etkilerini atlatmaya çalışan Türkiye’ de 2010 yılında enflasyon %6,4 seviyesine gerilemiş, aynı yıl işsizlik oranı ise %11,9’a düşmüştür. 2011 yılına gelindiğinde ülkedeki krizin etkisiyle enflasyon düzeyinin sıçrama yaptığı ve tekrar çift haneli rakamlara ulaştığı görülmektedir. Enflasyondaki ani yükselişe karşın işsizlik oranında azalış gerçekleşmiştir.

Bu çalışmada işsizlik ve enflasyon arasındaki tercih, 2008 küresel krizi sonrası için ele alınacaktır. Resmi rakamlar kullanılarak değerlendirme yapılarak yorumlar yıllık bazda gerçekleştirilecektir. Çalışma, resmi verilerin değerlendirilmesi ve literatür incelemesi yoluyla yapılacaktır. Türkiye ekonomisinin en önemli sorunlarından bir tanesinin enflasyon bir diğerinin de işsizlik olduğu düşünüldüğünde yapılan çalışmalar daha da önem kazanmaktadır. Bu çalışmanın da 2008 küresel krizi sonrası dönemin enflasyon ve işsizlik değerlendirmesi açısından katkıda bulunması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: 2008 Küresel Krizi, Enflasyon, İşsizlik, Phillips Eğrisi

JEL Kodları: E24, J60

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 22	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 2	Amfi V

İşsizlik ve Enflasyon İlişkisi: 2000-2018 Dönemi Türkiye Örneği

KIZILAY, Ahmet
ahmetkizilay7@gmail.com

ÇÖĞÜRCÜ, İclal

Önemli makroekonomik değişkenlerden olan işsizlik ve enflasyon, bir ülkenin genel ekonomik durumu seyrinin değerlendirilmesinde ele alınacak önemli kavramlardır. Önemli değişkenlerden olan bu işsizlik ve enflasyon kavramları her ekonomide olduğu gibi Türkiye ekonomisinde de seçilecek olan iktisadi politikaların ve bu politikaların uygulanabilirliği açısından oldukça önemli durum teşkil etmektedir. İktisat literatüründe belirtilen bu kavramlar arasındaki ilişki sürekli çalışılan temel konulardan bir kaçıdır. İşsizlik büyümeye etki eden ve enflasyona sebep olan bir değişken olmakla birlikte bireylerin çeşitli nedenlerden ötürü çalışmadığı hali belirtmektedir. Enflasyon büyüklüğü ise büyüme hızında ve işsizlik büyüklüğünde oluşan gelişmelerden dolayı günlük yaşamdaki olguları yakından ilgilendirdiği için bütün ekonomik üniteler itibariyle izlenilmektedir. Bu yüzden kısa vadede fazlaca dikkat edilmesi gereken ve yarattığı etkiler itibariyle ciddi bir şekilde etkisini gösteren iktisadi sorunların en önemlilerinden olan işsizlik ve enflasyon kavramları politika yapıcılar tarafından düşük oranlı enflasyonun ve daha az işsizliğin geçerli olabileceği bir ekonomi politikasının benimsemektedirler.

Bunun üzerine çalışmada işsizlik ve enflasyon arasındaki kavramsal ilişki, Türkiye ekonomisi açısından 2002-2018 dönemi verileri ele alınarak ekonometrik analiz yöntemi yardımıyla (ADF) birim kök testiyle durağanlıkları tespit edilerek nedensellik testleri uygulanmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda işsizlik ve enflasyon değişkenleri arasında güçlü bir anlamlılığın olduğu bulunan anlamlılığın da çift yönlü bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 22	Enflasyon ve İşsizlik İlişkisi 2	Amfi V

Türkiye Ekonomisi için İşsizlik ve Enflasyon Arasındaki İlişkinin Yapısal Kırılmalar Varlığı ile Analizi

GÜLTEKİN TARLA, Esmâ (Fırat Üniversitesi)
egultekin@firat.edu.tr

Enflasyon ve İşsizlik olgusu birçok ekonomi için karşı karşıya kalınan en önemli ekonomik sorunlardan biri olarak ifade edilmektedir. Bu sebeple politika yapıcıları için bu olguların iyi anlaşılması ve gerçekleşecek sorunlar öncesinde önlemlerinin alınması gerekmektedir. Özellikle toplumun refahını sağlamaya yönelik politikalar için istikrarlı ekonomik süreçler izlenmek durumundadır. Bu durum gelişmiş ülkelerden ziyade gelişmekte olan ülkeler için daha fazla önem arz etmektedir. Bu durumda yürütülmesi gereken uygun politikaların belirlenmesi için ikili arasındaki ilişki tespiti sağlanmalıdır. Bu bağlamda Türkiye ekonomisi için 1990-2018 yılları aralığında ikili arasındaki ilişkinin varlığı yapısal kırılma altında sınımlanmıştır. İlk olarak değişkenlerin durağanlık seviyeleri için çift yapısal kırılmaları içeren Lee ve Strazicich (2003) testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, işsizlik ve enflasyon ikilisi birim kök süreç içerisindedir. Elde edilen anlamlı kırılma tarihleri ise 2002 ve 2008 gibi iki önemli kriz sürecini yansıtmaktadır. Seriler arasındaki eşbütünlük ilişkisi ise Gregory ve Hansen (1996) yapısal kırılmalı eşbütünlük analizi ile sınımlanmıştır. Sonuçlar ise Türkiye ekonomisi için işsizlik ve enflasyon ikilisinin yapısal kırılma altında eşbütünlük olmadığını göstermektedir.

JEL Kodları: E24, E31, B23

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 23	İşsizlik Sigortası, Genç İşsizlik ve Emek Piyasası	Amfi VI

İşsizlik Sigortasının İş Arama Davranışları Üzerine Etkisi

ALPER, Ali Eren (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)
alierenalper@gmail.com

ALPER, Özlem (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)
oalper@ohu.edu.tr

1950’li ve 1960’lı yıllar boyunca Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üyesi Avrupa ülkeleri, Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) yaşanandan daha düşük işsizlik oranlarını yakalamayı başarmışlardır. 1980’li yıllardan itibaren ise durum tersine dönmüş ve Avrupa’daki emek piyasası performansı pek çok iktisatçı tarafından sorgulanmaya başlanmıştır. Bu araştırmaların sonucunda emek piyasası esnekliğini olumsuz olarak etkileyen unsurların başında işsizlik ödemelerinin miktarı ve süresi olduğu iddia edilmiştir. Bu amaçla, çalışmada Türkiye’de 2007 Ocak ile 2019 Mart ayları arasında işsizlik sigortasına yapılan başvuru sayısı ve imalat sanayi kapasite kullanım oranlarının, Google trend verileri aracılığıyla elde edilen iş arama davranışları üzerindeki etkisi asimetric vektör otoregresif (VAR) yöntemiyle tespit edilmeye çalışılmıştır. Analiz sonuçları işsizlik sigortası başvuranlarındaki pozitif bir şokun iş arama davranışlarını ilk iki dönem boyunca negatif etkilediğini ve bu negatif etkinin azalarak da olsa altıncı dönemin sonuna kadar devam ettiğini göstermektedir. İşsizlik sigortası başvurularındaki negatif bir şokun ise iş arama davranışlarını pozitif etkilediğini ve bu etkinin azalarak devam ettiğini göstermektedir. İmalat sanayi kapasite kullanım oranlarındaki pozitif bir şok iş arama davranışını negatif etkilerken, negatif bir şok ise işsizlik sigortası uygulamasının da etkisiyle ilk iki dönem negatif etkiledikten sonra olumlu etkilemeye başladığı tespit edilmiştir. Araştırma bulguları Türkiye’deki işsizlik sigortası uygulamasının işgücü piyasası üzerinde bir katılık yaratarak iş arama davranışlarını olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Çalışma bulguları Baker ve Fradkin (2013) , Ehrenger ve Oaxaca (1976) ve Gonzales-Rozada ve Ruffo (2016) çalışmaları ile uyum göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik sigortası, iş arama davranışları

JEL Kodları: J64, J65

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 23	İşsizlik Sigortası, Genç İşsizlik ve Emek Piyasası	Amfi VI

Genç İşsizliği: Fazla Arz mı Eksik Talep mi?

AYGÜN, Aysun (İstanbul Teknik Üniversitesi)
aysunaygun@itu.edu.tr

Bu çalışmada TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi veri seti kullanılarak 2004-2017 seneleri arasında farklı yaş grupları ve cinsiyetlerin istihdam edildikleri sektörler ile beşeri sermayeleri kıyaslanacaktır. Bu betimleyici analiz ile yapılmak istenen bu süre zarfında istihdam edilen gençlerin daha yaşlı gruplara kıyasla çalıştıkları işlerin veya özelliklerinin ne ölçüde değiştiğini anlamaktır. Bu sayede Türkiye iş piyasasında yeni kuşağın iş bulamamasının önündeki zorlukların istihdam edilenlerin sektörlerine dağılımıyla yani taleple mi yoksa artan eğitilmiş insan arzıyla mı alakalı olduğu anlaşılmasına çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: genç işsizliği, işgücü katılımı, istihdam ve sektörel dağılım

JEL Kodları: J21, J82

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 23	İşsizlik Sigortası, Genç İşsizlik ve Emek Piyasası	Amfi VI

İngilizce Dilde Eğitimin Üniversite Mezunlarının İş Tatminleri Üzerindeki Etkisi

ÖZSARI, Mustafa (Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi)
mustafa.ozsari@gidatarim.edu.tr

KILIÇASLAN, Yılmaz (Anadolu Üniversitesi)
ykilicaslan@anadolu.edu.tr

İş tatmininin önemi hem işveren hem de çalışanlar açısından kanıtlanmıştır. Çalışan açısından, işyerinde tatmin olmak sağlık, kazanç ve diğer insanlarla ilişkiler dahil olmak üzere hayatın birçok yönünü etkilemektedir. İşveren açısından ise, tatmin olan çalışanlar yüksek verimliliğe ve düşük işten çıkma oranlarına sahip olarak firma karlılığını artırmaktadır. İş tatmini üzerine yapılan çalışmaların çoğu iş tatmininin belirleyicilerini ortaya koymaya odaklanmıştır. Buna rağmen, literatürde eğitim dilinin çalışan mezunların iş tatminlerine olan etkisini inceleyen bir çalışma yoktur. Bundan hareketle, bu çalışmanın amacı anadil dışındaki bir eğitim dilinin, yani İngilizce'nin, ekonomi ve işletme mezunlarının iş tatminleri üzerindeki etkisini araştırmaktır. Bu amaçla, toplamda 1305 Anadolu Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi mezunuyla anket uygulanmıştır. Hem Logit hem de Probit modeli sonuçlarına göre, eğitim dili İngilizce olan bölümlerin mezunlarının tatmin olma olasılıkları, eğitim dili Türkçe olan bölümlerin mezunlarına kıyasla daha yüksektir. Bununla birlikte, hatalı eşleşme, ücret, cinsiyet, kamu sektöründe çalışmak ve hayat kalitesi gibi değişkenlerin mezunların iş tatminlerini etkilediği görülmüştür. Buna göre, işiyle hatalı eşleşenlerin ve kadın mezunların tatmin olma olasılıkları işiyle layıkıyla eşleşenlere ve erkeklere kıyasla daha düşüktür. Buna ek olarak, ücretlerdeki ve yaşam kalitesindeki bir artış mezunların iş tatminlerini artırmaktadır. Son olarak, kamu sektöründe çalışan kişilerin tatmin olma olasılıklarının diğer sektörlerde çalışanlara kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim dili, iş tatmini, yükseköğretim.

JEL Kodları: A23, I21, J24, J28

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 24	Firma ve Sanayi	Amfi VIII

Türk İmalat Sanayisinde Birleşme ve Devralmalar: Oyun Teorik Bir Deneme

AKBAŞ, Aylin (Dokuz Eylül Üniversitesi)
aylinakbass@gmail.com

KÖK, Recep (Dokuz Eylül Üniversitesi)
recep.kok3@gmail.com

Bu çalışmanın temel amacı Teknolojik Bilgi ve Transfer Mekanizmaları'nı incelemek ve Türk İmalat Sanayi'nde faaliyet gösteren firmaların teknolojik yayılma kanallarından hangi ölçüde yararlanabildiğini test etmektir. Türkiye ekonomisinin sanayileşme süreci uygulamalı literatür çerçevesinde incelendiğinde strateji geliştirmeye yönelik oyun teorisi yönteminden yararlanılarak yapılabilecek bir analizin oldukça sınırlı olduğu bilinmektedir. Bu çalışmanın sınırları imalat sanayi 2005-2017 dönemi veri setinden oluşan bir örneklemeden oluşmakta ve oyun teorik bir kurguyu referans almaktadır. Çalışmanın analizi çerçevesinde doğrudan yabancı yatırımların, birleşme ve devralmaların teknolojik yayılma kanalları üzerindeki etkisi önemlidir. Bu bağlamda teknolojik yayılmanın katma değer yaratma sürecini ve firmaların büyüme dinamiklerini iyileştirip iyileştirmediği; yeni stratejilerin oluşturulmasına katkı sağlayıp sağlamadığı, Ar-Ge mekanizmasını uyarıp uyarmadığı gibi konular Türkiye ekonomisinin sanayileşmesine yönelik analizler açısından başat unsurlardır. Burada birleşme ve devralmaların doğurduğu sonuçların Türkiye ekonomisinin "yabancılaşması" ve/veya mülkiyet transferine hangi ölçüde yol açtığı analizleri de önemi haiz hususlardır. Araştırmanın amacı çerçevesinde erişilebilecek stratejik göstergeler sanayileşme/sanayisizleşme bağlamıyla değerlendirildiğinde, bu çalışmadan elde edilen analitik bulguların hem ülkemiz ekonomisine hem de uygulamalı literatüre bir katkı sağlaması temel beklentimiz olarak değerlendirilebilir. Özetle ekonomimizin bütünü üzerinden yaratılan katma değer yaklaşık olarak %15'inin Türk imalat sanayisi tarafından oluşturulduğu bilgisi dikkate alındığında; Türkiye ekonomisine yönelik strateji/politika oluşturan karar alıcılara kısmen de olsa politika önermeleri geliştirebilmek her araştırmacı açısından ikincil bir görev olarak da değerlendirilebilir.

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 24	Firma ve Sanayi	Amfi VIII

Zombi Firmaların İstihdam ve Verimliliğe Etkisi

DİNÇER, N. Nergiz (Ted Üniversitesi)
nergiz.dincer@tedu.edu.tr

PEKTEKİN, Pelin (Ted Üniversitesi)
pelin.pektekin@tedu.edu.tr

TEKİN KORU, Ayça (Ted Üniversitesi)
ayca.tekinkoru@tedu.edu.tr

Son yirmi yılda, pek çok büyük ekonomide, normal şartlarda rekabetçi pazardan çıkması gereken firmaların hayatta kalma sürelerinde gözle görülür bir artış olmuştur. Pazarda faaliyet göstermemesi gereken bu firmaları, ekonomi yazını zombi firma olarak adlandırmaktadır. Zombi firmaların sayılarının son zamanlarda artmasının sebepleri arasında iflas rejimlerindeki değişiklikler ve popülizm kaynaklı devlet kredi garanti fonları sayılabilir. Bu makalede, 2004-2015 yılları arasında TÜİK Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri firma verileri kullanılarak, Türkiye'deki zombi firmaların farklı metodolojilerle ortaya konması ve bu firmaların özelliklerine ışık tutulması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, ilk olarak, Türkiye'de bulunan zombi firmaların sektör ve il düzeyinde betimsel analizleri tamamlandıktan sonra, ikinci olarak, zombi firmaların istihdam ve verimlilik üzerindeki etkisi incelenmiş ve sağlamlık analizleri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: zombi firma, verimlilik, mikro veri

JEL Kodları: D22, D24, E24, C55

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 24	Firma ve Sanayi	Amfi VIII

Firmaların Büyüme-Büyüklik İlişisine Bölgesel Bir Yaklaşım

DONDURAN, Murat (Yıldız Teknik Üniversitesi)
donduran@yildiz.edu.tr

KENT, Oya (İstanbul Okan Üniversitesi)
oya.kent@okan.edu.tr

Firmaların nasıl büyüdüğü ve piyasaların nasıl şekillendiği iktisatta büyük ölçüde ilgi çeken alanlardan birisidir. Firma büyüklüğü ve firma büyümesi arasındaki ilişki; gelir ve iş fırsatlarının artmasına ve endüstriyel kalkınmanın gelişmesine olanak sağlayan kamu politikalarının tasarlanması için de önemli bilgiler sunar. Bu ilişki ilk kez Gibrat'ın (1931) tarafından incelenmiş ve sonrasında çok kapsamlı bir şekilde ele alınarak iktisat literatüründe Gibrat Yasası olarak yerini almıştır. Bu alanda yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu, firma büyüklük-büyüme ilişkisini firmaların demografik özellikleri bağlamında ele almıştır ancak coğrafi konumun bu ilişki üzerindeki etkisi oldukça az ele alınmıştır. Bu çalışma, 2009-2015 dönemi için TÜİK Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri Mikro veri setini kullanarak Türkiye'de bölgesel düzeyde (İBBS2) firmaların büyüklük-büyüme ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Öncelikle firmaların büyüklük dağılımlarının bölgesel olarak gösterdiği farklılıklar ortaya koyulacaktır. Sonraki aşamada ise yerelleşme ekonomileri olarak yorumlanan bölgelere özgü özelliklerin, firma büyümesinde ve büyüklüğünde herhangi bir etkiye sahip olup olmadığı araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gibrat yasası, firma büyümesi, imalat sanayii

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 25	Para Politikası, Kredi Dolarizasyonu ve Finansal Belirsizlik	Amfi IX

Kredi Dolarizasyonunun Belirleyicileri

ÇAĞLARIRMAK USLU, Nilgün (Anadolu Üniversitesi)
ncaglarirmak@anadolu.edu.tr

KAPKARA, Sevcan (Anadolu Üniversitesi)
skapkara@anadolu.edu.tr

Bu çalışmanın amacı Türk bankacılık sektöründe kredi dolarizasyonu olgusuna neden olan faktörleri tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda ekonometrik tahminlerde Ocak 2006- Ocak 2019 dönemine ait aylık veriler kullanılmıştır. Kredi dolarizasyonunun belirleyicileri olarak seçilen değişkenler; yükümlülük dolarizasyonu, mevduat dolarizasyonu, enflasyon oranı, reel döviz kuru, kredi faiz oranı ve kaldıraç oranıdır. Bu değişkenler ile kredi dolarizasyonu arasındaki ilişki Vektör Hata Düzeltme Modeli (VECM) ile test edilmiş ve kredi dolarizasyonuna etki eden faktörler belirlenmiştir. Elde edilen ekonometrik test sonuçları, kredi dolarizasyonu olgusunu, mevduat ve yükümlülük cinsinden dolarizasyonda meydana gelen artışlar, enflasyon oranı, Türk Lirası cinsinden ticari kredilere uygulanan faiz oranında meydana gelen artış ve kaldıraç oranının artması pozitif yönde etkilemektedir ancak döviz kurunda meydana gelen artışların ise kredi dolarizasyonunu negatif yönde etkilediği görülmüştür. Sonuçlar bankacılık sektörünün dolarizasyon olgusu konusunda hem makro göstergelerden hem de sektör dinamiklerinden etkilendiği yönündedir.

Anahtar Kelimeler; Kredi Dolarizasyonu, Bankacılık Sektörü, VECM

JEL Kodları: E51, G2, C1

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 25	Para Politikası, Kredi Dolarizasyonu ve Finansal Belirsizlik	Amfi IX

Optimal Policy Implications of Financial Uncertainty

(Finansal Belirsizlik Altında Optimal Para Politikası)

ÖZCAN, Gülserim (Atılım Üniversitesi)
gulserim.ozcan@atilim.edu.tr

KANTUR, Zeynep (Bilkent Üniversitesi)
zogur@bilkent.edu.tr

Enflasyon ve çıktı açığının dengelenmesine ek olarak, finansal krizleri önleme ve istikrarlı bir finansal sistem sağlama sorumluluğu merkez bankaları tarafından alınmıştır. Büyük Durgunluğun ardından, politika yapıcılar finansal piyasalardaki dalgalanmalara engel olmak amacıyla finansal istikrara daha fazla önem verdiler. Bu dönemde, finansal şokların etkisini ve bunların reel ekonomi ile olan ilişkilerini analiz etmek için alternatif politika araçlarına sahip yeni modeller ortaya çıktı. Fakat bu modelleri mevcut bilgilerle doğrulamak politika yapıcılar için mümkün olmayabilir. Bu durum model belirsizliğine yol açar. Bu çalışmada, Yeni Keynezyen model yardımıyla, finansal istikrarı para politikasının açık bir hedefi olarak kabul eden bir merkez bankasının, belirsizlik altında nasıl sağlam optimal politika belirlediği tartışılmaktadır. Finansal ve arz şoklarına cevaben elde edilen dürtü-tepkileri incelenmektedir. Bu çalışma ile, finansal taraftaki model belirsizliğinin görece pasif bir para politikası duruşu gerektirdiği bulunmuştur. Ancak, belirsizlik ekonominin arz tarafında ortaya çıkarsa, faiz oranının agresif bir tepki vermesi gerektiği anlaşılmıştır. Ayrıca politika faizine ek olarak, makro ihtiyati bir politika aracının ekonominin dinamiğine nasıl katkı yaptığı da incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Belirsizlik, Finansal İstikrar, Optimal Para Politikası, Sağlam Kontrol

JEL Kodları: D81, E44, E52, E58, E61

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 25	Para Politikası, Kredi Dolarizasyonu ve Finansal Belirsizlik	Amfi IX

Para Politikası ve Eşitsizlik: Türkiye Örneği

METİN ÖZCAN, Kıvılcım (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
kivilcim.metinozcan@asbu.edu.tr

Eşitsizlik, zaman içinde hem gelişmiş ve hemde gelişmekte olan ekonomilerde tarihsel olarak önemli olmaya devam etmiştir. Son zamanlarda yapılan çalışmalar, parasal gevşeme ve merkez bankalarının küresel mali krizden sonraki politikalarının eşitsizliği arttırmış olabileceğini göstermektedir. Bu bağlamda, konvansiyonel olmayan para politikalarının (UMP) ve makro-ihiyati düzenlemenin gelir ve servet dağılımıyla olan bağlantıları da artarak ilgi çekmektedir. Bu makale, para politikası ile Türkiye ekonomisindeki gelir ve servet eşitsizliği arasındaki ilişkiye odaklanmaktadır. Öncelikle, bu çalışmada para politikasının ve makro ihtiyati düzenlemelerin gelir ve varlık dağılımı üzerindeki etkileri hakkındaki literatürü araştırıyor ve bu etkiler için ilgili aktarım mekanizmalarını buluyoruz. İkinci olarak, para politikasının Türkiye Ekonomisine yönelik faiz oranları ve varlık fiyatları üzerindeki etkisi ile servet eşitsizliğinin muhtemel itici güçlerini ve para politikasının potansiyel etkisini araştırıyoruz. Sonuç olarak Türkiye'nin konvansiyonel olmayan para politikaları ve eşitsizlik bağlantılarıyla ilgili deneyiminin diğer ülkeler için önemli politika çıkarımları sağlayabileceğine inanıyoruz.

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 26	Kriz ve Siyasal İstikrar	Amfi XI

Türkiye’de İktisadi Kriz Dönemlerinde Kayıtdışı Ekonomi ve Olası Siyasal İstikrar Etkileri

İKİZ, Ahmet Salih (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)
ahmet@mu.edu.tr

Resmi olarak gözlenip değerlendirilmeyen ve kamusal vergileme dışı kalan ekonomik işlemlere kayıtdışı ekonomik faaliyetler adı verilir. Bu konuda en çok kabul edilen tanım Anderson tarafından yapılmıştır. Yazara göre, küçük boyutlu ve aile ölçeğinde yapılan ve vergileme otoritelerince hiç veya çok az vergilendirilen ekonomik faaliyetler kayıtdışı ekonomik faaliyetler olarak adlandırılır. Kayıtdışı ekonomik faaliyetlere yönelik teorik yaklaşım iki temel kısma ayrılabilir. Latin ekolü bu faaliyetleri iş geliştirme ve üretim sürecinde yoğun bürokrasi ve kırtasiyecilikten kaçınmak için bir yol ve ekonomik sistemin işlemesi için bir yöntem olarak görür. Genel bir benzetme ile açılarsa, ekonomik mekanizmanın çalışması için fayda getiren bir tür yağdır bu faaliyetler. Bu nedenle kayıtdışı sektörün ülke ekonomisi ve bireysel refah üzerinde olumlu etkisi olduğu varsayılır. Hernando De Soto, Shining Path isimli eserinde Peru’da devletin ekonomi politikalarının müdahaleci yapısının kayıtdışı faaliyetleri daha cazip ve hale getirdiği ve üretim maliyetlerini düşürdüğünü belirtir. Serge Latouche, gölge ekonomideki artışın, küresel alanda ulus devlet kavramını tartışmaya açarak liberalizmin dalga dalga yayılmasına öncülük edeceğini savunmuştur. Bu konuda diğer ekseninde Anglosakson yaklaşımı vardır ve kayıtdışı ekonomik faaliyetlerin ekonomik alanda oldukça olumsuz etkileri olduğunu savunur. Kayıtdışı ekonomik faaliyetler sosyal güvenlik sistemi ve devlet hazinesi üzerinde oldukça olumsuz etkilere sahiptir. Bu görüşe göre, kayıtdışı ekonomik faaliyetler, bireylerin izlenen ekonomi politikalarına karşı bir tepkisidir ve vatandaşların devlete olan güveninin sarsılmasına yol açar. Türkiye özellikle 1980 sonrasında 1994 ve 2001 yılları başta olmak üzere önemli iktisadi krizlere maruz kalmıştır. Bugünkü görünüm de benzer durumlara işaret etmektedir. Kayıtdışı ekonomik faaliyetler enformel istihdamı da teşvik ettiği için bu dönemlerde kayıtlı istihdam ve ekonomik faaliyetlerde bir azalma veya durağanlaşma olmuştur. Bazı uzmanlar kayıtdışı ekonomik faaliyetlerin kriz dönemlerinde artmasının olası siyasi istikrarsızlıkları azalttığını savunarak krizin yıkıcı etkilerini yumuşattığını belirtmektedirler. Örneğin evolutionist görüşe göre kayıtdışı faaliyetler istihdam maliyetini azaltarak işsizliği azaltıcı bir etkide bulunabilirler. Diğer yandan kayıtdışı ekonomik faaliyetler devlet iktisadi düzenine kesin bir kaçınma ve karşı koyma ile vergi gelirlerinde ve dolayısı ile kamu harcamalarında bir azalmaya yol açmaktadır. Kayıtdışı ekonomik faaliyetler konusundaki çalışmaları ile bilinen Edgar Feige ülkelerin uygarlık sürecinde kayıtdışı ekonomik faaliyetlerinin ilk başta azaldığını çünkü parasal işlemlerin artışı ile kayıtlı ekonomiye geçişin arttığını belirtir. Fakat refah devleti ile vergi ve diğer devlet harcamalarının artması bireylerin kayıtdışı faaliyetlerinde tekrar bir artışa yol açmaktadır. Kriz dönemlerinde bireyler bu sektörde faaliyette göstermeyi tercih edebilirler. Özellikle büyükşehirlerde sokak satıcıları başta olmak üzere pek çok alanda yoğun bir kayıtdışı ekonomik faaliyet gözlenmektedir. Bu durum, yerel yönetimler ve merkezi yönetimin bu sektöre göz yuman politikaları ile bütünleşerek bir tür kriz önleyici tampon mekanizması işlevi görebilmektedir. Bu çalışmada Türkiye’de ekonomik kriz dönemlerinde kayıtdışı ekonomik faaliyetlerin hacminde değişme açıklanacaktır. Sonuç olarak da kayıtdışı ekonomik faaliyetlerin olası etkileri açıklanacak ve siyasi krizi önleme kapasitesi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kayıtdışı ekonomi, Türkiye ekonomisi, ekonomik ve siyasi istikrar

JEL Kodu: E26

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 26	Kriz ve Siyasal İstikrar	Amfi XI

Seçimlere Katılım ile Ekonomik Kriz Arasındaki İlişki: Ampirik Bir Analiz

ÖZTÜRKLER, Harun (Kırıkkale Üniversitesi)
ozturkler@alumni.american.edu

AKINCI, Şerife (Uludağ Üniversitesi)
akincisrf@gmail.com

Seçimlere katılım, bir ülkenin seçimlerinde oylarını kullanan seçmenlerin toplam kayıtlı seçmen sayısına oranı olarak tanımlanmaktadır. Birçok ülkede zorunlu olmayan, bir vatandaşlık görevi olarak karşımıza çıkan seçimlere katılım, demokrasinin ana unsurudur ve demokrasinin işleyişini sağlamaktadır. Seçimlere katılım, aynı zamanda bir ülkedeki hükümetin performansının, seçmenler tarafından ekonomik, sosyal ve politik açıdan değerlendirilmesini sağlamaktadır. Özellikle temel ekonomik göstergelerde ortaya çıkan olumsuz gelişmeler karşısında seçmenler seçimi yeni ekonomi politikaları oluşturmak adına bir olanak olarak görmektedirler. Ekonomik kriz sürecinde gerçekleşecek seçimlerde, seçmen katılımının artacağı ve seçim sonuçlarının krize sebep olan hükümetin oyunu olumsuz yönde etkileyeceğine yönelik bir ön kabul söz konusudur. Ancak bu ön kabul kendisini hükümete ve izlediği politikalara karşı her koşulda taraftar olma şeklinde konumlandırılan toplum kesimi için geçerli değildir. Ayrıca, hükümeti destekleyen ve mevcut hükümetin ekonomik, sosyal ve politik çıkarlarına uygun düşen politikalar takip ettiğine inanan bir toplumsal kesim de vardır. Hükümetin partisini destekleyen bu toplumsal kesim de her koşulda hükümetin devamından yana olacaktır. Öte yandan, toplumda ekonomik ve sosyal değişkenlerdeki radikal sayılabilecek değişimlere karşı dahi duyarsız olan bir kesim de vardır. Bu kapsamda çalışmanın amacını seçime katılım oranı ile ekonomik kriz arasındaki ilişkiyi incelemek oluşturmaktadır. Ampirik değerlendirme için ekonomik performansın en önemli göstergeleri olarak kabul edilen, ekonomik büyüme oranı, işsizlik oranı, özellikle genç işsizlik oranı, enflasyon oranı ve seçimlere katılım oranı değişkenleri ele alınmıştır. Ayrıca miyopken bir davranış biçiminin var olup olmadığının tespiti için analize büyüme değişim hızı, işsizlik değişim hızı ve enflasyon değişim hızı da dahil edilmiştir. Çalışmada, ekonomik krizin seçime katılım oranlarını etkileyip etkilemediği sorusuna ampirik olarak yanıt bulunmaya çalışılmaktadır.

Çalışmada ampirik analiz için Dünya Bankası veri tabanda yer alan ülkelerin tamamı arasından 1960 yılından sonra aynı yıl içerisinde seçim yapmış olan Arjantin, Türkiye, Rusya, Estonya, Finlandiya, İzlanda, İsviçre ve Portekiz seçilmiştir. Bu ülkeler için seçim yılları, 1987, 1991, 1995, 1999, 2003, 2007, 2011 ve 2015'dir. Çalışmada yer verilen ülkeler için seçilen değişkenlere ait veriler Dünya Bankası, IndexMundi ve Uluslararası Kalkınma Derneği Kurumu veri tabanlarından derlenmiştir. Model tahmini öncesi yapılan sınamalarda işsizlik oranı ve genç işsizlik oranı değişkenleri arasında 0,96 düzeyinde yüksek ikili korelasyon sorunu tespit edilmiş, bu sebeple işsizlik ve genç işsizlik oranı değişkenlerine aynı model içerisinde yer verilmemiştir. Ekonometrik modelleme öncesinde değişkenlerin durağanlıkları test edilmiş, uygulanan yatay kesit bağımlılığı sonucuna göre değişkenlerin hiçbirisi yatay kesit bağımlılığı içermediğinden birinci kuşak birim kök testine tabii tutulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Uygulanan birinci kuşak birim kök testlerine göre tüm değişkenlerin düzeyde durağan olduğu sonucuna varılmış ve bu bağlamda modeller kurgulanmıştır.

Kurgulanan model tahmin sonuçları şöyle özetlenebilir. Büyüme oranının yer verildiği modellerde, büyüme oranı ile seçime katılma oranı arasındaki ilişki pozitif olmasına karşın, istatistiksel olarak anlamsızdır. İşsizlik oranının yer verildiği tüm modellerde, seçime katılım oranı ile işsizlik oranının istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkiye sahip olmasına karşın, ilişkinin ters yönlü olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte hem ekonomik büyüme hem de işsizlik oranı değişkenlerine yer verilen modelde seçime katılım oranı ile işsizlik oranı arasında istatistiksel açıdan anlamlı, büyüme oranı ile ise anlamsız bir sonuç elde edilmiştir. Bu modelde işsizlik oranı değişkeninin katsayısı negatif, büyüme oranının ise pozitiftir. Miyopik bir davranış biçiminin var olup olmadığının tespiti için analize büyüme, enflasyon ve işsizliğin değişim hızları da dâhil edilmiştir. Bu modellerde seçime katılım oranı ile enflasyon ve işsizlik değişim hızı arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve negatif, büyüme değişim hızı ile ise istatistiksel açıdan anlamsız ve pozitif yönlü bir ilişki görülmüştür. Böylece, analize katılma ülkeler bağlamında ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyon oranı ile seçime katılım oranı arasında belirgin ve beklentilere uygun bir bulguya ulaşılamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Kriz, Seçimlere Katılım Oranı, ekonomik Büyüme, Enflasyon, İşsizlik Oranı

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 26	Kriz ve Siyasal İstikrar	Amfi XI

Türkiye'nin 1994 ve Sonrasında Yaşadığı Krizlerde İnsani Gelişme Endeksinin Yeri ve Eğitim Endeksinin Etkisi

GÖKAY ZOR, Esra

DİLBER, İlkey (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)

Tarih boyunca ülkeler kriz sürecini atlattıktan sonra yeniden yapılanma ve büyüme gayreti içinde bulunmuş, krizin yarattığı kayıpları telafi etmeye çalışmıştır. Ancak İkinci Dünya Savaşı, insan faktörünün ne denli önemli olduğunu göstermiş ve savaş sonrası büyüme algısını değiştirmiştir. Ekonomik büyüme ile eşdeğer tutulan gelişme kavramı, özellikle savaş sonrasında insan odaklı bir kavrama dönüşmüştür. Ülkeler, gelirlerinde meydana gelen artışın tek başına yeterli olmadığı, büyüme gösteren her ülkenin gelişme yaşamadığı konusunda birleşmiş ve büyüme kavramı artık insan odaklı bir yaklaşımla değerlendirilmeye başlamıştır. Değişen bu algının bir sonucu olarak 1990 yılından itibaren Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (United Nations Development Programme- UNDP) sağlık, eğitim ve gelir unsurlarıyla insani gelişme adına oluşturduğu endeksi ve raporu her sene yayımlamaktadır. Gelir ile birlikte beşeri unsurların da yaşam kalitesi için ne kadar önemli olduğunu vurgulayan rapor, birçok ülkenin gelişme düzeyi hakkında bilgiler sunmakla birlikte gelişme olgusunun gündemde olmasını sağlamaktadır.

Türkiye gelişmekte olan bir ülke olarak 1990 sonrası yaşanan ekonomik krizlerden ciddi hasarlar alarak çıkmıştır. Dolayısıyla kriz dönemlerinde insanların yaşam standartları önemli şekilde etkilenmiştir. Bu çalışmada; 1990 yılı sonrasında Türkiye'nin 1994, 2000-2001 ve 2008 yıllarında yaşadığı ekonomik kriz dönemlerindeki insani gelişme endeks verileri değerlendirilmiş ve bu verileri en fazla etkileyen bileşenler üzerinde durulmuştur. Ayrıca ekonomik krizlerin ardındaki yıllarda insani gelişme endeks bileşenleri üzerinde varsayımlar yapılarak endeks rakamının değişimi konusunda tahminler ve karşılaştırmalar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Kriz, İnsani Gelişme, İnsani Gelişme Endeksi, Ekonomik Kalkınma

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 27	Ekonomik Göstergeler ve Endeksler	Amfi XII

Happiness Accounting: The Evolution of Happiness in Turkey Through the Classification Tree Analysis

AŞICI, Ahmet Atıl (İstanbul Teknik Üniversitesi)
asici@itu.edu.tr

The aim of the paper is to analyze the variation in the happiness level of Turkey between 2013 and 2017 by employing the Classification Tree Analysis. Asici (2019) grew the Turkish Happiness Tree by using the Turkstat's 2013 Life Satisfaction Survey. The tree has been found to host 72 terminal nodes, of which 13 belongs to happy class. The LSSs between 2014 and 2017 are then scored on this tree. The variation in the overall happiness level can be observed from the contraction and expansion of the branches (paths) of the tree. The plumber algorithm proposed enables to detect the parts of the tree (nodes) that cause contraction and expansion in the following parts of the branches. Our analysis shows that transitions to and from Neutral mood explain most of the changes in the happiness level of the society. In general, hope about the future, indoor security, household income, social life, marriage, and health satisfactions are found to be the important factors for causing transitions between happiness and unhappiness in the Turkish society.

Keywords: Happiness; Happiness Tree; Classification Tree Analysis; Happiness Accounting
JEL Codes: I31, C38

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 27	Ekonomik Göstergeler ve Endeksler	Amfi XII

Türkiye için Finansal Koşullar Endeksinin Ölçümü

DEMİREL, Baki (Yalova Üniversitesi)
bakidemirel@gmail.com

ÖZBEK, Mahmut (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi)
mahmutozbek@hotmail.com

ÖZBEK, Öznur (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi)
oznozbek@hotmail.com

Finansal krizler, özellikle gelişmekte olan piyasa ekonomileri üzerinde yıkıcı bir etki yaratmakta, işletmeleri, hane halklarını ve finansal kurumları etkileyerek ekonomide gerilemeye sebep olmaktadır. Bu nedenle finansal bir krizin oluşumunun ve genişlemesinin belirlenmesi çok kolay olmamakla beraber finansal stres dönemlerinin belirlenmesi, ekonomi politikalarının doğru seçimi ve etkin bir şekilde uygulanması açısından önem arz etmektedir.

Finansal koşullar, bir ekonomide finansal değişkenlerin iktisadi faaliyetleri ne ölçüde daraltıcı veya genişletici yönde etki ettiğini gösteren bir kavramdır. Çalışmada 1998: 04 - 2019: 01 dönemleri arasında finansal istikrarsızlık dönemlerini belirlemek üzere Türkiye için finansal koşullar endeksi hesaplanması ve stres dönemlerini öngörü gücünün değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Kriz, Finansal Koşullar Endeksi

JEL Kodları: G01, G32

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 27	Ekonomik Göstergeler ve Endeksler	Amfi XII

Ekonomik Göstergeler Açısından Güven Faktörünün Önemi: Türkiye Örneği

ATEŞ, Erdem (Dokuz Eylül Üniversitesi)
erdem.ates@deu.edu.tr

DİLEKOĞLU, Sevim (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
sevim.dilekoglu@cbu.edu.tr

Son yıllarda ekonomik göstergeler ve tüketici güveni arasında önemli bir etkileşim olduğu görüşü yaygınlık kazanmıştır. Ekonomideki değişimlerin olgulardan çok algılarla yönetildiği görüşünün giderek artması, tüketici güvenini dikkate alan çalışmaların da artmasına yol açmıştır. Bu çalışmada da söz konusu etkileşim ampirik analiz yapılarak ele alınmıştır. Ekonomik göstergeler olarak sanayi üretim endeksi, tüketici fiyat endeksi, işsizlik, faiz oranı, döviz kuru, ihracat, ithalat oranları 2005:01 - 2018:12 dönemi itibari ile kullanılmış ve bu değişkenler ile tüketici güven endeksi arasındaki etkileşim araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Güveni, Güven Faktörü, Ekonomik Göstergeler

JEL Kodları: D12, E31

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 28	Doğrudan Yabancı Sermaye, Tasarruf	Amfi XIII

Ekonomik, Siyasi ve Kurumsal Faktörlerin Doğrudan Yabancı Yatırım Üzerine Etkileri: Türkiye Örneği

ÇELİK, Eşref Uğur (Atılım Üniversitesi)
esref.celik@atilim.edu.tr

KÜÇÜKER, Mustafa Can (Atılım Üniversitesi)
mustafa.kucuker@atilim.edu.tr

Bu çalışmada, ekonomik ve siyasi istikrarla beraber kurumların kalitesinin doğrudan yabancı yatırımlar üzerindeki etkileri Johansen Eşbütünleşme ve Genelleştirilmiş Etki Tepki analizleri gibi zaman serisi teknikleri ile test edilmiştir. Türkiye için yapılan analiz sonuçlarına göre, 1950-2017 döneminde gerçekleşen doğrudan yabancı yatırımlar siyasi ve ekonomik yapının istikrarının yanında kurumların kalitesinde yaşanan değişimlerden farklı derecelerde etkilenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Yatırım, Makroekonomik ve Sosyo-politik Performans, Kurumların Kalitesi

JEL Kodları: C01, E02, F1

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 28	Doğrudan Yabancı Sermaye, Tasarruf	Amfi XIII

Doğrudan Dış Yatırımlar ve Milli İnovasyon Sistemleri: Türkiye ve BRIC Örnekleri

SATOĞLU, Emine Beyza (İzmir Katip Çelebi Üniversitesi)
eminebeyza.satoglu@ikc.edu.tr

Son yıllarda küresel piyasalarda gelişmekte olan ülkelerin doğrudan dış yatırımlar içindeki payı hızla yükselmektedir. Özellikle 2009 küresel krizi sonrasında BRIC ülkelerinin doğrudan dış yatırım oranlarında önemli artışlar gözlenmiştir. Bu çalışmada bu yatırımların yatırımlara kaynaklık eden ülkelerin inovasyon performansına olan etkisi makro düzeyde incelenecektir. Dünya Bankası verilerinden elde edilen 1990-2017 yılları verileri için 15 farklı değişken ile Faktör Analizi yöntemi kullanılarak Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Türkiye ülkelerinin inovasyon performans faktörleri belirlenip, elde edilen sonuçların DDY ile olan ilişkisi Panel veri Analizi yöntemi ile rassal ve sabit etkiler yöntemleri kullanılarak bulunacaktır. Bulguların gelişmekte olan ülkelerin yatırım motivasyonlarındaki farklılıkları anlamaya ve özellikle bu ülkelerin Çok Uluslu Şirketlerinin DDY aracılığıyla sağladığı inovatif sahiplik avantajlarının Eklektik Paradigma teorisine uygunluğunu incelemeye imkan sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Dış Yatırımlar, Panel Analizi, BRIC, İnovasyon

JEL Kodları: F2, F23, F6, O3, O5

18 EKİM 2019	CUMA	11:15-12:15
Oturum 28	Doğrudan Yabancı Sermaye, Tasarruf	Amfi XIII

Zorunlu Tasarruf Tecrübeleri: Türkiye Sosyal Güvenliği için Çıkarımlar

DEĞER, Çağaçan (Ege Üniversitesi)
cagacan.deger@ege.edu.tr

Dağıtım esaslı sosyal güvenlik sistemleri karşı karşıya oldukları finansman problemleri ve yaşanan nüfusun ima ettiği riskler yüzünden 1990larda ve 2000lerde dönüştürülmüşlerdir. Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ekonomileri kapsayan bu reform dalgasında Dünya Bankası'nın çok sütunlu perspektifi reform taslağı olarak önemli bir belirleyici rol oynamıştır. Türkiye'de de 1999 yılında başlayan dönüşüm sürecinde bu taslak merkezi bir yer edinmiştir. Bu süreçte dağıtım esaslı kamu sosyal güvenlik sistemi özel sektör kontrolündeki bir gönüllü tasarruf sistemi olan Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) ile desteklenmiştir. Sürecin devamında bu sistemin zorunlu hale getirilmesi ile Türkiye sosyal güvenlik sisteminin üç sütunlu bir yapıya dönüşmesinin uygunluğu tartışılmaktadır.

Kamu sisteminin özel sektör kontrolünde bir zorunlu tasarruf sistemiyle desteklenmesi 1990larda Dünya Bankası önerilerinden biri idi. Bu öneri Sovyet Bloğu'nun dağılması sonrası blokta yer almış olan Doğu Avrupa ülkelerinde ve Latin Amerika ülkelerinde hayata geçirildi. Fakat bazı ülkelerde bu reform tersine döndürülmüştür. Bu çalışmada gerçekleştirilmiş ve geri döndürülmüş reformlar incelenerek, Türkiye'de zorunlu BES sisteminin oluşturulması sürecinde dikkat edilmesi gereken sistem tasarım noktalarına işaret edilmektedir. Çalışma özellikle reformda dönüşün güçlü olduğu Polonya ve Macaristan örnekleri ile zorunlu bireysel tasarruf sistemleri için 1980lerde ilham kaynağı olan Şili örneğine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bireysel emeklilik, Sosyal güvenlik, Tasarruf

JEL Kodları: H55, J32, E21

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 29	Maliye Politikası ve Enflasyon Hedeflemesi	Amfi V

Inflationary Effects of Fiscal Policy: Evidence from FM-OLS Analysis

ERTUĞRUL, Ayşe (Bahçeşehir Üniversitesi)
ayse.ertugrul@eas.bau.edu.tr

In the aftermath of Great Recession, where the monetary policy is long stayed muted, the consensus is set on two points as to the course of the fiscal policy: i) The size of fiscal multiplier is larger in recession times than in more stable periods, ii) As opposed to commonly believed, the fiscal policy is elastic enough in reacting within less than one quarter to an economic shock. The focus is therefore recently placed on assessing the size of multiplier in the literature of fiscal policy. Whilst the efforts to determine the size of the multipliers reveal various facts as to the conditions according to which the size of multipliers differs, few studies examine the interaction between the dynamics of both government expenditure and tax policies and the ones of the inflation. The main reason is obviously the risk of inflation that is far less in recessions than the the normal times. However, with few exceptions, recessions are not long lasted, especially in emerging market economies. Furthermore, if the inflation is persistent, then to what extent the fiscal policy practices, apart from the budget deficit and the debt dynamics, affect the inflation is still an open question. The latter is even more motivated in an economy where the government spending increases gradually in real terms and thus forcing the pattern of tax revenues to be spending-driven, with the aim of avoiding large budget deficit. In such a case, a relatively low level of budget deficit does not mean then a tight fiscal policy. This study aims to fill this gap by assessing whether the use of the fiscal policy contributes to the course of core inflation in Turkey within a fully modified OLS (FM-OLS henceforth) framework. The sample covers the period starting from 2011 to 2016, where Central Bank of Republic of Turkey (CBRT) shifts its monetary policy framework from explicit inflation targeting to a structure with broader emphasis on financial stability. The findings obtained from the cointegrating regression equation imply that the long-run relationship between the core price indices and fiscal policy variables is statistically significant and positive.

Keywords: fiscal policy, fully modified OLS (FM-OLS), inflation, Turkish economy.

JEL Codes: E31, F6

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 29	Maliye Politikası ve Enflasyon Hedeflemesi	Amfi V

Macroeconomic Regimes and Inflation Targeting Experience of New Zealand

(Yeni Zelanda’da Makroekonomik Rejimler ve Enflasyon Hedeflemesi)

AKBAL, Ömer Faruk (Bilkent Üniversitesi)
faruk.akbal@bilkent.edu.tr

Enflasyon hedeflemesi politikasını hayata geçiren ilk ülke olan Yeni Zelanda, son otuz yıl içerisinde yüksek enflasyon, yüksek işsizlik ve düşük büyüme sorunlarını sistematik olarak çözdü. Bu durum, Yeni Zelanda’yı en uzun ve başarılı enflasyon hedeflemesi politikası deneyi haline getirmiştir.

Bu çalışma, 1970’lerde bu yana Yeni Zelanda’nın makroekonomik dinamiklerini inceleyerek, tecrübe edilen makroekonomik rejimleri tarihi olaylar ile ilişkilendirmeye ve bu şekilde halen devam eden enflasyon hedeflemesi ve başarısı tartışmalarına katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Çalışmanın sonuçları Yeni Zelanda’nın başarısında iyi politika adımlarının önemli bir yeri olduğunu ve uluslararası belirsizliğin azalmasının da bu başarıya katkısının bulunduğunu göstermiştir. Ayrıca, politika değişikliği ile gelen yerel belirsizlikteki azalma da para politikası etkinliğinde önemli bir yere sahiptir. Bu sonuçlar, politika belirsizliğinin düşmesinin de politika adımı kadar önemli bir yere sahip olduğu fikrini desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Değişken Rejimli SVAR, Küçük Açık Ekonomiler, Enflasyon Hedeflemesi

JEL Kodları: E30, E42, E58

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 29	Maliye Politikası ve Enflasyon Hedeflemesi	Amfi V

Türkiye Ekonomisinde İşsizlik ve Enflasyon İlişkisinin Phillips Eğrisi ile Karşılaştırılması

ÇÖĞÜRCÜ, İclal

DENİZ, Ufuk Can

ufukcan.0751@gmail.com

Ülke kıyaslamalarında kullanılan makro değişkenlerden en önemli iki değişken olan işsizlik ve enflasyon değişkenleri ülke ekonomisini çözmemizde fayda sağlamaktadır. Dünya da işsizlik ve enflasyon birbirini etkileyen iki önemli değişkenlerdir. İşsizlik ve enflasyonun karşılıklı ilişkisini anlatan phillips eğrisi işsizlik oranlarının enflasyon oranları ile ters orantılı olduğunu açıklamıştır. Fakat 1970 yılındaki petrol krizin de işsizlik ve enflasyon oranlarının birlikte artması ve bu duruma engel olunamaması phillips eğrisinin geçerliliğini kaybetmesine yol açmıştır. Türkiye ekonomisinde zaman zaman işsizlik ve enflasyon oranları ters yönlü ilişki sergilemiş olsa da bazı zamanlar doğru yönlü hareket ettikleri de görülmüştür. Özellikle son yıllarda dikkat çeken 2018 ve 2019 yıllarına ait işsizlik ve enflasyon verilerinin birlikte doğru yönlü hareket etmesi phillips eğrisinin çalışmadığını bir kez daha ortaya koymuştur. Türkiye'deki işsizlik ve enflasyon oranlarının aynı anda artış görmesi stagflasyon belirtisidir. Bu çalışmanın amacı Türkiye'deki işsizlik ve enflasyon oranlarının 2000-2018 yılları arasındaki veri setleri kullanılarak öncelikle (ADF) birim kök testi uygulanmıştır. Uygulanan (ADF) birim kök testi sonucuna göre iki değişkenin de durağan halde oldukları tespit edilmiştir. Aynı zamanda (ADF) birim kök testi yardımıyla kırılma noktaları tespit edilmiştir. İşsizlik oranı için 2009 yılı kırılma yılı olarak gözükmekte enflasyon oranları için kırılma noktası 2017 yılı gözükmektedir. Çalışmamız da bu iki değişkene nedensellik testleri uygulanmış, elde edilen sonuca göre Türkiye de işsizlik ve enflasyon oranları arasında çift yönlü bir nedensellik olduğu tespit edilmiştir. Bu durum da phillips eğrisinin Türkiye de çalışmadığı ortaya konulmuştur.

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 30	İşgücü Piyasası ve İstikrarsızlık	Amfi VI

Unemployment Dynamics in an Unstable Economy: The Case of Turkey, 1980-2017

İSMİHAN, Mustafa (Doğu Akdeniz Üniversitesi)
mustafa.ismihan@emu.edu.tr

KARLILAR, Selin (Doğu Akdeniz Üniversitesi)
selin.karlilar@emu.edu.tr

Bu çalışma Türkiye’de işsizlik dinamiklerini, 1980-2018 döneminde yıllık veriler kullanılarak, araştırmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, çalışmada ikili uyarlanma yaklaşımı çerçevesinde işsizlik dinamiklerini modellemeyi amaçlayan yeni bir yaklaşım kullanılmıştır. İkili uyarlanma yaklaşımı, ilgili değişkenin sürekli ve devrevi bileşenlerinin ikili ortak hareketlerinin ayrıştırılmasını ve birbirinden ayrı incelenmesini sağlamaktadır. Çalışmada elde edilen bulgular neticesinde, işsizlik oranının patika bağımlı olarak hareket ettiği ileri sürülebilmektedir. ARDL analizi bulguları ışığında, Türkiye’de devrevi çıktı talebinin işsizlik üzerinde uzun dönemli bir ilişkiye sahip olduğu görülmekte ve bundan dolayı, Türkiye işgücü piyasasında histeri etkisinin geçerli olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik Oranı; Histeri; İkili Uyarlanma, Patika Bağımlılığı.

JEL Kodları: E32, E24, C22

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 30	İşgücü Piyasası ve İstikrarsızlık	Amfi VI

Effects of Trade Shocks on Turkish Local Labor Markets

ZOLLER-RYDZEK, Benedikt (ZHAW)
benedikt.zoller@zhaw.ch

EGGER, Peter H. (ETH Zurich)
egger@kof.ethz.ch

KAYNAK, Pınar (ETH Zurich)
kaynak@kof.ethz.ch

In this paper, we analyze the direct and indirect general equilibrium effects of export exposure and import competition on labor markets. The standard heterogeneous firm model of trade like Melitz (2003) predicts a pro-competitive effect due to increased foreign competition. Local low productivity firms exit the market as they are not able to break-even anymore and exit because foreign competition drives down the average price and hence the price index. Extending this intuition to a three country model, it is obvious that increased entry from one country will not only make local low productivity firms exit the market, but as well low productivity firms of a third country. Presumably, this should have a significant impact on the local labor markets. We estimate these spillover effects on local labor markets within a simple Armington model framework. We use TURKSTAT Household Labour Force Survey to calculate labor force outcomes such as employment, wages and hours of work per employee at the sector–region level. We obtain trade data from Comtrade. Our sample covers the years between 2007 and 2017. We rely on a simple constant elasticity of substitution (CES) utility framework and assume that the standard gravity equation holds. We use changes in bilateral trade costs as an IV for bilateral trade, as exports are potentially endogenous. We find that increasing exports from a Turkish region–sector pair, will increase the employment of workers in the respective sector. One standard deviation increase in the export growth, leads to an increase in the growth of employment by 0.26 percentage points (coefficient of 0.23) which corresponds to almost one standard deviation in the outcome variable. We find no significant effects regarding wages and hours of work. As we only find significant effects at the employment margin, we further investigate whether export exposure has different impacts on high and low-skill intensive sector-region pairs. We find that one standard deviation increase of growth of exports increases the labor employment growth by over 0.19 percentage points in high-skill intensive sectors, whereas we do not find any significant effects on lowskill intensive sectors. Furthermore, we also investigate whether the aforementioned effects varies between female and male-intensive sectors. A one-standard-deviation increase in export growth leads to an increase in employment growth by 0.18 and 0.22 percentage points for female- and male-intensive sectors, respectively. Regarding import competition, we do not find any significant effects in any of the labor market outcomes.

Keywords: Local labor markets, international trade, GE effects

JEL Codes: F14, F16, J21

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 30	İşgücü Piyasası ve İstikrarsızlık	Amfi VI

The Dynamic Effects of Aggregate Demand, Supply and External Shocks on Unemployment

İVRENDİ, Mehmet (Pamukkale Üniversitesi)
mivrendi@pau.edu.tr

The paper aims to explore the effects of various macro-economic shocks on unemployment. We investigate fluctuations in unemployment as a function of three shocks: demand, supply and external. Our starting hypothesis is that some shocks have permanent effects; others do not have permanent or log-lived effects. By disentangling the shocks, we intent to reveal the dynamic effects of shocks on unemployment as well as the dynamic interaction among the shocks. Revealing the main sources of unemployment fluctuations due to demand, supply, external shocks and the magnitude of those shocks provides another way of understanding and handling the unemployment issue.

Keywords: Unemployment, Forecasting and Simulation; Open Economy

JEL Codes: E24, C54, F41

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 31	Sanayisizleşme 5	Amfi VIII

Turkish Economic Growth: (Non) Labor Creating? (2000-2018)

BAŞTAV, Leyla
bastav06@yahoo.com.tr

This study aims to analyze the long term relationship between GDP and unemployment in Turkey during the period 2000-2018. The jobless growth seems to be a global economic problem during the post 1980s with the liberal trade and capital account regimes. The relationship is specifically important for Turkey since there is problem about her employment creation capacity of growth. Turkey has shown a high growth performance during the 2000's following stabilization of inflation from 2004 on (following its 2001 crises) in spite of which employment ratios have well remained below the OECD averages.

The OLS estimation gives an employment elasticity of growth of 0.15 for the subperiod 2004Q1-2018Q4 with the residual based Engle-Granger error correction test. The elasticity (employment intensity) for the entire period of 2000Q1-2018Q4 is much weaker as 0.04 because of non labor creation by first half of 2000s. Existence of a long-run cointegration relation is further confirmed by Johansen tests upon which an error-correction model (ECM) is built decomposing the short-run and the long-run causality. Causality is further examined by applying the simple Granger causality tests. Results confirm long-run relationship between the variables and short-run patterns of causality from GDP to employment.

Keywords: growth, employment intensity of growth, employment, cointegration, error correction (ECM) , Granger causality test.

JEL Codes: O47, J23, C22

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 31	Sanayisizleşme 5	Amfi VIII

Patterns of Structural Change and Economic Growth in the Turkish Manufacturing Industry

MOALLA, Maya (Mersin Üniversitesi)
mayamoalla@hotmail.com

The growth literature has emphasized two growth challenges: the structural transformation and the fundamentals. The first challenge assumes that achieving economic development requires rapid resources flowing from the lower-value added sectors to the higher value-added ones; that is structural change. The second challenge assumes that maintained productivity growth can be generated by accumulating physical and human capital, and generating new processes and products. The effect of structural change can be considered as a fundamental component of the economic growth. It can accelerate the economic growth if its direction is efficient -i.e. if the resources move from labor intensive sectors to capital intensive ones -and vice versa, it can disturb economic growth if its direction is ineffective or if its velocity is too slow. Empirical studies highlight that the structural transformation has been growth enhancing in newly industrialized Asian countries but growth reducing structural transformation in some Latin American and African countries. Moreover these studies also highlight the significance of movements of resources within the manufacturing sub industries. The contributions of the structural change to overall aggregate productivity growth has been well documented for developed countries such as Britain, Germany, the United States, Japan, South Korea, and Taiwan. But only a small number of empirical studies have been done for developing countries. With this respect, this study aims to examine the role of structural transformation in the Turkish economy at the enterprise level. The conventional shift-share analysis is used in order to analyze the contribution of structural change to productivity growth in the Turkish Manufacturing Industry for the period of 2003-2015 at the enterprise level; using a sample of Turkish manufacturing firms' data which has been compiled by economic sectors according to NACE Rev 2.

Keywords: Economic growth, structural changes, labor productivity, Turkey, manufacturing, shift-share analysis, manufacturing Industry

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 31	Sanayisizleşme 5	Amfi VIII

Türkiye’de Büyüme Rejimi Sorunu: Durgunluk ve Canlılık Çelişkisi (İmalat Sanayi Örneği)

AKAR, Başak Gül (Çukurova Üniversitesi)
bgakar@cu.edu.tr

TEKİN, İpek (Çukurova Üniversitesi)
itekin@cu.edu.tr

‘Büyüme’ iktisat biliminin en kilit ve en fazla ilgi çeken alt alanlarından biridir. Ekonomik büyüme sorunu, genel olarak insanlık ve bir bilim olarak iktisat için önemli bir problem olmaya devam etmektedir. Esasında önemi, bir problem mi yoksa bir çözümün parçası mı olduğu anlamında koruduğu gizeminden kaynaklanmaktadır. Durgunluk ve Canlılık Rejimleri bu bilinmezliğin iki olası cevabı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu iki büyüme rejimi arasındaki temel ayrım, ekonomik büyüme artışının, ücret geliri ve kâr geliri elde eden iki toplumsal sınıfa nasıl yansıdığı noktasında ortaya çıkmaktadır. Gelirin ücret payının ve kâr oranının temel teşkil ettiği bu rejimlerde üretim düzeyi, kapasite kullanım oranı, verimlilik düzeyi, istihdam, işsizlik oranları gibi temel iktisadi değişkenlerin zaman içerisindeki seyri talep rejimini, dolayısıyla büyümeyi ve ekonomi yönetim şeklini belirlemektedir. Bu anlamda Kaleckiye bakış açısının ağır bastığı Heterodoks görüşler, ücret yönlü büyümenin temsil ettiği durgunluk rejimlerinin talep yönetimindeki önemine işaret ederken, yatırıma dayalı kâr yönlü canlılık rejimlerinde ise Ortodoks anlayışın hâkim olduğu görülmektedir.

Mevcut çalışmamızda güncel makroekonomik göstergeler ışığında Türkiye ekonomisi için büyüme rejimi konusu tartışılacaktır. İmalat sanayinin büyümedeki itici rolü dikkate alınarak nitel (ampirik olmayan) bir araştırma yönteminin tercih edildiği çalışmada, yaklaşık son on yıllık dönem için sunulacak çeyreklik ve/veya yıllık verilere dayanılarak, Türkiye’de büyüme rejimi sorunsalına yönelik değerlendirme ve politika önerileri ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye ekonomisi, büyüme, imalat sanayi, emek piyasası

JEL Kodları: E20, E25, O40

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 32	Sürdürülebilir Büyüme	Amfi IX

Sustainable Growth, Income Inequality and Renewable Energy Use in Turkey: A Time-Series Analysis

ARI, Ali (Marmara Üniversitesi)
ali.ari@marmara.edu.tr

DEMİR, Caner (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
demircaner@msn.com

CERGİBOZAN, Raif (Kırklareli Üniversitesi)
raif.cergibozan@klu.edu.tr

This study empirically examines, through the ARDL bounds test and threshold cointegration method, the sustainable growth performance of Turkey by considering time-series data of income inequality and renewable energy use in an extended Cobb-Douglas production function over the period of 1963-2015. The empirical findings obtained from the ARDL model show that per capita capital, trade openness, financial development, renewable energy use, and inequality positively affect GDP per capita, while the square of inequality has a negative effect on economic growth. Moreover, the threshold cointegration model confirms the nonlinearity between inequality and economic growth that provides support for the existence of an inverted U-shaped curve. These findings clearly indicate that Turkey needs to increase the use of renewable energy and decrease income inequality to assure sustainable growth path in the long run.

Keywords: Economic Growth, Income Inequality, Renewable Energy, ARDL Bounds Test, Threshold Cointegration

JEL Codes: C32, C34, E21, F43, O11, Q43

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 32	Sürdürülebilir Büyüme	Amfi IX

Inequality Convergence Based on Dependency Theory

(Dünya Sistemleri Teorisi Bağlamında Gelir Eşitsizliği Yakınsaması)

KÜTÜK, Yasin (Altınbaş Üniversitesi)
yasin.kutuk@altinbas.edu.tr

Bu çalışmada ülkelerin gelir eşitsizliği düzeylerinin yakınsama içerip içermediği, Wallerstein (2004)'ın "Dünya Sistemleri Teorisi" içerisinde ele alınmaktadır. İlk olarak Solow (1956), kişi başına düşen gelir yakınsamasının elde edilebileceğini belirtmiştir, buna "yakınsamanın birinci momenti" adı verilmektedir. Benabou (1996) ise gelir-dağılımının ve yeniden-dağılımının bozulabileceğini ve gelir eşitsizliği yakınsaması hipotezini öne sürmüştür ve buna "yakınsamanın ikinci momenti" adını vermiştir. Ravallion (2001, 2003) ikinci momentin gerçekleştiğini bulmuştur. Bu çalışma ise yakınsamanın ikinci moment hızlarının, belirli ülke grupları arasında daha fazla olabileceğinden yola çıkmaktadır. Singer-Prebisch hipotezi olarak adlandırılan "Bağımlılık Teorisi" temel alınmış, "yarı-çeper" ülkelerin de eklendiği Wallerstein (2004)'ın yaptığı gibi ülkeler gruplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre "yarı-çeper" ülkelerde gelir eşitsizliği daha hızlı bir momentle yakınsarken, merkez ve çeper ülkelerde daha düşüktür. Çalışmada 1990-2016 yılları arasındaki Gini katsayısı kullanılmış ve ikinci momentler 5, 10, 15 ve 20 yıllık ufuklarla sonuçlar elde edilmiştir.

Keywords: Gelir eşitsizliği, Dünya Sistemleri Teorisi, Yakınsama, Gini Katsayısı, OLS

JEL Codes: O47, D63, P48, C21

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 33	Bankacılık Sistemi ve Kriz	Amfi XI

Changes in the Differences in Lending Behavior of Public and Private Banks: Effect of Global Financial Crisis on Turkish Banking Industry

ERTAN, Arhan
arhan.ertan@gmail.com

In this study, we analyze the differences in the lending behavior of public and private banks in Turkey during the course of and after the global financial crisis. Growth in public bank lending is expected to be counter-cyclical, unlike those of loans given by private banks. Furthermore, the reversals in public bank lending are, in general, seem to be associated with the growth of sovereign debt, more than of national income, thus they are highly connected with country risk. In this study, we find that, in Turkey, a) smaller public banks start to provide a greater amount of credits (as a percentage of their asset size) to market than larger public banks during and after the global crisis period, b) public banks with higher fee income provide higher amount of credits than those with higher interest income and c) effect of bank liquidity on credit growth varies during and after the global crisis as compared to the before crisis periods.

Keywords: bank lending behavior, global financial crisis, differences-in-differences

JEL Codes: G01, G18, G21, G28, E44, E59

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 33	Bankacılık Sistemi ve Kriz	Amfi XI

2001 Krizi Sonrası Türk Bankacılık Sisteminde Rekabet Düzeyinin Panzar-Rosse Modeli ile Belirlenmesi

ÇALMAŞUR, Gürkan (Erzurum Teknik Üniversitesi)
gurkan.calmasur@erzurum.edu.tr

EMRE AYSİN, Meryem (Erzurum Teknik Üniversitesi)
meryem.aysin@erzurum.edu.tr

Gelişmekte olan ülkelerin önemli sorunlardan birisi bankacılık sektörünün finansal bozulmalar karşısında zayıf, kırılabilir ve istikrarsız bir yapıya sahip olmasıdır. Bu sorun, faiz ve kur riskleri karşısında yeterli sermayeye sahip olmayan bankaları sistematik olarak etkilemektedir. Gelişmekte olan bir ülke olan Türkiye, 2001 yılında cumhuriyet tarihinin en büyük krizini yaşamış ve Türk Bankacılık Sektörü derinden sarsılmıştır. Yaşanan bu büyük krizin etkilerini ortadan kaldırmak için yoğun çaba sarf edilmiş ve yapısal reformlar getirilmiştir. Bu çalışmada, 2001 krizi sonrasında alınan önlemler ve uygulanan yeniden yapılanma programlarının bankacılık endüstrisindeki rekabet düzeyi üzerindeki etkileri 2003-2018 dönemi için ekonometrik yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir. Panzar-Rosse Modeli kullanılarak yapılan analizlerde, Türk Bankacılık Endüstrisinin monopollü rekabet şartları altında faaliyet gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Bankacılık Sektörü, Rekabet, Yarışabilirlik, Panzar Rosse Modeli

JEL Kodları: L11, G21, G01

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 33	Bankacılık Sistemi ve Kriz	Amfi XI

Finansal Serbestleşme ve 2001 Bankacılık Krizi Çerçevesinde Türk Bankacılık Sektörünün Piyasa Yapısının Analizi

DELİKTAŞ, Ertuğrul (Ege Üniversitesi)
ertugrul.deliktas@ege.edu.tr

GÜREL GÜNAL, Gülçin (Ege Üniversitesi)
gulcin.gurel@ege.edu.tr

Küreselleşme genel olarak ekonomi, siyasi, sosyoloji, kültür başta olmak üzere tüm alanlarda ülke sınırlarının ortadan kalkması ve her bir ülkenin diğer ülkelerle etkileşim içinde olması olarak tanımlanabilmektedir. Küreselleşme her alanda görülmekle birlikte, ekonomi alanını çok güçlü etkilemekte ve bu alanda önemli sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Ekonomi alanında küreselleşme, mal, hizmet ve sermaye piyasalarının tek bir piyasa haline gelmesi ile üretimin de tek bir büyük pazar altında gerçekleştiği bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Rodrik, 1997: 14). Diğer taraftan ekonomik küreselleşmenin, üretimde küreselleşme ile başladığı; üretimde küreselleşmenin ise finansal alanda küreselleşmeyi zorunlu hale getirdiği bilinmektedir. Bu etkileşim, üretimin gerçekleştiği reel sektör ile finans sektörü arasında kuvvetli bir bağ olmasını sağlamaktadır.

Türkiye için küreselleşme sürecine giriş 24 Ocak 1980 kararları ile gerçekleşmiştir. Çünkü 24 Ocak kararlarıyla, ekonomiyi tamamıyla dış dünyaya açmak ve bunun için de kamunun müdahalesinin kaldırıldığı tam bir liberalizasyonu sağlanmak hedeflenmiştir (Kaya, 2013: 8). İlk adım olarak Türkiye, 1989 yılında finansal liberalizasyonu tam olarak kabul etmiştir. Bu sayede, ülkeye giriş yapan yabancı sermaye ile tasarrufların yatırımlara dönüştürülmesi ve üretimin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi istenmiştir. Bu süreçte finansal sistemin de etkin çalışması ve bu sayede reel sektörün sorunsuz fonlanması beklenmiştir (Altunöz, 2013: 812). Finans sektörünün etkinliği ise piyasa yapısına bağlı olarak değişebilmektedir. Türkiye için finans piyasası incelendiğinde görülen, finans sektörü içerisinde yaklaşık %85 pay alan bankacılık sektörünün yaygın olduğudur (Acaravcı, 2007: 45). Bu çerçevede Türkiye ekonomisi incelendiğinde, düzgün işleyen sağlıklı bir bankacılık sektörünün varlığı, ülke ekonomisi için olmazsa olmaz bir gerekliliktir.

Türk bankacılık sektörü incelendiği zaman, 1989 yılında gerçekleşen finansal serbestleşmenin etkisiyle banka sayılarında artış yaşandığı görülmüştür. Bu durumun bir sonucu olarak, 1990 yılından itibaren Türk Bankacılık Sektöründe rekabetçi davranışların yaşanması beklenmiştir. Bununla birlikte 2000 yılından sonra ülke genelinde ve banka özelinde yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak sektörden çıkışlar yaşanmış, banka sayısı azalmıştır. Banka sayılarında görülen bu değişimin yanında bankaların bilanço değerlerinde, sermaye sahipliklerinde, birleşme-devralma ve şubeleşme kararlarında da değişimler yaşanmıştır (Aktaş ve Kargın, 2007). Bu durum zaman içerisinde sektör yapısında değişimin meydana gelip gelmediği sorusunu ortaya çıkarmıştır. Çünkü bankacılık sektörünün piyasa yapısının tam rekabet, monopol, oligopol, monopollü rekabet gibi piyasa türlerinden hangisinin özelliğini taşıdığı bilinmesi piyasa rekabeti ve dolaylı olarak piyasanın etkin çalışarak iktisadi büyümeyi olumlu yönde desteklemesi açısından çok önemlidir. Bunun nedeni ise firma sayısının az olduğu veya belirli sayıda firmanın sektör içindeki payının (gücünün) yüksek olduğu durumlar, piyasada monopole yakın bir güç oluşumunu işaret etmektedir. Bu şartlarda faaliyet gösteren ve piyasa gücüne sahip olan firmalar da mevcut durumu olumsuz kullanabilmektedir. Diğer taraftan son

yıllarda piyasa yapısını analiz eden yeni yaklaşımlar, yoğunlaşmanın belirli bankalarda olmasına rağmen, sektörde piyasa gücünün bu bankalarda olmama ihtimalini de belirtmeye başlamıştır. Bu nedenle Türkiye’de bankacılık sektörü özelinde sektör yapısının ve piyasa gücünün literatürdeki güncel yaklaşımlar ile analiz edilmesinin gerekliliği ortadadır. Çünkü piyasa gücünün belirli bankalarda olması durumunda piyasa yapısının rekabetçi mi yoksa rekabetçi olmayan bir yapıya sahip olduğu incelenmesi gereken bir konudur.

Çalışma ilk olarak Türkiye’de 1989 da yaşanan finansal serbestleşmenin ve 2001 yılı bankacılık krizinin sektör yapısında bir değişim yaratıp yaratmadığını analiz etmektedir. Bu kapsamda, 1990-2001 yıl aralığı ve 2001-2017 yıl aralığı için piyasa yapısının analizi yoğunlaşma analizleri, Lerner endeksi ve düzeltilmiş Lerner endeksi kullanılarak test edilmektedir. Burada amaçlanan Türk bankacılık sektörünün piyasa yapısının analizinin yapılması ve bu analiz ile sektörün rekabet gücünün ortaya çıkarılmasıdır. Çalışma diğer taraftan piyasanın rekabet düzeyi üzerinde etkili olan birleşmeleri de analiz etmektedir. Bu çerçevede Türk bankacılık sektöründe yaşanan birleşmelerin belirleyicileri, bu iki dönem için logit model kullanılarak ayrıca test edilmektedir. Analiz sonuçları, 2001 yılından önce görülen yüksek banka sayısına rağmen belirli sayıda bankanın piyasanın neredeyse tamamına hakim olduğunu; 2001 yılından sonra da belirli sayıda bankanın piyasanın tamamını yönlendirme gücüne sahip olduğu ortaya koymaktadır. Rekabet analizi sonuçları da iki dönem için piyasa yapısının monopollü rekabet olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, beklentilerin aksine 2001 yılından sonra sektörün daha rekabetçi olduğu görülmektedir. Birleşme analizi ise, 2001 yılından önce birleşme kararında banka özelindeki değişkenlere daha fazla dikkat eden bankaların, 2001 yılından sonra makroekonomik gelişmelere daha fazla odaklandığını ortaya koymaktadır. Özellikle iktisadi özgürlük endeksi ve büyüme oranları, bankaların birleşme kararlarında ön plana çıkmaktadır. Sonuç olarak bankacılık sektörünün piyasa yapısı incelenmeli ve etkin bir piyasa yapısı özelliklerine sahip olması için gerekli politikalar üretilmelidir. Bu sayede, reel sektör de sağlıklı olarak fonlanacak ve etkin çalışacaktır.

Anahtar Kelimeler: Endüstriyel Organizasyon, Türk Bankacılık Sektörü, 2001 Bankacılık Krizi, Finansal Serbestleşme

JEL Kodları: L1, L8

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 34	Korumacılık, Değer Zinciri Finansal Piyasalar	Amfi XII

Türkiye’de Petrol Fiyatları ile Hisse Senedi Fiyatları Arasındaki İlişki: Fourier Yaklaşımı

SONGUR, Mehmet (Dicle Üniversitesi)
mehmet.songur@dicle.edu.tr

Türkiye gibi hem enerjide ithalata bağımlı hem de gelişmekte olan bir ülkede petrol fiyatlarındaki değişimlerden birçok ekonomik gösterge petrol fiyatlarından etkilenebilmektedir. Söz konusu göstergelerden birisi olan hisse senedi fiyatları üzerinde de petrol fiyatlarının etkisinin olduğu ifade edilebilir.

Petrol, üretim sürecinde emek ve sermaye gibi önemli girdilerden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Petrol fiyatlarında meydana gelen artışlar, özellikle petrol için tam ikamenin olmadığı durumlarda üretim maliyetlerinin artmasına, dolayısıyla da nakit akışının azalmasına ve hisse senedi fiyatlarının düşmesine neden olmaktadır. Dahası, petrol fiyatlarındaki artışlar maliyet artışları yoluyla fiyatların dolayısıyla da fiyatlar genel seviyesinin artmasına yol açarken, merkez bankasının enflasyonu baskılamak amacı ile faizleri arttırmasına ve bu yolla da hisse senedi fiyatlarının yine azalmasına neden olmaktadır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde petrol fiyatları ile hisse senedi fiyatları arasında bir ilişki olduğu ifade edilebilir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de BIST100 endeksi ile petrol fiyatları arasındaki uzun dönemli ilişkinin varlığını 02/01/2002-02/07/2019 dönemine ait günlük verilerden yararlanarak test etmektir. Bu kapsamda, çalışmada hem keskin hem de kademeli/yumuşak yapısal kırılmaları dikkate alan fourier birim kök ve fourier eşbütünleşme testlerinden yararlanılmıştır. Analizden elde edilen bulgular, hem keskin hem de kademeli/yumuşak yapısal kırılmalar altında petrol fiyatları ile hisse senedi fiyatları arasında uzun dönemli bir eşbütünleşme ilişkisi olduğunu göstermektedir. Bulgular bağlamında, Türkiye’de petrol fiyatlarında meydana gelen değişimlerin hisse senedi fiyatları üzerinde etkili olacağı ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Petrol Fiyatları, Hisse Senedi Fiyatları, Fourier Yaklaşımı.

JEL Kodları: C32, E44.

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 34	Korumacılık, Değer Zinciri Finansal Piyasalar	Amfi XII

Gelişmekte Olan Ülkelerde Küresel Değer Zincirlerine Entegrasyonun İhracattaki Büyüme Olan Etkisi

KÜÇÜK, Cemre (Marmara Üniversitesi)
cemre.kucuk@marmara.edu.tr

TEKÇE, Mahmut (Marmara Üniversitesi)
mtekce@marmara.edu.tr

Küresel değer zincirleri, ulaşım ve iletişim teknolojilerinin ilerlemesi, ticaret politikalarındaki değişiklikler ve yeni pazarların ortaya çıkması gibi birçok gelişme sonucu son yıllarda uluslararası ticaretin önemli bir parçası haline gelmiştir. Üretimin uluslararası parçalanması, ticaretin etkisinin doğrudan analiz edilmesini zorlaştırmaktadır. Daha karmaşık hale gelen ticareti anlamak ve küresel değer zincirlerinin farklı özelliklerini analiz etmek adına yaygın olarak kullanılan yöntemlerden biri girdi-çıkıtı analizidir.

Küresel değer zincirlerine daha yüksek katılım, özellikle gelişmekte olan ülkeler için farklı pazarlara erişim, küresel ekonomiye daha yüksek entegrasyon ve rekabet gücünde artış gibi faydalar sağlayabilmektedir. Bu çalışmanın amacı entegrasyonun gelişmekte olan ülkelerin rekabet gücüne olan etkisini analiz etmektir. Gelişmekte olan altı ülkenin 1995-2011 yılları arasında küresel değer zincirlerindeki performansları küresel değer zinciri katılım ve pozisyon endeksleri hesaplanarak ölçülmüş ve, ülkelerin rekabet gücünün bir göstergesi olarak reel efektif döviz oranları analize eklenmiştir. Panel veri analizi kullanılarak yapılan tahmin sonuçları, küresel değer zincirlerine katılımın, yerel paranın değer kaybetmesinin ihracat büyümesi üzerindeki pozitif etkisini bir miktar azaltarak ülkelerin rekabet gücünü olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Küresel Değer Zincirleri, Girdi-Çıkıtı Analizi

JEL Kodları: F4, F13, F15.

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 34	Korumacılık, Değer Zinciri Finansal Piyasalar	Amfi XII

Ticarette Artan Korumacılık ve Finansal Piyasalara Etkisi: Amprik Bir Analiz

YILMAZ, Derya (Uludağ Üniversitesi)
deryay@uludag.edu.tr

ERYILMAZ, Filiz (Uludağ Üniversitesi)
filizgaygusuz@gmail.com

Liberal iktisadın temel paradigmalarından biri serbest ticarettir. Ticarette korumacı politikaların zararları üzerine birçok tespit yapılsa da, korumacılık, özellikle kriz dönemlerinden sonra politika aletlerinin arasında yer almayı sürdürmüştür. Global finansal kriz sonrasında da ülkeler korumacı önlemlere başvurmuşlardır. Popülist söylemler üzerine kampanyasını yürüten D.J. Trump'ın Ocak 2017'de ABD Başkanı olarak göreve başlaması bu korumacı önlemleri ticaret savaşına dönüştürmüştür. 2018 yılı boyunca ABD, 283 milyar dolar ithalatında tarifeleri arttırmış, tarifelerin başlıca hedefi olan Çin'de bunun üzerine misilleme yapmıştır. Birçok çalışma bu tarife artışlarının hem ABD hem de diğer ülkeler üzerinde etkisini, çeşitli senaryolar üzerinden çalışmıştır. Ancak bu çalışmalarda direk etkiler yer almaktadır. Oysa ticaret savaşı küresel belirsizliği arttırarak finansal piyasaları da etkilemektedir. Ticaret politikası belirsizliği ya da ticaret savaşı ihtimali arttıkça sermaye gelişmekte olan piyasalardan daha gelişmiş ülke piyasalarına –güvenli piyasalara- kaçmaktadır. Bu da Türkiye gibi yabancı yatırıma ihtiyacı olan ülkeleri zor duruma sokmakta ve döviz kuru üzerinde yukarı yönlü bir baskı yapmaktadır. Bu çalışmada ticarette artan korumacılık eğilimleri sonucu oluşan politika belirsizliğinin CDS'ler üzerine olan etkisi amprik olarak incelenecektir. Politika belirsizliği göstergesi olarak Google Trend'ten yararlanılarak ticaret politikası belirsizliği endeksi oluşturulacaktır. Bu iki seri arasındaki ilişki Johansen (1988) koentegrasyon testi ile ölçülecektir. Bu doğrultuda elde edilen sonuçlar ve alınabilecek önlemler tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Korumacılık, Ticaret savaşları, Kointegrasyon, Politika Belirsizliği Endeksi, CDS

JEL Kodları: F02, F10, F13, F40, F53

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 35	Büyüme ve Nitelikli İşgücü	Amfi XIII

Türkiye’de Üniversite Mezunlarının Gelir Düzeylerini Belirleyen Faktörler

(The Effect of College Quality and College Graduates’ Academic Characteristics on Earnings: The Case of Turkey)

SUSANLI, Bilgen

İNANÇ, Özlem

KOLOĞLUGİL, Serhat (Işık Üniversitesi)
serhat.kologlugil@isikun.edu.tr

Using a Turkish sample of college graduates, we estimate the effects of college quality and college graduates’ academic characteristics (area of study, GPA, postgraduate education, foreign language skills and type of higher education institution) on their monthly earnings. We use the URAP ranking to measure college quality in Turkey. We find that the URAP ranking of the college attended has either non-significant or significant but negligible effect on income. Area of study, on the other hand, is found to be significantly related to graduates’ income levels. We also find that being a high-honor student in Turkey is also positively associated with income. Having a postgraduate degree and foreign language skills also affect positively the income levels of college graduates’ in Turkey. Based on these results we conclude that, as far as earnings are concerned, being a high-honor engineering graduate and having a post-graduate degree together with foreign language skills are more important in Turkey than the quality of the college attended.

JEL Codes: I21, I23, I26, J24, J31

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 35	Büyüme ve Nitelikli İşgücü	Amfi XIII

Üniversitelerin Ekonomik Büyümeye Katkıları: İktisat Bölümleri Niçin Ekonomik Gelişmeye Katkı Sağlamakta Ciddi Kan Kaybı Yaşamaktadır?

AKANSEL, İlkben (Bartın Üniversitesi)
iakansel@bartin.edu.tr

'Küreselleşme' ile ülke ekonomilerinin daha güçlü ve sağlıklı bir yapıya dönüşeceği söyleminin geçerliliği artık bir hayale dönüşmüştür. Gelişen teknolojik koşullar ülkelerin sanayi, istihdam, enflasyon vd. makro ekonomik denge/dengesizliğini ciddi anlamda etkiler hale gelmiştir. Bu belirlenimde, üniversitelere büyük rol biçilmektedir. Bununla birlikte, üniversite-bilgi üretimi; üniversite mezunu birey- büyüme/kalkınmadaki rolü vb. ilişki ağları her bölüm için giderek daha değişken hale gelmektedir. Bununla birlikte, üniversitelerin tüm bölümlerinin böylesi bir katkıya hizmet etme süreçleri değişkenlik göstermektedir. Türkiye'de bunun belirgin örneği İİBF genelinde, İktisat bölümleri özelinde son yıllarda dikkat çekici biçimde gözlemlenmektedir. Bu çalışma, üniversite-büyüme ilişkisini iktisat eğitimi özelinde irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: iktisat, üniversite, gelişme, büyüme

JEL Kodları: J00, N01, O10

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 35	Büyüme ve Nitelikli İşgücü	Amfi XIII

Zaman Kullanım Dağılımı ve Boş Zaman Eşitsizliği: Türkiye Örneği

FİLİZTEKİN, Alpay (Sabancı Üniversitesi)
alpayf@sabanciuniv.edu

DÜZGÜN ÖNCEL, Burcu (Marmara Üniversitesi)
burcu.duzgun@marmara.edu.tr

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de farklı sosyo-ekonomik grupların zaman kullanım dağılımlarını incelemektir. Türkiye İstatistik Kurumu 2014-2015 Zaman Kullanım Anketini kullanmaktayız. Toplam zamanı; işgücüne ayrılan zaman, işgücü dışı kullanılan çalışma zamanı, doğal çalışma zamanı, boş zaman, ulaşımda harcanan zaman ve diğer zaman kullanımı olarak altı gruba ayırmaktayız. Bireylerin zaman dağılımlarını incelerken temel odak noktamız boş zaman dağılımı ve bireyler arası boş zaman kullanım eşitsizliğidir. Betimsel istatistikler sonucu temel bulgularımız şu şekildedir; erkeklerin kadınlara göre boş zaman kullanımı daha yüksektir, eğitim seviyesi arttıkça hem kadınlarda hem erkekler de boş zaman kullanımı azalmaktadır, işgücüne dahil bireylerin boş zaman kullanımları işgücüne dahil olmayan bireylere göre daha azdır. Zaman dağılımları, tarım ve tarım dışı istihdam ayırımı yapılarak incelendiğinde de benzer sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Ek olarak, eğitimde boş zaman eşitsizliğinin ne kadarının eğitim grupları arasındaki istihdam durumundaki farklılıklara atfedilebileceğini araştırmak için Blinder Oaxaca ayrıştırma yöntemini kullanıyoruz. Sonuçlar, istihdam durumunun farklı eğitim seviyelerinde boş zaman kullanma değişimlerini anlamada önemli ancak tek unsur olmadığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: zaman kullanımı, boş zaman dağılımı, eşitsizlik

JEL Kodları: C10 J01 I24

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 36	Yoksulluk	Amfi XIV

Türkiye’de Gelir Polarizasyonu

SEFİL TANSEVER, Sinem (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
ssefil@ticaret.edu.tr

Bu çalışmada Türkiye’nin gelir dağılımı incelenerek gelir polarizasyonunun boyutu, davranışı ve kaynakları araştırılmıştır. Orta gelir grubunun küçülmesiyle gelir dağılımının düşük ve/veya yüksek gelir gruplarına doğru kutuplaşması olarak ifade edilen gelir polarizasyonu, gelir eşitsizliği ile ilişkili olmakla birlikte değişik dağılımsal dinamiklerle tanımlanan farklı bir kavramdır. Bu bağlamda çalışmada gelir polarizasyonu ile gelir eşitsizliğinin birlikte hareketi incelenerek gelir polarizasyonunun iki bileşeni olan özdeşleşme ve ötekileşmenin etkileşimi araştırılmıştır. 2006-2017 yılları arasındaki Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması verileri kullanılarak hesaplanan Wolfson (1994) ve Duclos, Esteban ve Ray (2004) polarizasyon indeksleri ile bu yıllar arasında gelir polarizasyonunun azaldığı görülmüştür. Bu azalışın temel sebebinin gelir grupları arasındaki ötekileşme olduğu tespit edilmiştir. Duclos, Esteban ve Ray (2004) indeksinin dekompozisyonu ile farklı gelir kaynaklarının gelir polarizasyonuna katkısı incelendiğinde ise finansal gelirin polarizasyonu oluşturan en önemli gelir kaynağı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Gelir Dağılımı, Gelir Polarizasyonu, Gelir Eşitsizliği

JEL Kodları: D31, D63, R20

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 36	Yoksulluk	Amfi XIV

Yükselen Piyasa Ekonomilerinde İşçi Dövizleri Yoksulluğu Azaltır Mı?

BAL, Harun (Çukurova Üniversitesi)
harunbal@cu.edu.tr

CAN, Ufuk (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası)

CAN, Zeynep Gizem (Çukurova Üniversitesi)

Gelişmiş ülkelere oranlara çok daha hızlı büyüyen fakat riskleri de görece yüksek olan yükselen piyasa ekonomilerinde emek ihracatının ve işçi dövizlerinin dünya ortalamasının çok üstünde olduğu ve ekonomik büyümeye doğrudan katkı sağladığı görülmektedir. Buna karşın, çok az sayıda çalışmada yükselen piyasa ekonomilerindeki işçi dövizleri ile yoksulluk arasındaki ilişkiyi incelenmektedir. Bu çalışmada, Ravallion (1997) ve Ravallion ve Chen (1997) tarafından önerilen model çerçevesinde, 21 yükselen piyasa ekonomisi için derlenen veri seti analiz edilmektedir. Toplam nüfusun içerisindeki yoksul oranı, yoksulluk açığı endeksi ve karesi yoksulluk endeksleri olarak değerlendirildiğinde, kişi başı gelir ve işçi dövizleri ile yoksulluk endeksleri arasında negatif, Gini endeksi ile yoksulluk endeksleri arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Bütün katsayıların istatistiksel olarak anlamlı ve beklentilerle uyumlu olduğu ve bulguların Adams ve Page (2003, 2005) tarafından gelişmekte olan ülkeler için yapılan çalışma sonuçlarıyla örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca, rekabet ve düzenleme eksikleri ile düşük finansal sektör performansı kaynaklı yüksek işlem maliyetlerinin azaltılması ve resmi finansal kaynakların kullanılması yükselen piyasa ekonomilerinde işçi dövizlerinin yoksulluk düzeyini, derinliğini ve şiddetini azaltmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: İşçi Dövizleri, Yoksulluk, En Küçük Kareler Yöntemi (EKK)

JEL Kodları: J61, I32, C31

18 EKİM 2019	CUMA	14:15-15:15
Oturum 36	Yoksulluk	Amfi XIV

Türkiye’deki Yoksulluk Geçişlerinin Tekrarlı Yatay Kesit Veri ile Tahmini

LİMANLI, Ömer (Düzce Üniversitesi)
omerlimanli@duzce.edu.tr

Yoksulluğu ölçmek ya da yoksulluğun belirleyicilerinin neler olduğunu ortaya koymak önemli olsa da yoksulluk geçişlerinin tahmini son zamanlarda araştırmacılar arasında çok daha fazla tartışılan bir konu olmuştur. Bu ilginin nedeni farklı yoksulluk tiplerinin (kronik veya geçici) farklı politika setlerine ihtiyaç duymasıdır. Dolayısıyla, yoksulluk geçişlerini tahmin etmek doğru politikalar üretilmesine yardımcı olacaktır. Bu bağlamda, bu çalışmanın iki amacı bulunmaktadır. İlk amaç, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması veri setini kullanarak 2006 ve 2016 yılları arasında Türkiye’deki yoksulluk geçişlerini tahmin etmektir. Bu amaçla yeni geliştirilen bir yöntem olan sentetik panel veri yaklaşımı kullanılmıştır. Böylece, gerçek panel veriye ihtiyaç duymadan iki zaman noktası arasındaki yoksulluk geçişleri tahmin edilebilmiştir. Çalışmanın ikinci amacı kullanılan yöntemin ne kadar iyi işlediğini sınamaktır. Bu amaçla analiz 2006-2009 ve 2013-2016 yıllarına ait gerçek panel veri setleri kullanılarak bir kez daha gerçekleştirilmiştir. Bulgular 2006 ve 2016 yılları arasında yoksul iken yoksul kalmaya devam eden hanelerin oranının %3.9-%10.7, yoksulluktan kurtulanların oranının %12.1-%20.8, yoksulluğa düşenlerin oranının ise %5.4-%12.2 arasında olduğunu göstermektedir. Gerçek panel veri ile yapılan analiz yöntemin epey iyi işlediğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: yatay kesit veri, yoksulluk geçisi, sentetik panel, Türkiye.

JEL Kodları: C23, C31, I32.

TÜRKİYE EKONOMİ KURUMU

TÜRKİYE EKONOMİ KURUMU: KISA TARİHÇE

Türkiye Ekonomi Kurumunun kuruluşu 1920'li yıllara gitmektedir. Atatürk'ün önerisi ve telkiniyle 12 Aralık 1929'da Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti kurulmuştur. Cemiyetin kurucuları arasında Kazım Özalp, Hasan Saka, Celal Bayar, Saffet Arıkan, Fuat Omay, Rahmi Köken, Hakkı S. Tarı, Mahmut Soydan, Yusuf K. Tengirşek gibi dönemin devlet ve siyaset adamları vardı. Cemiyetin kurucu başkanı Kazım Özalp bu görevi 20 yıl başarıyla yürüttü.

Cemiyetin kuruluş amacı, 1929 Buhranı'nın yıkıcı etkilerini asgariye indirmek için, bir yandan israfla mücadele ederek tasarrufu teşvik etmek, diğer yandan yerli malların tanıtımını ve kullanımını özendirmek idi. Cemiyetin adı 12 Haziran 1939'da Ulusal Ekonomi ve Artırma Kurumu olarak değiştirildi.

İstanbul'da 1931'de kurulan ve 1939'da faaliyet merkezini Ankara'ya taşıyan Türk İktisat Cemiyeti ile Kurum 18 Ocak 1955 tarihinde Türkiye Ekonomi Kurumu adı altında birleştirildi.

Kurum 12 Aralık 1973 tarihli Vakıf Senedi ile mal varlığını Türkiye Ekonomi Kurumu Vakfı'na devretmiştir. Vakıf, Kurumun faaliyetlerine mali destek sağlamaktadır.

Türkiye Ekonomi Kurumu ülkemizde ekonomi bilincinin yerleşmesine katkıda bulunmak amacıyla yayınlar yapmakta; seminer, sempozyum ve konferanslar düzenlemekte; iktisat öğrenimi gören başarılı öğrencilere karşılıksız burs vermekte ve Türkiye Ekonomisi üzerine tez çalışması yapan genç iktisatçılar arasında ödüllü yarışma düzenlemektedir.

Türkiye Ekonomi Kurumu Ankara'da faaliyet göstermektedir ve şubesi yoktur. Atatürk İlkeleri'ne bağlı olan Kurum, Uluslararası Ekonomi Birliği'nin üyesidir.